

7-5

Na osnovu člana 16. stav 4. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona – Prečišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 7/10 i 3/23), na prijedlog Ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport, Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 128. sjednici, održanoj 08.05.2026. godine, d o n o s i

ZAKLJUČAK

I.

Utvrđuje se Prijedlog Zakona o izmjenama i dopuni Zakona o visokom obrazovanju.

II.

Zaključak sa Prijedlogom Zakona iz tačke I. ovog zaključka upućuje se u dalju skupštinsku proceduru.

III.

Zaključak stupa na snagu danom donošenja.

Broj: 02-01-9330 /26
Datum, 08.05.2026. godine
Zenica

PREMIJER

Nezir Pivić

DOSTAVLJENO:

1 x Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport,
1 x Stručna služba Skupštine,
1 x a/a.

Na osnovu člana 37. stav 1. tačka f) Ustava Zeničko-dobojskog kantona, Skupština Zeničko-dobojskog kantona na _____ sjednici, održanoj dana _____ 2026. godine, donosi

**ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNI
ZAKONA O VISOKOM OBRAZOVANJU**

**Član 1.
(Izmjena člana 54.)**

U Zakonu o visokom obrazovanju („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 12/22, 15/24 - Autentično tumačenje i 5/25), u članu 54. stav (1) tačka m) se mijenja i glasi:

„m) utvrđuje nepravilnosti u finansijskom poslovanju, odlučuje o odgovornosti i izriče mjere, uključujući razrješenje rektora univerziteta i direktora visoke škole, u slučajevima i po postupku propisanim ovim zakonom;“

**Član 2.
(Izmjena člana 62.)**

- (1) U članu 62. stavovi (3) i (4) se brišu.
- (2) Dosadašnji stavovi (5), (6), (7), (8) i (9) postaju stavovi (3), (4), (5), (6) i (7).

**Član 3.
(Dopuna Zakona)**

Iza člana 62. dodaje se novi član 62a. koji glasi:

**„Član 62a.
(Odgovornost i razrješenje rektora i direktora)**

- (1) Rektor univerziteta, odnosno direktor visoke škole odgovoran je za zakonitost i pravilnost finansijskog poslovanja u okviru svojih nadležnosti u skladu sa zakonom.
- (2) Nepravilnosti u finansijskom poslovanju dijele se na lakše nepravilnosti i teže povrede, u zavisnosti od njihove prirode, težine i posljedica.
- (3) Lakšim nepravilnostima smatraju se propusti koji nemaju značajne posljedice po finansijsko poslovanje i koji se mogu otkloniti, a naročito:
 - a) administrativne i tehničke greške u vođenju evidencija,
 - b) manja odstupanja u izvršenju finansijskog plana,
 - c) kašnjenja u izvršavanju pojedinih obaveza bez nastupanja štetnih posljedica,
 - d) druge nepravilnosti koje nisu prouzrokovale značajnu štetu.
- (4) Za lakše nepravilnosti izriču se mjere:
 - a) pisano upozorenje,
 - b) opomena sa nalogom za otklanjanje nepravilnosti u određenom roku.
- (5) Težim povredama smatraju se naročito:
 - a) teška ili ponovljena povreda zakona i propisa u finansijskom poslovanju,
 - b) nenamjensko trošenje sredstava koje je prouzrokovalo ili moglo prouzrokovati značajnu štetu,

- c) korištenje sredstava preko iznosa utvrđenog statutom visokoškolske ustanove ili visoke škole, bez odgovarajućeg ovlaštenja ili suprotno propisanim procedurama, ako je takvo postupanje ponovljeno, ako lice nije postupilo po prethodno izrečenim mjerama, ili ako je takvim postupanjem prouzrokovana ili je mogla biti prouzrokovana značajna finansijska šteta koja po svom iznosu ili posljedicama značajno utiče na finansijsko poslovanje, zakonitost ili stabilnost univerziteta,
 - d) neusvajanje izvještaja o izvršenju finansijskog plana od strane upravnog odbora, ukoliko je u provedenom postupku nesporno utvrđeno da izvještaj sadrži nepravilnosti koje predstavljaju povredu zakona ili su prouzrokovale ili su mogle prouzrokovati značajnu finansijsku štetu,
 - e) neusvajanje izvještaja o poslovanju i rezultatima rada visokoškolske ustanove od strane Skupštine Kantona, ukoliko je, u postupku provedenom u skladu sa ovim zakonom, utvrđeno da izvještaj sadrži nepravilnosti koje predstavljaju povredu zakona, odnosno postupanje ili propuštanje koje predstavlja očigledno ili kršenje zakona ili propisa, ili koje je prouzrokovalo ili je moglo prouzrokovati značajnu finansijsku štetu, ili koje značajno ugrožava zakonitost, finansijsko poslovanje ili rad visokoškolske ustanove,
 - f) kršenje propisa o javnim nabavkama,
 - g) neblagovremeno ili neopravdano nepredlaganje, odnosno nepripremanje akata iz nadležnosti upravnog odbora koji se odnose na opće akte visokoškolske ustanove ili visoke škole, finansijsko i materijalno poslovanje visokoškolske ustanove ili visoke škole, uključujući finansijski plan, godišnji obračun i izvještaj o izvršenju finansijskog plana, ukoliko je takvo postupanje ponovljeno ili je onemogućilo ili otežalo zakonito i pravovremeno odlučivanje upravnog odbora,
 - h) neizvršavanje akata upravnog odbora, ukoliko je takvo postupanje ponovljeno ili je prouzrokovalo ili je moglo prouzrokovati značajnu finansijsku štetu ili radnju protivnu zakonu,
 - i) postupanje suprotno mjerama, smjernicama ili zaključcima upravnog odbora donesenim u okviru njegove nadležnosti usmjeravanja, kontrole i ocjene rada rektora, odnosno direktora u oblasti finansijskog i materijalnog poslovanja, ukoliko je takvo postupanje ponovljeno ili je prouzrokovalo ili je moglo prouzrokovati značajnu finansijsku štetu ili ugroziti zakonitost poslovanja visokoškolske ustanove ili visoke škole,
 - j) prikrivanje, netačno ili nepotpuno prikazivanje finansijskih podataka,
 - k) druge nepravilnosti koje po svojoj prirodi i posljedicama, a na osnovu utvrđenih činjenica u provedenom postupku, predstavljaju težu povredu zakona ili značajno ugrožavaju zakonitost, transparentnost ili finansijsku stabilnost univerziteta.
- (6) Izuzetno, za teže povrede iz stava (5) ovog člana mogu se izreći i mjere propisane za lakše nepravilnosti, ukoliko se, uzimajući u obzir prirodu, težinu i posljedice povrede, ocijeni da izricanje mjere razrješenja ne bi bilo proporcionalno konkretnom slučaju.
- (7) Upravni odbor razrješenje rektora, odnosno direktora, može izvršiti prije isteka mandata, samo:
- a) u slučaju težih povreda iz stava (5) ovog člana, ili
 - b) ako lice ne postupi po mjerama iz stava (4) i (6) ovog člana u ostavljenom roku.
- (8) U slučaju utvrđenih nepravilnosti, upravni odbor je dužan utvrditi prirodu, težinu i posljedice povrede, uzimajući u obzir sve okolnosti konkretnog slučaja.
- (9) Postupak utvrđivanja nepravilnosti obavezno obuhvata:
- a) pokretanje postupka uz obrazloženje i
 - b) utvrđivanje činjenica i izvođenje dokaza odnosno pribavljanje pisanog nalaza ili mišljenja drugog nadležnog organa.
- (10) Prije donošenja odluke o razrješenju, upravni odbor dužan je provesti postupak u kojem se utvrđuju činjenice i okolnosti slučaja, te omogućiti rektoru, odnosno direktoru, da se izjasni o navodima koji mu se stavljaju na teret, u roku koji ne može biti kraći od osam dana.

- (11) Odluka o razrješenju mora biti obrazložena i zasnovana na utvrđenim činjenicama i dokazima.
(12) Protiv odluke upravnog odbora o razrješenju može se pokrenuti tužba pred nadležnim sudom.

Član 4.
(Brisanje odredbe)

Član 63. se briše.

Član 5.
(Izmjena u članu 147.)

U članu 147. stav (1) tačka c) se briše.

Član 6.
(Stupanje na snagu)

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“.

Broj: _____ /26.

PREDSJEDAVAJUĆI

Datum, _____ 2026. godine
Zenica

Čazim Huskić

Obrazloženje

I Pravni osnov:

Pravni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u članu 37. stav 1. tačka f) Ustava Zeničko-dobojskog kantona.

II Razlozi za donošenje:

Razlozi za donošenje ovog zakona sadržani su u potrebi usklađivanja važećeg Zakona o viskom obrazovanju sa odlukom Ustavnog suda BiH broj: **U-39/25 od 26.03.2026. godine**, kojom je utvrđeno da odredba člana 54. stav 1. tačka m) i član 62. stav (3) i (4) Zakona o visokom obrazovanju nisu u skladu sa članom 4. i 63. Okvirnog zakona o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini i članom I/2. Ustava Bosne i Hercegovine.

Ustavni sud je u navedenoj odluci utvrdio da osporene odredbe ne sadrže dovoljno jasne i precizne kriterije za razrješenje rektora, ne osiguravaju zaštitu od proizvoljnog postupanja javne vlasti, te ne uspostavljaju odgovarajuće procesne garancije, uključujući pravo na izjašnjenje, utvrđivanje činjenica i donošenje obrazloženih odluka. Također je ukazano da ranija normativna rješenja ne osiguravaju proporcionalnost između utvrđenih nepravilnosti i izrečene sankcije, jer predviđaju isključivo najstrožu mjeru razrješenja bez mogućnosti primjene blažih mjera.

Polazeći od navedenog, ovim zakonom se pristupa usklađivanju relevantnih odredbi sa standardima koje je utvrdio Ustavni sud, a naročito u pogledu:

- preciznog definisanja razloga za razrješenje rukovodilaca visokoškolskih ustanova,
- uvođenja razlike između lakših i težih povreda,
- uspostavljanja proporcionalnosti između povrede i sankcije,
- propisivanja jasnog i transparentnog postupka utvrđivanja odgovornosti,
- te ograničavanja diskrecionih ovlaštenja upravnih organa.

Donošenje ovog zakona je neophodno i radi izvršenja obaveze usklađivanja zakona u roku od 6. mjeseci koji je određen odlukom Ustavnog suda, čime se osigurava poštivanje načela ustavnosti i zakonitosti.

Ujedno, predloženim rješenjima nastoji se postići ravnoteža između odgovornosti rukovodilaca za zakonitost finansijskog poslovanja i zaštite akademske autonomije univerziteta, u skladu sa Okvirnim zakonom o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini.

Imajući u vidu da predložene izmjene i dopuna nisu obimne, složene, smatra se opravdanim da se ovaj Prijedlog Zakona razmatra i usvoji **po skraćenom postupku**.

Cilj zakona je osigurati zakonitost, transparentnost i odgovornost u finansijskom poslovanju visokoškolskih ustanova, uz istovremeno očuvanje načela akademske autonomije.

U prilogu također dostavljamo Mišljenje Sekretarijata za zakonodavstvo, broj: 03-02-8582-2/26 od 05.05.2026. godine, Mišljenje Ministarstva za pravosuđe i upravu, broj: 06/02-02-8582-1/26 od 06.05.2026. godine i Mišljenje Ministarstva finansija, broj: 07-02-8582-1/26 od 05.05.2026. godine.

III Obrazloženje pravnih rješenja:

Članom 1. uređuje se izmjena člana 54. osnovnog teksta Zakona na način da se precizira nadležnost upravnog odbora u dijelu utvrđivanja nepravilnosti u finansijskom poslovanju, odlučivanja o odgovornosti i izricanju mjera, uključujući razrješenje rektora univerziteta i direktora visoke škole. Na ovaj način se vrši jasno razgraničenje nadležnosti između upravnog odbora i senata, u skladu sa načelom akademske autonomije, te se otklanja mogućnost zadiranja upravnog odbora u akademska pitanja, što je svakako i do sada bilo uređeno.

Članom 2. vrši se usklađivanje i nomotehnička obrada odredbi člana 62. Zakona, pri čemu se brišu stavovi (3) i (4) koji su se odnosili na razloge razrješenja od strane upravnog odbora, a koji više nisu u skladu sa novim sistemskim rješenjem odgovornosti i razrješenja rektora i direktora u domenu finansijskog poslovanja. Istovremeno se vrši tehničko usklađivanje numeracije preostalih stavova, radi očuvanja sistematičnosti i pravne jasnoće zakonskog teksta.

Članom 3. uređuje se uvođenje novog člana 62a kojim se na sistematičan i precizan način uređuje odgovornost i razrješenje rektora univerziteta i direktora visoke škole u domenu finansijskog poslovanja.

Ovim članom se utvrđuje odgovornost rektora i direktora za zakonitost i pravilnost finansijskog poslovanja u okviru njihovih nadležnosti, uvodi podjela nepravilnosti na lakše i teže, čime se osigurava primjena načela proporcionalnosti, propisuju mjere za lakše nepravilnosti, kao blaži oblici odgovornosti, taksativno i precizno utvrđuju teže povrede, čime se sprječava proizvoljno odlučivanje, uvodi mogućnost izricanja blažih mjera i za teže povrede, kada to zahtijevaju okolnosti konkretnog slučaja, jasno propisuju uslovi za razrješenje, čime se ograničava diskreciono pravo upravnog odbora, uređuje postupak utvrđivanja nepravilnosti, uključujući obavezu provođenja postupka, utvrđivanja činjenica i izvođenja dokaza, osigurava pravo rektora i direktora na izjašnjenje, kao osnovni element pravičnog postupka, propisuje obaveza obrazloženja odluke o razrješenju, što omogućava efikasnu sudsku kontrolu. Na ovaj način se osigurava usklađenost sa standardima pravne sigurnosti, zabrane proizvoljnosti i proporcionalnosti, kao i sa zahtjevima iz odluke **U-39/25**.

Članom 4. uređuje se brisanje člana 63. važećeg zakona. Brisanje ove odredbe izvršeno je imajući u vidu da je ovo pitanje o već uređeno Zakonom o ustanovama, kojim je u članu 32. propisano da je direktor dužan obustaviti od izvršenja opći akt koji nije u saglasnosti sa Ustavom ili je u suprotnosti sa zakonom, kao i pojedinačni akt kojim se nanosi šteta ustanovi ili društvenoj zajednici, te o tome obavijestiti organ uprave koji vrši nadzor nad zakonitošću rada ustanove. Dalje je propisano da, ukoliko nadležni organ u roku od 30 dana od dana prijema obavještenja ne postupi u skladu sa zakonom i o tome ne obavijesti direktora, akt koji je obustavljen može se izvršiti.

S obzirom na to da navedeni zakon detaljnije i sistemski uređuje ova pitanja, ocijenjeno je da je potrebno brisanje odredbe u Zakonu o visokom obrazovanju, čime bi se izbjeglo dupliranje propisa i osiguralo jedinstvo pravnog poretka.

Članom 5. je izbrisana tačka c) u članu 147. stav (1) osnovnog teksta jer je posljedica rješenja iz člana 4. ovog prijedloga zakona.

Članom 6. uređuje se stupanje zakona na snagu, na način da zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“, što je u skladu sa uobičajenom zakonodavnom praksom.

IV Finansijska sredstva:

Primjena predloženog Zakona o izmjenama i dopuni Zakona o visokom obrazovanju ne zahtijeva dodatna sredstva u Budžetu Zeničko-dobojskog kantona za 2026. godinu o čemu je data Izjava o fiskalnoj procjeni.

Broj: 06/02-02-8582-1/26
Zenica, 06.05.2026. godine

**MINISTARSTVO ZA OBRAZOVANJE,
NAUKU, KULTURU I SPORT**

PREDMET: Mišljenje na Prijedlog Zakona o izmjenama i dopuni Zakona o visokom obrazovanju, dostavlja se

Veza vaš akt broj: 10-02-8582-1/26 od 04.05.2026. godine

U skladu s članom 11. Zakona o kantonalnim ministarstvima i drugim tijelima kantonalne uprave („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 10/15 i 8/22) i članom 31. stav (1) tačka b) Poslovnika o radu Vlade Zeničko-dobojskog kantona („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 10/21), a na osnovu uvida u tekst Prijedlog Zakona o izmjenama i dopuni Zakona o visokom obrazovanju (u daljem tekstu: Prijedlog Zakona), a u postupku analize Prijedloga Zakona, provedene s ciljem utvrđivanja usklađenosti istog sa:

- Zakonom o prekršajima („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, br. 63/14 i „Sl. glasnik BiH“, br. 41/22 - odluka US BiH i 68/22 - odluka US BiH i Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj: 19/25),
- Zakonom o organizaciji organa uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj: 35/05),
- Zakonom o kantonalnim ministarstvima i drugim tijelima kantonalne uprave („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 10/15 i 8/22),
- Europskom konvencijom o zaštiti ljudskih prava i sloboda i drugim pravima, te drugim instrumentima zaštite ljudskih prava, koji imaju pravnu snagu ustavnih odredaba, daje se:

MIŠLJENJE

U skladu sa članom 11. Zakona o kantonalnim ministarstvima i drugim tijelima kantonalne uprave, a u postupku davanja Mišljenja na dostavljeni akt broj i datum gornji Ministarstvo za pravosuđe i upravu Zeničko-dobojskog kantona, a uvažavajući obrazloženje pravnih rješenja Prijedloga Zakona u kojem se navodi da se predloženim izmjenama i dopunom vrši usklađivanje Zakona o visokom obrazovanju („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 12/22, 15/24 – autentično tumačenje i 5/25) sa Odlukom Ustavnog suda Bosne i Hercegovine broj: U – 39/25 od 26.03.2026. godine odnosno sa odredbama Okvirnog Zakona o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini („Sl. glasnik BiH“, br. 59/07 i 59/09), nema primjedbi iz svoje nadležnosti.

Dostaviti:
1x Naslovu,
1x a/a.

Broj: 03-02-8582-2/26
Zenica, 05.05.2026. godine

**MINISTARSTVO ZA OBRAZOVANJE,
NAUKU, KULTURU I SPORT
ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA**

PREDMET: Mišljenje o Prijedlogu Zakona o izmjenama i dopuni Zakona o visokom obrazovanju - dostavlja se

- Veza Vaš akt broj: 10-02-8582-1/26 od 04.05.2026. godine -

U skladu sa članom 2. Uredbe o Sekretarijatu za zakonodavstvo Vlade Zeničko-dobojskog kantona («Službene novine Federacije BiH» broj 8/96 i «Službene novine Zeničko-dobojskog kantona» broj: 2/05) i članom 31. stav (1) tačka a) Poslovnika o radu Vlade Zeničko-dobojskog kantona («Službene novine Zeničko – dobojskog kantona» broj: 10/21), uvidom u tekst Prijedloga Zakona o izmjenama i dopuni Zakona o visokom obrazovanju, u postupku koji se odnosi na utvrđivanje usklađenosti istog sa Ustavom, pravnim sistemom i metodološkim jedinstvom u izradi propisa dostavljamo vam slijedeće

MIŠLJENJE

Član 18. tačka c) Ustava Zeničko-dobojskog kantona («Službene novine Federacije BiH», broj: 7/96 i «Službene novine Zeničko-dobojskog kantona», broj: 1/96, 10/2000, 8/04, 10/04 - ispr. i 10/04) propisuje da je Kanton nadležan za utvrđivanje obrazovne politike, uključujući donošenje propisa o obrazovanju i osiguranju obrazovanja, dok član 37. tačka f) Ustava propisuje da Skupština Zeničko-dobojskog kantona donosi zakone i ostale propise za izvršavanje kantonalnih nadležnosti.

S tim u vezi ustavni osnov Prijedloga Zakona o izmjenama i dopuni Zakona o visokom obrazovanju (u daljem tekstu: Prijedlog Zakona) je pravilno utvrđen.

Oblast visokog obrazovanja uređena je Okvirnim zakonom o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovina (Službeni glasnik Bosne i Hercegovine, broj: 59/07 i 59/09, u daljem tekstu Okvirni zakon).

Član 63. Okvirnog zakona propisuje da će se kantonalni zakon iz oblasti visokog obrazovanja uskladiti s odredbama ovog Zakona i da sva pitanja iz oblasti visokog obrazovanja koja nisu regulirana ovim Zakonom regulirat će se zakonom na nivou kantona.

Okvirni zakon predstavlja osnovni normativni okvir kojim država regulira određenu oblast na općenit, načelan, okviran i principijelan način, dok se kantonima prepušta da tu istu oblast reguliraju preciznije, ali obavezno u skladu s državnim zakonom.

Imajući u vidu razloge za donošenje Prijedloga Zakona navedene u obrazloženju koji su zasnovani na usklađivanju sa odlukom Ustavnog suda BiH, na osnovu izvršenog pregleda teksta, utvrđeno je da je

Prijedlog Zakona usklađen s pravnim sistemom i pripremljen u skladu s Jedinostvenim pravilima za izradu pravnih propisa u Zeničko-dobojskom kantonu („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“ broj 5/08).

O prijedlogu predlagača da se Prijedlog Zakona donese u formi prijedloga i po skraćenom postupku odlučivat će se na sjednici Skupštine Kantona kao o prethodnom pitanju, u okviru rasprave o dnevnom redu, shodno članu 140. stav 3. Poslovnika Skupštine Zeničko-dobojskog kantona- Četvrti prečišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona, broj: 5/24, 8/25, 18/25 i 8/26).

Shodno navedenom Prijedlog Zakona se može razmatrati na jednoj od narednih sjednica Vlade Zeničko-dobojskog knatona.

Dostavljeno:
0x naslovu,
1x a/a.

Broj: 07-02-8582-1/26
Zenica, 05.05.2026. godine

MINISTARSTVO ZA OBRAZOVANJE, NAUKU, KULTURU I SPORT

PREDMET: Mišljenje na Prijedlog Zakona o izmjenama i dopuni Zakona o visokom obrazovanju
- dostavlja se

Ministarstvo finansija je razmotrilo Prijedlog Zakona o izmjenama i dopuni Zakona o visokom obrazovanju, koji je dostavljen na mišljenje uz akt Ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport Zeničko-dobojskog kantona, broj: 10-02-8582-1/26 od 04.05.2026. godine, te u skladu sa članom 8. Pravilnika o proceduri izrade izjave o fiskalnoj procjeni zakona, drugih propisa i akata planiranja na budžet („Službene novine Federacije BiH“, broj: 34/16 i 15/18) i članom 31. stav (1) tačka c) Poslovnika o radu Vlade Zeničko-dobojskog kantona („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 10/21), u pogledu finansijskih sredstava potrebnih za izvršenje ovog propisa, odnosno o fiskalnoj procjeni propisa, daje slijedeće

MIŠLJENJE

Članom 5. stav 2. Zakona o budžetima u Federaciji BiH („Službene novine FBiH“, broj: 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16, 5/18, 11/19, 99/19, 25a/22, 7/25 i 6/26), propisano je da „propisi koji imaju finansijske posljedice na budžet moraju biti obrazloženi, odnosno opravdani analizom troškova i koristi“, a članom 42. stav 1. istog Zakona, propisano je da „prijedlozi zakona, uredbi i drugih propisa koje Vlada donosi ili predlaže donošenje Parlamentu moraju sadržavati procjenu finansijskih efekata na budžet.“

Članom 21. stav 2. Zakona o organizaciji organa uprave u Federaciji BiH («Službene novine Federacije BiH», broj: 35/05), propisano je da „ako se za provođenje zakona ili drugog propisa koji se predlažu moraju osigurati određena finansijska sredstva, organi uprave obavezni su u obrazloženju tog propisa iskazati orijentacijski iznos finansijskih sredstava koja su potrebna za njegovo izvršavanje i odrediti izvore iz kojih treba osigurati ta sredstva.“

Članom 30. stav (1) Poslovnika o radu Vlade Zeničko-dobojskog kantona („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 10/21), propisano je da obrazloženje propisa, između ostalog sadrži „visinu i izvor finansijskih sredstava potrebnih za provođenje propisa“, a članom 63. stav (1) Jedinstvenih pravila za izradu pravnih propisa u Zeničko-dobojskom kantonu („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 5/08), propisano je da: „Obrazloženje finansijskih sredstava sadrži procjenu potrebnih sredstava, izvora i metoda osiguranja tih sredstava za provođenje propisa.“

U Obrazloženju Prijedloga Zakona o izmjenama i dopuni Zakona o visokom obrazovanju, između ostalog navedeno je da: „Primjena predloženog Zakona o izmjenama i dopuni Zakona o

visokom obrazovanju ne zahtjeva dodatna sredstva u Budžetu Zeničko-dobojskom kantonu za 2026. godinu...“.

Također, u Izjavi o fiskalnoj procjeni – obrazac IFP-NE od 27.04.2026. godine, navedeno je „Implementacija Zakona o izmjenama i dopuni Zakona o visokom obrazovanju neće zahtijevati dodatna sredstva u Budžetu Zeničko-dobojskom kantonu za 2026....“.

S tim u vezi, obim preuzimanja obaveza po osnovu Prijedloga Zakona, moći će se vršiti samo do iznosa planiranog za navedene namjene u Budžetu Zeničko-dobojskog kantona.

U slučaju eventualne potrebe za dodatnim sredstvima za provedbu navedenog Zakona, nedostajuća finansijska sredstva kroz uštede i unutrašnje preraspodjele sredstava, obavezni su obezbijediti budžetski korisnici iz oblasti visokog obrazovanja u saradnji sa svojim resornim ministarstvom - Ministarstvom za obrazovanje, nauku, kulturu i sport.

Odredbama tačke 8. Uputstva o izvršavanju budžeta sa jedinstvenog računa trezora („Službene novine Federacije BiH“, broj: 34/16), propisano je: „Odgovornost za planiranje i stvaranje obaveza u okviru propisanog budžeta je isključivo na rukovodiocu budžetskog korisnika.“

Odredbama člana 25. stav (2) Poslovnika o radu Vlade Zeničko-dobojskog kantona („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 10/21), propisano je:

„Predlagač materijala je odgovoran da prijedlog materijala koji se dostavlja radi razmatranja na sjednicama Vlade bude u skladu sa Ustavom, važećim zakonima i provedbenim propisima.“

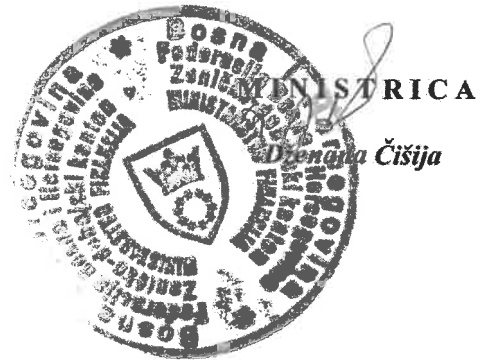
S tim u vezi, Ministarstvo finansija ne snosi odgovornost za pravna rješenja predložena od strane obrađivača u dostavljenom Prijedlogu Zakona.

Međutim, imajući u vidu gore navedeno obrazloženje Prijedloga Zakona i dostavljenu Izjavu o fiskalnoj procjeni, u kojima je navedeno da Prijedlog Zakona neće zahtijevati dodatna sredstva u Budžetu Zeničko-dobojskom kantonu, Ministarstvo finansija nema drugih primjedbi i sugestija iz svoje nadležnosti.

S poštovanjem!

Dostavljeno:

Naslovu,
 a/a.

OBRAZAC IZJAVA O FISKALNOJ PROCJENI

A 1. Obradivač propisa

Obrazac IFP NE

Razdjel KOD

22010001

NAZIV

Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport

B 2. Osnovni podaci o prijedlogu propisa

Vrsta propisalahta

Zakon
Uredba

DA
NE

Odluka
Drugi akti

NE
NE

Strategija
Drugi akti planiranja

NE
NE

Naziv propisalahta

Prijedlog Zakona o izmjenama i dopuni Zakona o visokom obrazovanju

C 3. Izjava o nepostojanju dodatnih fiskalnih efekata predložеног propisa

Implementacija Zakona o izmjenama i dopuni Zakona o visokom obrazovanju neće zahtijevati dodatna sredstva u Budžetu Zeničko-dobojskog kantona za 2026. godinu ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona" broj: 24/25 i 5/26).

D 4. Pečat i potpis odgovornog lica obradivača, odnosno predlagača propisa

Mjesto i datum

MINISTAR

Zenica, 27.04.2026. godine

Mirza Mušija

02/22 04/26
04-01
05-01

Ustavni sud Bosne i Hercegovine u plenarnom sazivu, u predmetu broj U-39/25, rješavajući zahtjeve **Kantonalnog suda u Zenici i Općinskog suda u Zenici**, na osnovu člana VI/3.c) Ustava Bosne i Hercegovine, člana 19. stav (1) tačka a), člana 57. stav (2) tačka b), člana 59. st. (1), (2) i (3) i člana 61. stav (4) Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine – prečišćeni tekst („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“ br. 94/14, 47/23 i 41/24), u sastavu:

- Mirsad Ćeman, predsjednik
- Valerija Galić, potpredsjednica
- Angelika Nußberger, potpredsjednica
- Helen Keller, sutkinja
- Ledi Bianku, sudija
- Marin Vukoja, sudija

ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON			
Primljeno: 27-04-2026			
Org. jed.	Klasifik. oznaka	Redni broj	Broj priloga
01	02	22384	1

26

ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON			
PRIMLJENO: 27-04-2026			
Org. jedinica	Klasifik. oznaka	Redni broj	Broj priloga
01	02	22384	7

- 9

na sjednici održanoj 26. marta 2026. godine donio je

25

ODLUKU O DOPUSTIVOSTI I MERITUMU

Odlučujući o zahtjevima **Kantonalnog suda u Zenici (predsjednica Suda Snježana Čolaković)** i **Općinskog suda u Zenici (sudija Alija Sinanović)** za ocjenu kompatibilnosti člana 52. st. 1. i 2, člana 54. stav 1. tačka m) i člana 62. st. 3. i 4. Zakona o visokom obrazovanju („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“ br. 12/22, 15/24 i 5/25),

utvrđuje se da član 54. stav 1. tačka m) i član 62. st. 3. i 4. Zakona o visokom obrazovanju („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“ br. 12/22, 15/24 i 5/25) nisu u skladu sa članom 4. i članom 63. Okvirnog zakona o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“ br. 59/07 i 59/09) i članom I/2. Ustava Bosne i Hercegovine.

Nalaže se Skupštini Zeničko-dobojskog kantona da, u skladu sa članom 61. stav (4) Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, najkasnije u roku od šest mjeseci od dana objavljivanja ove odluke u „Službenom glasniku Bosne i Hercegovine“ uskladi član 54. stav 1. tačka m) i član 62. st. 3. i 4. Zakona o visokom obrazovanju („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“ br. 12/22, 15/24 i 5/25) sa članom 4. i članom 63. Okvirnog zakona o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“ br. 59/07 i 59/09) i članom I/2. Ustava Bosne i Hercegovine.

Utvrđuje se da je član 52. st. 1. i 2. Zakona o visokom obrazovanju („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“ br. 12/22, 15/24 i 5/25) u skladu sa čl. 4, 14, 15, 16, 18, 22. i 63. Okvirnog zakona o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik Bosne

i Hercegovine“ br. 59/07 i 59/09) i članom I/2. Ustava Bosne i Hercegovine.

Odbacuje se kao nedopušten zahtjev **Kantonalnog suda u Zenici (predsjednica Suda Snježana Čolaković)** u dijelu zahtjeva za ocjenu kompatibilnosti člana 20. stav 3. i člana 23. Zakona o Javnoj ustanovi Univerzitet u Zenici („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“ br. 1/18, 10/18 i 13/21) zbog nenadležnosti Ustavnog suda Bosne i Hercegovine.

Odluku objaviti u „Službenom glasniku Bosne i Hercegovine“, „Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine“, „Službenom glasniku Republike Srpske“ i „Službenom glasniku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“.

OBRAZLOŽENJE

I. Uvod

1. Kantonalni sud u Zenici (predsjednica Suda Snježana Čolaković; u daljnjem tekstu: podnosilac zahtjeva) podnio je 26. novembra 2025. godine Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud) zahtjev za ocjenu kompatibilnosti člana 20. stav 3. i člana 23. Zakona o Javnoj ustanovi Univerzitet u Zenici („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“ br. 1/18, 10/18 i 13/21; u daljnjem tekstu: Zakon o Univerzitetu) i člana 52. st. 1. i 2, člana 54. i člana 63. stav 3. Zakona o visokom obrazovanju („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“ br. 12/22, 15/24 i 5/25; u daljnjem tekstu: ZVOZDK) u odnosu na odredbu člana 16. st. 1. i 5. i člana 18. Okvirnog zakona o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“ br. 59/07 i 59/09; u daljnjem tekstu: Okvirni zakon). Zahtjev je evidentiran pod brojem U-39/25.
2. Općinski sud u Zenici (sudija Alija Sinanović; u daljnjem tekstu: podnosilac zahtjeva) podnio je 26. novembra 2025. godine Ustavnom sudu zahtjev za ocjenu kompatibilnosti člana 52. st. 1. i 2. i člana 62. st. 3. i 4. ZVOZDK sa čl. 4, 14, 15, 16, 18. i 22. Okvirnog zakona i sa članom I/2. Ustava Bosne i Hercegovine. Zahtjev je evidentiran pod brojem U-40/25.

II. Postupak pred Ustavnim sudom

3. S obzirom na to da se zahtjevima pokreću ista ustavna pitanja, Ustavni sud je, u skladu sa članom 32. Pravila Ustavnog suda, odlučio da navedene zahtjeve spoji i donese jednu odluku pod brojem U-39/25.
4. Na osnovu člana 23. Pravila Ustavnog suda, od Skupštine Zeničko-dobojskog kantona (u daljnjem tekstu: Skupština ZDK) zatraženo je 17. decembra 2025. godine da u roku od 30 dana od prijema dopisa dostavi odgovor na zahtjeve.
5. Skupština ZDK je 15. januara 2026. godine dostavila odgovor na zahtjeve.
6. Ustavni sud je na osnovu člana 90. stav (1) tačka c) Pravila Ustavnog suda donio odluku da sutkinja Larisa Velić neće učestvovati u radu i odlučivanju u ovom predmetu.

III. Zahtjev

a) Navodi iz zahtjeva broj U-39/25

7. Obrazlažući zahtjev, podnosilac zahtjeva navodi da shodno članu 18. Okvirnog zakona i Statutu JU „Univerzitet u Zenici“ (u daljnjem tekstu: Univerzitet) rektora imenuje i razrješava senat, dok je članom 62. ZVOZDK propisano da rektora razrješava upravni odbor ako ga ne razriješi senat. U vezi s tim, podnosilac zahtjeva ističe da razrješenje rektora predstavlja akademsko pitanje koje je u isključivoj nadležnosti senata, te da se propisivanjem prava upravnog odbora da razriješi rektora narušava akademska sloboda i institucionalna autonomija univerziteta. Također navodi da je članom 20. stav 3. i članom 23. Zakona o Univerzitetu propisano da rektora Univerziteta bira Senat, na osnovu javnog konkursa, uz prethodnu saglasnost Vlade Kantona. Stoga smatra da su te odredbe u suprotnosti sa članom 16. st. 1. i 5. i članom 18. Okvirnog zakona. Podnosilac zahtjeva se pozvao na Odluku Ustavnog suda o dopustivosti i meritumu broj U-22/18 od 5. jula 2019. godine.

b) Navodi iz zahtjeva broj U-40/25

8. Obrazlažući zahtjev, podnosilac zahtjeva navodi da je članom 62. stav 4. ZVOZDK propisano da će upravni odbor razriješiti rektora zbog razloga iz stava 3. tog člana ukoliko ga ne razriješi senat. Navodi da je način na koji je pitanje izbora i razrješenja rektora uređeno ZVOZDK u suprotnosti sa članom 4. stav 1, članom 14, članom 16. stav 2. tačka 5, članom 18. stav 1. i članom 22. Okvirnog zakona. Dalje navodi da je član 52. ZVOZDK u suprotnosti sa članom 15. i članom 16. st. 1. i 5. Okvirnog zakona i praksom Ustavnog suda iz odluka br. U-22/18, U-10/21 i U-9/22. U vezi s tim, podnosilac zahtjeva navodi da je članom 52. ZVOZDK propisano da od sedam članova upravnog odbora četiri imenuje osnivač, što je više od 50%. Smatra da se na taj način osnivaču Skupštini ZDK daje apsolutna kontrola nad upravnim odborom i on stavlja pod politički utjecaj, što ugrožava

institucionalnu samoupravu i akademsku autonomiju univerziteta. Također se dovodi u pitanje odgovornost i nadležnost senata za akademska pitanja u visokoškolskoj ustanovi, zagarantirana Okvirnim zakonom. Podnosilac zahtjeva navodi da član 52. ZVOZDK sadrži rješenja koja u bitnoj mjeri odstupaju od ciljeva i sadržajno-konceptijskih rješenja Okvirnog zakona, koja narušavaju standard koji garantira autonomiju i samoupravu univerziteta, a koji zahtijeva evropski sistem visokog obrazovanja. Navodi da upravni odbor ne može imati ingerencije u pogledu izbora ili smjene rektora, što predstavlja isključivu ingerenciju senata, te da je Ustavni sud već zauzeo stav o pitanju omjera članova upravnog odbora iz reda osnivača u odnosu na one iz akademske zajednice u odlukama br. U-22/18 i U-10/21. Podnosilac zahtjeva također navodi da su osporene odredbe u suprotnosti i sa članom 63. Okvirnog zakona i načelom vladavine prava iz člana I/2. Ustava Bosne i Hercegovine.

c) Predmeti povodom kojih su podneseni zahtjevi

9. Podnosilac zahtjeva broj U-39/25 naveo je da se pred tim sudom vodi upravni spor po tužbi Univerziteta protiv Rješenja Ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport ZDK broj 10-34-318-33/25 od 9. juna 2025. godine. Tim rješenjem poništena je Odluka o poništenju Odluke Upravnog odbora Univerziteta broj 01-01-3-2786/25 od 2. juna 2025. godine i potvrdi mandata rektora broj 01-02-5-2806/25 od 3. juna 2025. godine jer je navedena odluka suprotna odredbama člana 56. stav 1. i člana 63. stav 2. ZVOZDK i člana 16. Okvirnog zakona. Naime, odlukom Upravnog odbora od 2. juna 2025. godine razriješen je dužnosti rektor jer nije izvršio određene odluke Upravnog odbora, odnosno „nije izvršio usklađivanje rada Univerziteta sa članom 49. stav 4. ZVOZDK“, niti je izvršio finansijski plan, što je konstatirano odlukom Upravnog odbora. Zatim, razriješen je i jer je Mašinski fakultet troškove reprezentacije koristio protivno članu 4. Pravilnika o reprezentaciji i poklonima iz vlastitih sredstava Univerziteta, te jer je rektor nenamjenski trošio finansijska sredstva Univerziteta suprotno članu 6. navedenog pravilnika. Osim toga, utvrđeno je da je rektor postupao suprotno Planu nabavki i Zakonu o javnim nabavkama, te jer Skupština ZDK nije prihvatila izvještaj o radu i poslovanju Univerziteta. Ta odluka Upravnog odbora je poništena odlukom Senata od 3. juna 2025. godine uz obrazloženje da ju je donio nenadležni organ, suprotno Statutu Univerziteta, Okvirnom zakonu i presudama Ustavnog suda, te je potvrđen mandat rektora.

10. Podnosilac zahtjeva broj U-40/25 naveo je da se pred tim sudom vodi parnični postupak radi utvrđivanja ništavnosti odluke Upravnog odbora Univerziteta o razrješenju rektora Univerziteta, koja je donesena na osnovu Zakona o izmjenama i dopunama ZVOZDK („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“ broj 5/25), kojim je upravni odbor ovlašten da razriješi rektora ukoliko to ne uradi senat.

d) Odgovor na zahtjev

11. Skupština ZDK je navela da su osporene zakonske odredbe u saglasnosti s Okvirnim zakonom, zbog čega su zahtjevi za ocjenu ustavnosti neosnovani.

12. U pogledu zahtjeva u predmetu broj U-39/25 navela je da su član 20. stav 3. i član 23. Zakona o Univerzitetu u saglasnosti s odredbama člana 16. st. 1. i 5. Okvirnog zakona jer se njima „ne osporavaju“ te odredbe. Dalje je navela da su član 52. st. 1. i 2. ZVOZDK u skladu sa članom 16. st. 1. i 5. Okvirnog zakona jer se ne odnose na ista pitanja. Skupština ZDK je navela da su te odredbe u potpunosti u skladu sa članom 15. stav 1. Okvirnog zakona, te da propisani sastav upravnog odbora predstavlja neposrednu implementaciju okvira utvrđenog tim zakonom, čime se osigurava zakonita ravnoteža između osnivača, akademske zajednice i studenata. Navela je da član 4. Okvirnog zakona ne predstavlja normu kojom se iscrpno uređuju institucionalni odnosi unutar visokoškolskih ustanova, već programsku i načelnu normu koja usmjerava zakonodavca nižeg nivoa prilikom uređenja sistema visokog obrazovanja. Ukazuje da ta odredba ostavlja prostor za normativno razrađivanje organizacije i upravljanja u skladu s ustavnim nadležnostima, odnosno ne ograničava zakonodavca u uređivanju modela upravljanja univerzitetom. Ističe da akademska autonomija nije apsolutna niti institucionalno neograničena, već se odnosi prvenstveno na akademsku sferu djelovanja univerziteta, dok zakonodavac zadržava pravo da uredi upravljačke i finansijske mehanizme radi osiguranja zakonitosti, odgovornosti i zaštite javnog interesa.

13. Dalje navodi da su odredbe člana 16. st. 1. i 5. Okvirnog zakona već sadržane u čl. 55. i 56. ZVOZDK. Skupština ZDK ističe da se član 54. stav m) ZVOZDK ne odnosi na izbor rektora nego na njegovo razrješenje, a imajući u vidu član 63. Okvirnog zakona kojim je propisano da će se pitanja iz oblasti visokog obrazovanja koja nisu regulirana tim zakonom regulirati zakonima na nivou Republike Srpske i kantona. Navodi da je isti stav zauzeo i Ustavni sud u predmetu broj U-22/18. Stoga, smatra da zakonodavac na kantonalnom nivou ima pravo da uredi pitanje razrješenja rektora jer ono nije normirano Okvirnim zakonom. Skupština ZDK ističe da član 54. ZVOZDK ne uvodi konkurentsku akademsku nadležnost, već uređuje isključivo poslovno-upravni aspekt funkcioniranja visokoškolske ustanove. Stoga je ovlaštenje upravnog odbora da usmjerava, kontrolira i ocjenjuje rad rektora izričito ograničeno na domen finansijskog i poslovnog upravljanja. Ističe da je to u potpunosti u skladu sa sistemskim rješenjem Okvirnog zakona, prema kojem rektor u akademskim pitanjima odgovara senatu, a u poslovnim pitanjima upravnom odboru. Smatra da ta dvostruka linija odgovornosti predstavlja standardno rješenje u javnim visokoškolskim ustanovama i ne može se tumačiti kao narušavanje akademske autonomije. Skupština ZDK ukazuje da razrješenje predstavlja institut odgovornosti, a ne institut akademskog izbora, te da se stoga imenovanje i razrješenje ne

moгу poistovjetiti. Navodi da izbor rektora ostaje isključiva nadležnost senata u skladu sa članom 18. Okvirnog zakona, dok se ovlaštenje upravnog odbora odnosi na situacije odgovornosti rektora u domenu zakonitosti i finansijskog poslovanja, što predstavlja mehanizam kontrole, a ne preuzimanje akademskih ovlaštenja. Ističe da se na taj način osigurava ravnoteža između akademske autonomije i javne odgovornosti rukovodstva univerziteta. Stoga smatra da član 54. ZVOZDK predstavlja zakonitu i funkcionalnu razradu načela iz člana 16. st. 1. i 3. te člana 18. Okvirnog zakona jer osigurava jasnu podjelu nadležnosti između senata i upravnog odbora, štiti akademsku autonomiju univerziteta i istovremeno osigurava odgovorno i zakonito upravljanje javnim sredstvima, u skladu s ustavnim načelima. Konačno, navodi da član 63. ZVOZDK ne sadrži stav 3, zbog čega se ne može izjasniti o tom dijelu zahtjeva.

14. U pogledu zahtjeva u predmetu broj U-40/25 Skupština ZDK navodi da je član 52. st. 1. i 2. ZVOZDK u potpunosti kompatibilan sa članom 14. Okvirnog zakona jer osigurava da upravni odbor ima strukturu koja omogućava efikasno vršenje odgovornosti za poslovanje visokoškolske ustanove. U vezi s tim, ističe da je učešće predstavnika osnivača u upravnom odboru opravdano činjenicom da upravni odbor odgovara za finansijsko poslovanje. U tom smislu, naglašava da sastav upravnog odbora ne predstavlja pitanje akademske samouprave, već pitanje organizacije i kontrole poslovanja, koje je u javnim ustanovama legitimno vezano za interes osnivača i zaštitu javnih sredstava. Skupština ZDK navodi da je i norma po kojoj se predsjednik upravnog odbora imenuje iz reda osnivača također u saglasnosti sa članom 14. Okvirnog zakona. Smatra da ta norma omogućava funkcionalnu povezanost između osnivača i organa odgovornog za poslovanje, bez zadiranja u akademske nadležnosti senata. Ističe da imenovanje predsjednika upravnog odbora iz reda osnivača predstavlja organizaciono rješenje koje jača odgovornost upravnog odbora prema osnivaču, ali ne utječe na raspodjelu akademskih ovlaštenja, niti mijenja nadležnosti senata kao najvišeg akademskog tijela. Također smatra da su osporene odredbe ZVOZDK u saglasnosti i sa članom 15. Okvirnog zakona, koji propisuje minimalne i maksimalne normativne granice sastava upravnog odbora, ali ne propisuje obavezu jedinstvenog ili numerički fiksnog modela, već svjesno ostavlja prostor zakonodavcu nižeg nivoa da izvrši normativnu razradu u skladu s vlastitim institucionalnim i finansijskim kontekstom. Ističe da član 52. stav 1. ZVOZDK propisuje da upravni odbor ima sedam članova, što je u potpunosti kompatibilno sa članom 15. Okvirnog zakona, koji dozvoljava raspon od sedam do jedanaest članova. U vezi s tim, Skupština ZDK je naglasila da je Ustavni sud u Odluci broj U-22/18 razmatrao član 15. Okvirnog zakona i istakao da je takva zakonska formulacija svjesno ostavljena fleksibilnom i otvorenom, upravo s ciljem da kantonalni zakonodavac ima diskreciono pravo da uredi tačan broj članova upravnog odbora, njihov sastav i omjer članova upravnog odbora iz reda osnivača u odnosu

na one iz akademske zajednice, u skladu s vlastitom politikom upravljanja visokoškolskim ustanovama. Ističe da Ustavni sud jest ukazao da omjer članova upravnog odbora u korist osnivača može, ali ne nužno, voditi ka slabljenju akademske autonomije. Međutim, smatra da se takav stav odnosi na potencijalni, a ne automatski efekt, te zahtijeva analizu stvarnih nadležnosti organa, a ne puko matematičko prebrojavanje članova. Smatra da je na taj način potvrđeno da se sama činjenica postojanja većine članova koje je imenovao osnivač ne može automatski smatrati povredom akademske autonomije.

15. Nadalje, Skupština ZDK navodi da je članom 62. st. 3. i 4. ZVOZDK propisana mogućnost da upravni odbor smijeni rektora, i to samo ako to ne učini senat i samo iz razloga iz domena poslovanja. Navodi da ta odredba svoj osnov ima u članu 17. stav 2. Okvirnog zakona kojim je propisano da rektor odnosno direktor visoke škole za svoj rad u domenu akademskih pitanja odgovara senatu, a u domenu poslovanja upravnom odboru. Ističe da se osporenim članom ZVOZDK stoga ne zadire u pravo senata da bira rektora, koje je propisano članom 58. stav 1. tog zakona, što je u skladu sa članom 16. stav 2. tačka 5, članom 18. stav 1. i članom 22. Okvirnog zakona. U pogledu nadležnosti upravnog odbora Skupština ZDK ukazuje da je članom 14. stav 2. tačka 11. Okvirnog zakona propisano da taj organ obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom, aktom o osnivanju i statutom visokoškolske ustanove. Stoga smatra da je Okvirni zakon ostavio mogućnost propisivanja dodatnih nadležnosti upravnog odbora u odnosu na one taksativno nabrojane u članu 14. tog zakona. Navodi da je mogućnost upravnog odbora da razriješi rektora u slučaju neizvršavanja odluka upravnog odbora koje se tiču finansijskog poslovanja, korištenja sredstava i izvještaja o poslovanju u skladu sa članom 14. Okvirnog zakona. Ukazuje da taj član propisuje da upravni odbor usmjerava, kontrolira i ocjenjuje rad rektora u domenu finansijskog poslovanja, donosi finansijski plan, usvaja godišnji obračun i podnosi izvještaj osnivaču. Ističe da se time osigurava zakonito i transparentno funkcioniranje ustanove, dok akademska pitanja ostaju u nadležnosti senata, na koji način se štiti akademska autonomija. Stoga smatra da odgovornost rektora i direktora prema upravnom odboru u oblasti poslovanja predstavlja direktnu normativnu posljedicu uloge upravnog odbora kao organa odgovornog za zakonitost i finansijsko upravljanje, te da ne može biti dovedena u vezu s akademskom autonomijom. Skupština ZDK ukazuje na to da izvršna funkcija rektora nije jedinstvena i nediferencirana jer je članom 17. Okvirnog zakona uspostavljeno načelo dvostruke odgovornosti izvršnog rukovodstva, čime se potvrđuje da isto lice može istovremeno biti nosilac akademske i poslovne funkcije, ali uz jasno razdvojene linije odgovornosti. Tako rektor za akademska pitanja odgovara senatu, a za pitanja poslovanja, finansijska i zakonitosti rada upravnom odboru. Ističe da takva dvostruka linija odgovornosti ne predstavlja pravnu nedosljednost, već svjesno normativno rješenje

kojim se osigurava ravnoteža između akademskih sloboda i javne odgovornosti. Stoga smatra da član 62. ZVOZDK predstavlja operativnu razradu načela iz čl. 14. i 17. Okvirnog zakona, čime se osigurava njihova efektivna i dosljedna primjena u praksi. Ukazuje da se razlozi za razrješenje predviđeni u članu 62. stav 2. ZVOZDK odnose prvenstveno na neizvršavanje obaveza prema senatu i povrede ugleda institucije, što korespondira akademskoj odgovornosti rektora i direktora. S druge strane, razlozi iz stava 3. tog člana su isključivo vezani za finansijsko poslovanje i izvršavanje odluka upravnog odbora, čime se potvrđuje odgovornost rektora i direktora prema upravnom odboru u domenu poslovanja. Iz navedenih razloga Skupština ZDK smatra da su te odredbe u skladu s osnovnim načelima akademskih sloboda, autonomije i samouprave univerziteta, garantiranim članom 4. Okvirnog zakona.

IV. Relevantni propisi

16. **Okvirni zakon o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini** („Službeni glasnik BiH“ br. 59/07 i 59/09) u relevantnom dijelu glasi:

DIO I. OPĆE ODREDBE

[...]

Član 4. stav (2)

Visoko obrazovanje zasniva se na:

- akademskim slobodama, akademskoj samoupravi i autonomiji univerziteta;

[...]

5. Upravni odbor

Član 14. st. (1) i (2)

Odgovornost za poslovanje licencirane javne visokoškolske ustanove nosi upravni odbor univerziteta ili visoke škole (u daljnjem tekstu: upravni odbor).

Upravni odbor obavlja poslove utvrđene zakonom i statutom univerziteta, a naročito:

[...]

- usmjerava, kontrolira i ocjenjuje rad rektora ili direktora u domenu finansijskog poslovanja;

[...]

- obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom, aktom o osnivanju i statutom visokoškolske ustanove.

Član 15.

Upravni odbor ima između sedam i jedanaest članova od kojih najmanje jednu trećinu imenuje osnivač, a ostale imenuje senat te visokoškolske ustanove u skladu sa statutom.

Senat univerziteta imenuje i razrješava članove upravnog odbora na mandat od četiri godine, u javnoj i transparentnoj proceduri javnog konkursa.

6. Senat visokoškolske ustanove

Član 16. st. (1) i (2)

Odgovornost za akademska pitanja u visokoškolskoj ustanovi ima senat kao najviše akademsko tijelo koje čine predstavnici akademskog osoblja i studenata.

Senat visokoškolske ustanove odlučuje o svim akademskim pitanjima, a posebno:

- odlučuje o pitanjima nastavne, naučne, umjetničke i stručne djelatnosti visokoškolske ustanove;
- donosi statut visokoškolske ustanove uz prethodno pribavljeno mišljenje upravnog odbora;
- donosi opće akte u skladu sa zakonom i statutom visokoškolske ustanove;
- donosi nastavne planove i nastavne programe dodiplomskog, postdiplomskog i doktorskog studija;
- bira rektora i prorektora univerziteta, odnosno direktora visoke škole;
- bira akademsko osoblje na prijedlog naučno-nastavnog vijeća, odnosno naučnoistraživačkog vijeća organizacione jedinice;
- imenuje komisije u postupku sticanja doktorata nauka;
- dodjeljuje počasna zvanja profesor emeritus te počasni doktor nauka;
- daje inicijativu upravnom odboru za organiziranje i ukidanje fakulteta i drugih organizacionih jedinica na univerzitetu;
- obavlja i druge poslove u skladu sa zakonima i statutom visokoškolske ustanove.

7. Rektor univerziteta i direktor visoke škole

Član 17. stav (2)

Rektor univerziteta, odnosno direktor visoke škole, za svoj rad u domenu akademskih pitanja odgovara senatu, a u domenu poslovanja upravnom odboru.

Član 18. stav (1)

Rektora javnog univerziteta bira senat na osnovu javnog konkursa.

8. Pravni subjektivitet i institucionalna autonomija

Član 19. stav (1)

Osim ako zakonom nije drugačije propisano, svaka licencirana javna visokoškolska ustanova, bilo univerzitet ili visoka škola, ima puni pravni subjektivitet u vezi sa onim pitanjima koja su predmet ovog Zakona, uključujući i ovlaštenja da:

[...]

- zapošljava osoblje;

[...]

- ima druga ovlaštenja neophodna za djelotvorno obavljanje svojih funkcija.

Član 22.

Visokoškolske ustanove, u skladu s odredbama ovog Zakona, imaju pravo:

- izabrati svoja upravna i rukovodna tijela i odrediti im mandat;

- urediti svoje strukture i aktivnosti vlastitim pravilima u skladu s ovim Zakonom, drugim važećim zakonima i svojim statutima;

- izabrati nastavno i drugo osoblje;

- primati studente i odrediti metode nastave i provjere znanja studenata;

- samostalno razvijati i primjenjivati nastavne planove i programe i istraživačke projekte;

- u okviru raspoloživih finansijskih sredstava izabrati predmete koji će se predavati;

- na univerzitetima, dodjeljivati zvanja profesorima i drugom osoblju;

- *odrediti kao službeni jezik, ili službene jezike, jedan ili više jezika konstitutivnih naroda Bosne i Hercegovine.*

DIO V. ZAVRŠNE ODREDBE

[...]

7. Usklađivanje drugih zakona

Član 63.

Zakoni Republike Srpske i kantonalni zakoni iz oblasti visokog obrazovanja uskladit će se s odredbama ovog Zakona u periodu od šest mjeseci nakon njegovog stupanja na snagu.

Sva pitanja iz oblasti visokog obrazovanja koja nisu regulirana ovim Zakonom regulirat će se zakonima na nivou Republike Srpske i kantona.

17. **Zakon o visokom obrazovanju** („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“ br. 12/22, 15/24 – autentično tumačenje i 5/25)

Za potrebe ove odluke koristi se neslužbeni prečišćeni tekst sačinjen u Ustavnom sudu BiH, koji u relevantnom dijelu glasi:

Član 52. st. (1) i (2)

(Sastav, broj i mandat upravnog odbora)

(1) Upravni odbor visokoškolske ustanove ima sedam članova i čine ga četiri predstavnika iz reda osnivača koje imenuje osnivač, te dva predstavnika iz reda stalno uposlenih i jedan predstavnik iz reda studenata koje imenuje senat u skladu sa statutom u javnoj i transparentnoj proceduri javnog konkursa.

(2) Predsjednik upravnog odbora visokoškolske ustanove imenuje se iz reda osnivača.

Član 54.

(Nadležnost upravnog odbora)

Upravni odbor obavlja poslove utvrđene zakonom, aktom o osnivanju i statutom visokoškolske ustanove, a naročito:

- a) na prijedlog senata daje prethodno mišljenje na Statut visokoškolske ustanove,*

- b) na prijedlog rektora donosi akt kojim se utvrđuje način obračuna plaća i drugih primanja u javnoj visokoškolskoj ustanovi uz prethodnu saglasnost Vlade Kantona, te donosi opći akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, pravilnik o radu, kao i druge opće akte u skladu sa zakonom i statutom visokoškolske ustanove;*
- c) donosi odluku o osnivanju drugih pravnih lica, u skladu sa zakonom i statutom visokoškolske ustanove;*
- d) utvrđuje planove finansiranja i razvoja, uključujući i organizovanje novih organizacionih jedinica i studijskih programa;*
- e) donosi godišnji program rada visokoškolske ustanove na prijedlog senata visokoškolske ustanove;*
- f) na prijedlog rektora donosi finansijski plan i usvaja godišnji obračun i usvaja izvještaj o izvršenju finansijskog plana iz člana 59. stav (1) tačka l) ovog Zakona;*
- g) usmjerava, kontrolira i ocjenjuje rad rektora, odnosno direktora u domenu finansijskog poslovanja;*
- h) rješava pitanja odnosa sa osnivačem;*
- i) odlučuje o korištenju sredstava za rad preko iznosa utvrđenog statutom visokoškolske ustanove;*
- j) odlučuje o prigovoru zaposlenika na odluke organa visokoškolske ustanove koji su u prvom stepenu odlučivali o pravima, obavezama i odgovornostima zaposlenika iz radnog odnosa;*
- k) najmanje jedanput godišnje podnosi osnivaču izvještaj o poslovanju i rezultatima rada visokoškolske ustanove;*
- l) donosi konačnu odluku o izboru i razrješenju direktora studentskog centra;*
- m) razrješava rektora univerziteta i direktora visoke škole, ako ga ne razriješi senat.*
- n) obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom, aktom o osnivanju i statutom.*

Član 56. stav (1) i stav (2) tačka f)

(Nadležnost senata)

(1) Senat visokoškolske ustanove odlučuje o svim akademskim pitanjima, a posebno o pitanjima nastavne, naučne, umjetničke i stručne djelatnosti visokoškolske ustanove.

(2) Senat visokoškolske ustanove:

f) bira i razrješava rektora univerziteta, direktora visoke škole, a prorektore na obrazloženi prijedlog rektora;

Član 59. stav (1) tač. i), j) i l)

(Nadležnost rektora univerziteta i direktora visoke škole)

(1) Rektor univerziteta, odnosno direktor visoke škole obavlja poslove utvrđene zakonom i statutom, a naročito:

i) izvršava odluke upravnog odbora, senata i drugih organa visokoškolske ustanove;

j) odlučuje o korištenju sredstava do iznosa utvrđenog statutom visokoškolske ustanove;

l) podnosi upravnom odboru izvještaj o izvršenju finansijskog plana;

Član 62. stav (1) tačka c) i st. (2), (3) i (4)

(Razrješenje rektora, prorektora univerziteta i direktora visoke škole)

(1) Rektor, prorektor i direktor visoke škole prestaje mandat:

c) prijevremenim razrješenjem;

(2) Senat donosi odluku o razrješenju rektora, prorektora i direktora visoke škole i prije isteka perioda na koji je izabran odnosno imenovan:

a) ako ne izvršava zadatke predviđene zakonom i statutom ili ih izvršava protivno njima;

b) prekorači ovlaštenja i time nanese štetu ugledu visokoškolske ustanove;

c) zbog neopravdane odsutnosti ili spriječenosti da u neprekidnom periodu dužem od tri mjeseca obavlja dužnost;

d) ako svojim ponašanjem povrijedi ugled institucije i funkcije koju obavlja;

e) ako ne izvršava odluke senata u skladu sa obavezom iz člana 59. stav (1) tačka i) ovog Zakona.

(3) Senat na prijedlog upravnog odbora donosi odluku o razrješenju rektora javnog univerziteta i direktora visoke škole i prije isteka perioda na koji je izabran odnosno imenovan u sljedećim slučajevima:

a) ako ne izvršava odluke upravnog odbora u skladu sa obavezom iz člana 59. stav (1) tačka i) ovog Zakona, ukoliko se odluke odnose na finansijsko poslovanje.

b) ako odlučuje o korištenju sredstava preko iznosa utvrđenog statutom visokoškolske ustanove protivno odredbi člana 59. stav (1) tačka j) ovog Zakona.

c) ako upravni odbor ne usvoji izvještaj o izvršenju finansijskog plana iz člana 59. stav (1) tačka l) ovog Zakona.

d) ako Skupština Kantona ne usvoji izvještaj o poslovanju i rezultatima rada visokoškolske ustanove.

(4) Ako senat ne razriješi rektora i direktora visoke škole zbog razloga navedenih u stavu. (3) ovog člana u roku od 15 dana od prijema prijedloga za razrješenje, upravni odbor razrješava rektora javnog univerziteta i direktora javne visoke škole.

Član 63.

(Obustavljanje općeg i pojedinačnog akta)

(1) Rektor univerziteta, odnosno direktor visoke škole obustavlja od izvršenja opći i pojedinačni akt donesen u visokoškolskoj ustanovi koji nije u saglasnosti sa ustavom ili je u suprotnosti sa zakonom i drugim propisima, kao i izvršavanje općeg i pojedinačnog akta kojim se nanosi šteta visokoškolskoj ustanovi ili društvenoj zajednici i dužan je da o tome obavijesti Ministarstvo.

(2) U slučaju nepostupanja ovlaštenih osoba iz stava (1) ovog člana, obaveza Ministarstva je da ukoliko u vršenju nadzora putem nadležne inspekcije utvrdi da su odluke koje donose organi visokoškolske ustanove protivne zakonu, iste poništi, odnosno obustavi od daljeg izvršenja.

18. **Zakon o Javnoj ustanovi Univerzitet u Zenici** („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“ br. 1/18 – prečišćeni tekst, 10/18 i 13/21) u relevantnom dijelu glasi:

Član 20. stav (3)

Ista osoba može se imenovati na dva uzastopna mandata.

VI AKTI UNIVERZITETA

Član 23.

Statut je osnovni opći akt Univerziteta kojim se uređuju pitanja značajna za obavljanje djelatnosti Univerziteta.

Statutom se bliže uređuju:

- organizacija Univerziteta;*
- zastupanje i predstavljanje Univerziteta;*
- pravila za izbor članova Upravnog odbora;*
- načini organiziranja i izvođenje studija;*
- pravila studiranja i prava studenata;*
- izbor u nastavno-naučna i saradnička zvanja;*
- način implementacije Evropskog sistema prenosa bodova (u daljem tekstu: ECTS);*
- kriteriji za dodjelu akademskih titula;*
- obaveze Univerziteta prema osnivaču;*
- ovlaštenja Univerziteta u pravnom prometu;*
- organizacija i nadležnosti organizacionih jedinica;*
- statusne promjene, obrazovanje novih organizacionih jedinica i studijskih odsjeka;*
- ostvarivanje prihoda, upravljanje sredstvima i imovinom;*
- akademska, finansijska i druga ovlaštenja organizacionih jedinica u pravnom prometu;*
- organizacija naučnoistraživačkog i umjetničkog rada;*
- kriteriji za provođenje procesa evaluacije i objavljivanje rezultata provedene evaluacije;*
- broj članova Senata i način njihovog biranja;*

- oblik i nivo učešća studenata u radu ustanove;
- način izjašnjavanja i donošenja odluka po pojedinim pitanjima, kao i preciziranje odluka koje se mogu donositi tajnim glasanjem;
- druga pitanja u skladu sa zakonom.

Univerzitet ima i druge opće akte u skladu sa zakonom i Statutom Univerziteta.

19. Statut Univerziteta u Zenici (dostupan na <https://unze.ba/wp-content/uploads/2022/10/Statut-UNZE.pdf>, preuzeto 11. septembra 2025. godine), kako je objavljen na službenoj stranici, u relevantnom dijelu glasi:

Član 85.

(Razrješenje dužnosti rektora)

(1) Senat će razriješiti rektora dužnosti dvotrećinskom većinom i prije isteka vremena na koji je imenovan, u sljedećim slučajevima:

- a) ako bude pravosnažno osuđen za krivično djelo;*
- b) ukoliko se utvrdi da rektor ne izvršava zadatke predviđene zakonom ili Statutom, odnosno, izvršava ih protivno njima;*
- c) ukoliko se utvrdi da je prekoračio svoja ovlaštenja i time nanio štetu Univerzitetu;*
- d) ukoliko u neprekidnom periodu, dužem od 3 mjeseca, bude neopravdano odsutan ili spriječen da obavlja dužnosti;*
- e) kada svojim ponašanjem povrijedi ugled dužnosti koju vrši, što se mora utvrditi u prethodno provedenom postupku od strane komisije koju imenuje Senat;*
- f) ukoliko izgubi sposobnost obavljanja dužnosti rektora;*
- g) drugim slučajevima predviđenim zakonom.*

(2) Obrazložen prijedlog za prijevremeno razrješenje rektora može podnijeti ministar obrazovanja u ime Osnivača, Osnivač visokoškolske ustanove, najmanje 1/3 članova Upravnog odbora, najmanje 1/3 članova Senata i najmanje 3 naučnonastavna, odnosno umjetnička vijeća organizacionih jedinica.

(3) U svim slučajevima razrješenja dužnosti, odnosno imenovanja novog rektora Univerziteta, primopredaja dužnosti između zatečenog i novoimenovanog rektora

vrši se komisijski. Komisiju za provođenje postupka primopredaje dužnosti imenuje Senat Univerziteta od najmanje 3 (tri) člana iz reda članova Senata i sekretara iz reda diplomiranih ekonomista Univerziteta.

Član 86. st. 1. i 2.

(Odlučivanje Senata o razrješenju dužnosti rektora)

(1) O prijedlogu za razrješenje dužnosti rektora, u smislu stava (1) prethodnog člana, Senat odlučuje javnim glasanjem, a za donošenje pravovaljane odluke potrebna je dvotrećinska većina glasova od ukupnog broja njegovih članova.

(2) Odluka Senata o razrješenju dužnosti rektora je konačna.

V. Dopustivost

20. Pri ispitivanju dopustivosti zahtjeva Ustavni sud je pošao od odredbe člana VI/3.c) Ustava Bosne i Hercegovine.

21. Član VI/3.c) Ustava Bosne i Hercegovine glasi:

Ustavni sud je nadležan u pitanjima koja mu je proslijedio bilo koji sud u Bosni i Hercegovini u pogledu toga da li je zakon, o čijem važenju njegova odluka ovisi, kompatibilan sa ovim Ustavom, sa Evropskom konvencijom o ljudskim pravima i osnovnim slobodama i njenim protokolima, ili sa zakonima Bosne i Hercegovine; ili u pogledu postojanja ili domašaja nekog opšteg pravila međunarodnog javnog prava koje je bitno za odluku suda.

22. Zahtjeve za ocjenu kompatibilnosti podnijeli su Kantonalni sud u Zenici (predsjednica Suda Snježana Čolaković) i Općinski sud u Zenici (sudija Alija Sinanović), što znači da su zahtjeve podnijeli ovlašteni podnosioci iz člana VI/3.c) Ustava Bosne i Hercegovine (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj U-5/10 od 26. novembra 2010. godine, tač. 7–14, objavljena u „Službenom glasniku Bosne i Hercegovine“ broj 37/11). Također, Ustavni sud zapaža da se zahtjevom traži ocjena kompatibilnosti osporenih odredbi Zakona o Univerzitetu i ZVOZDK s odredbama Okvirnog zakona i Ustava Bosne i Hercegovine, odnosno da se pitanje odnosi na to da li su osporene odredbe u skladu s odredbama zakona Bosne i Hercegovine i načelom vladavine prava iz člana I/2. Ustava Bosne i Hercegovine.

23. Analizirajući pitanje da li od valjanosti tih zakona zavisi odluka redovnih sudova u konkretnim postupcima, Ustavni sud zapaža da je u predmetu broj U-39/25 podnosilac zahtjeva tražio ocjenu kompatibilnosti odredbi člana 52. st. 1. i 2, člana 54. i člana 63. stav 3. ZVOZDK i člana 20.

stav 3. i člana 23. Zakona o Univerzitetu. Ustavni sud primjećuje da se u tom predmetu vodi upravni spor po tužbi Univerziteta protiv rješenja Ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport ZDK od 9. juna 2025. godine. Tim rješenjem poništena je Odluka o poništenju Odluke Upravnog odbora Univerziteta broj od 2. juna 2025. godine i potvrdi mandata rektora od 3. juna 2025. godine jer je navedena odluka suprotna odredbama člana 56. stav 1. i člana 63. stav 2. ZVOZDK, te člana 16. Okvirnog zakona (vidi tačku 9. ove odluke). Iz navedenog proizlazi da se u tom postupku raspravlja o primjeni odredbi navedenih zakona u kontekstu ovlaštenja upravnog odbora da razriješi rektora, a ne člana 20. stav 3. i člana 23. Zakona o Univerzitetu. U vezi s tim, Ustavni sud zapaža da je tim odredbama Zakona o Univerzitetu propisano da se isto lice može imenovati na mjesto rektora na dva uzastopna mandata (član 20. stav 3), te je određeno koja se pitanja uređuju Statutom Univerziteta (član 23). Pri tome, podnosilac tog zahtjeva nije obrazložio iz kojeg razloga njegova odluka zavisi od primjene navedenih zakonskih odredbi. Stoga, Ustavni sud smatra da u tom dijelu nisu ispunjeni uvjeti za dopustivost zahtjeva broj U-39/25 propisani članom VI/3.c) Ustava Bosne i Hercegovine (vidi, *mutatis mutandis*, Ustavni sud, Odluka o dopustivosti broj U-8/20 od 26. novembra 2020. godine, tačka 21, dostupna na www.ustavnisud.ba), odnosno da Ustavni sud nije nadležan za odlučivanje.

24. S druge strane, oba predmeta pred redovnim sudovima tiču se primjene osporenih odredbi člana 52. st. 1. i 2, člana 54. i člana 62. st. 3. i 4. ZVOZDK, zbog čega Ustavni sud smatra da od valjanosti tih odredbi zavisi odluka redovnih sudova u tim postupcima, iz čega slijedi da u tom dijelu nesporno postoji nadležnost Ustavnog suda za odlučivanje iz člana VI/3.c) Ustava Bosne i Hercegovine. Osim toga, Ustavni sud smatra da ne postoje drugi razlozi nedopustivosti iz člana 19. stav (1) Pravila Ustavnog suda. Stoga, Ustavni sud smatra da u odnosu na osporene odredbe ZVOZDK oba zahtjeva za ocjenu kompatibilnosti ispunjavaju uvjete za razmatranje merituma predmeta.

VI. Meritum

25. Podnosioci zahtjeva smatraju da član 52. st. 1. i 2. (sastav upravnog odbora i imenovanje predsjednika), član 54. (nadležnosti upravnog odbora) i član 62. st. 3. i 4. ZVOZDK (razrješenje rektora na prijedlog i od strane upravnog odbora) nisu u skladu sa članom 4. (akademske slobode i samouprava i autonomija univerziteta), članom 14. (nadležnosti upravnog odbora), članom 15. (sastav upravnog odbora), članom 16. (nadležnost senata), članom 18. (izbor rektora), članom 22. (prava visokoškolskih ustanova) i članom 63. (obaveza usklađivanja kantonalnih zakona) Okvirnog zakona, te članom I/2. Ustava Bosne i Hercegovine. Osim toga, Ustavni sud zapaža da je Kantonalni

sud osporio i ustavnost člana 63. stav 3. ZVOZDK. Međutim, član 63. ZVOZDK ne sadrži stav 3, pa Ustavni sud ne može ispitati njegovu ustavnost.

26. Ustavni sud zapaža da je suština navoda podnosioca zahtjeva da je povrijeđena akademska samouprava i autonomija zagwarantirana članom 4. Okvirnog zakona jer je osporenim odredbama propisano da većinu članova upravnog odbora imenuje osnivač, te da taj organ ima pravo da razriješi rektora univerziteta. Naime, podnosioci zahtjeva smatraju da razrješenje rektora predstavlja akademsko pitanje koje je, kao takvo, u isključivoj ingerenciji senata kao najvišeg akademskog tijela shodno članu 16. Okvirnog zakona. Skupština ZDK, s druge strane, ističe da se osporenim odredbama ZVOZDK ne zadire u akademsku samoupravu i autonomiju. Naime, ukazuje na to da je upravni odbor ovlašten da razriješi rektora ukoliko to ne učini senat isključivo iz razloga koji potpadaju u domen finansijskog i poslovnog upravljanja univerziteta, za koje je isključivo nadležan upravni odbor kojem rektor u tom domenu i odgovara, u smislu čl. 14. i 18. Okvirnog zakona.

27. U vezi s tim, Ustavni sud naglašava da je na osnovu člana VI/3.c) Ustava Bosne i Hercegovine nadležan da ocjenjuje ustavnost *in abstracto*, s ciljem zaštite Ustava kao najvišeg pravnog akta i osiguravanja poštovanja hijerarhije pravnih normi, a ne da kontrolira pravilnu primjenu prava u konkretnom slučaju (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj U-21/25 od 22. januara 2026. godine, tačka 18). Dakle, Ustavni sud napominje da ocjenu ustavnosti zakona razmatra u općem smislu (*erga omnes*), a ne u odnosu na konkretan predmet (*inter partes*) koji je povod za podnošenje zahtjeva (*op. cit.*, U-9/22, tačka 20. s daljnjim referencama). Stoga, Ustavni sud neće ulaziti u konkretne predmete koji se nalaze na rješavanju pred redovnim sudovima, već je zadatak redovnih sudova da u okolnostima konkretnih predmeta utvrde da li je upravni odbor svojim djelovanjem povrijedio načelo akademske samouprave i autonomije univerziteta koju garantiraju odredbe Okvirnog zakona.

Relevantna praksa

28. Ustavni sud podsjeća da se u svojoj praksi u nizu predmeta bavio pitanjem akademske samouprave i autonomije zagwarantirane Okvirnim zakonom. Tako je Ustavni sud utvrdio da član 52. Zakona o visokom obrazovanju Tuzlanskog kantona (u daljnjem tekstu: ZVOTK) kojim je propisano uvjetovanje imenovanja rektora univerziteta od strane senata prethodnim davanjem saglasnosti senatu od strane upravnog odbora, odnosno propisana mogućnost, u određenim slučajevima, za imenovanje rektora od strane upravnog odbora, nije u skladu sa članom 18. Okvirnog zakona kojim je utvrđeno da rektora univerziteta bira senat kao najviše akademsko tijelo (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj U-22/18 od 5. jula 2019. godine, tačka 37). Ustavni sud je pri tome

ukazao da je navedena odredba Okvirnog zakona načelna i općenita, odnosno da kao takva dozvoljava reguliranje određenog oblika saglasnosti upravljačke strukture javne visokoškolske ustanove koja brine o važnim pitanjima poslovanja. Međutim, Ustavni sud je utvrdio da je način na koji je članom 52. ZVOTK propisana saglasnost na izbor, odnosno i samo imenovanje rektora od strane upravnog odbora, suprotan samoj suštini člana 18. Okvirnog zakona koji je, osiguravajući načelo institucionalne autonomije univerziteta, značaj izbora rektora kao najviše univerzitetske funkcije, prije svega, vezao za samu akademsku zajednicu (*idem*, tačka 30). U odnosu na član 6. Zakona o izmjenama i dopunama ZVOTK kojim je ustanovljen privremeni mandat svih upravnih i rukovodnih organa univerziteta, Ustavni sud je zaključio da je u suprotnosti s autonomijom univerziteta, načelima i ciljevima organizacije i funkcioniranja univerziteta, a koji su propisani čl. 1. i 2. Okvirnog zakona (*idem*, tač. 33–36).

29. U odnosu na pravno pitanje sastava upravnog odbora koji prema članu 15. Okvirnog zakona može imati od sedam do 11 članova koji se biraju po provedenoj konkursnoj proceduri, uz uvjet da najmanje jednu trećinu članova imenuje osnivač visokoškolske ustanove, Ustavni sud je utvrdio da je takva zakonska formulacija ostavila dovoljno prostora kantonalnim vlastima da pitanja imenovanja, sastava i strukture upravnog odbora urede u skladu s vlastitom politikom uređivanja upravljačkih ovlaštenja u visokom obrazovanju. Međutim, Ustavni sud je naglasio da se u pogledu javnih visokoškolskih ustanova sastav i struktura upravnog odbora nameću kao ključni instrumenti za stvarno/faktičko implementiranje načela institucionalne autonomije visokoškolskih ustanova budući da su njihovi osnivači ujedno i predstavnici javne vlasti (u konkretnom slučaju u kantonu). U tom smislu, Ustavni sud je obrazložio da je jasno da omjer broja članova iz reda osnivača u odnosu na predstavnike akademske zajednice znači veću mogućnost političkog utjecaja i manji stepen stvarne institucionalne autonomije. Također, vrijedi i obrnuto, kada predstavnici akademske zajednice imaju veći broj članova u odnosu na predstavnike osnivača u upravnom odboru javne visokoškolske ustanove smanjuje se mogućnost političkog utjecaja (*op. cit.*, U-22/18, tačka 31).

30. Slijedeći praksu iz navedene odluke, Ustavni sud je u sličnom predmetu u kojem su razmatrane odredbe ZVOZDK zaključio da je načelo institucionalne autonomije univerziteta iz člana 18. Okvirnog zakona prekršeno i članom 55. stav 1. ZVOZDK kojim je bilo propisano da rektora i prorektora javnog univerziteta i direktora javne visoke škole bira senat, na osnovu javnog konkursa, uz saglasnost osnivača, jer rektor i prorektor javnog univerziteta i direktor visoke javne škole nisu mogli biti izabrani bez saglasnosti Vlade Kantona (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj U-10/21 od 2. decembra 2021. godine, tač. 29–34).

31. Pored toga, Ustavni sud je u predmetu broj U-9/22 zaključio da je povrijeđena autonomija visokoškolske ustanove iz člana 4. stav 2. Okvirnog zakona i u situaciji kada je ZVOZDK sadržavao odredbe kojima je donošenje statuta stavljeno u ingerenciju upravnog odbora, uz prethodnu saglasnost osnivača, što je u suprotnosti i sa članom 12. Okvirnog zakona kojim je propisano da statut donosi senat (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj U-9/22 od 26. maja 2022. godine, tač. 23. i 24).

32. Vraćajući se na konkretni predmet, Ustavni sud zapaža da je osporenim odredbama ZVOZDK propisano da četiri od sedam članova upravnog odbora i predsjednika tog tijela imenuje osnivač (član 52. st. 1. i 2), te da upravni odbor ima pravo da razriješi rektora ukoliko to ne učini senat (član 54. stav 1. tačka m) i član 62. st. 3. i 4). Dakle, podnosioci zahtjeva, u suštini, problematiziraju dva pitanja, a to su: a) sastav upravnog odbora propisan članom 52. st. 1. i 2. ZVOZDK i b) njegovo ovlaštenje da smijeni rektora propisano članom 54. stav 1. tačka m) i članom 62. st. 3. i 4. ZVOZDK.

a) U odnosu na član 52. st. 1. i 2. ZVOZDK

33. Ustavni sud zapaža da je osporenim odredbama ZVOZDK propisano da se upravni odbor sastoji od sedam članova – četiri predstavnika iz reda osnivača koje imenuje osnivač, te dva predstavnika iz reda stalno zaposlenih i jedan predstavnik iz reda studenata koje imenuje senat. Također je propisano da se predsjednik upravnog odbora visokoškolske ustanove imenuje iz reda osnivača. U vezi s tim, Ustavni sud ukazuje da je članom 15. Okvirnog zakona propisan minimalni broj od sedam članova upravnog odbora, kako je to i propisano osporenom odredbom ZVOZDK. Okvirnim zakonom je također propisan minimalni udio od jedne trećine članova upravnog odbora iz reda osnivača. Međutim, tom odredbom nije određen maksimalan udio članova iz reda osnivača, niti je propisan omjer između članova upravnog odbora koje imenuje osnivač i onih koje imenuje senat. Osim toga, nije regulirano ni pitanje izbora predsjednika upravnog odbora. Na taj način, Okvirni zakon je ostavio dovoljno prostora kantonalnim vlastima da pitanja imenovanja, sastava i strukture upravnog odbora urede u skladu s vlastitom politikom uređivanja upravljačkih ovlaštenja u visokom obrazovanju (*op. cit.*, U-22/18, tačka 31). Stoga, Ustavni sud smatra da je član 52. st. 1. i 2. ZVOZDK u skladu sa članom 15. Okvirnog zakona.

34. Međutim, podnosioci zahtjeva navode i da je uslijed propisanog sastava upravnog odbora povrijeđena akademska samouprava i autonomija garantirana članom 4. Okvirnog zakona. U vezi s tim, Ustavni sud ukazuje da je pitanje sastava upravnog odbora, u kontekstu zaštite akademske samouprave i autonomije na koju podnosioci zahtjeva ukazuju, neodvojivo povezano s ingerencijama tog organa, odnosno s pitanjem da li je nadležnost upravnog odbora proširena i na sferu akademskih

pitanja. Dakle, činjenica da je u upravnom odboru većina predstavnika osnivača, iz čijih redova se imenuje i predsjednik tog tijela, ne može *per se* dovesti do povrede akademske samouprave i autonomije. U tom kontekstu Ustavni sud ukazuje da su članom 14. Okvirnog zakona upravnom odboru već povjerene određene nadležnosti koje se odnose na upravljačka i finansijska pitanja, uključujući i donošenje finansijskih planova, upravljanje imovinom i podnošenje izvještaja osnivaču. Time je i sam zakonodavac na državnom nivou predvidio model u kojem osnivač, putem svojih predstavnika u upravnom odboru, učestvuje u upravljačkoj strukturi visokoškolske ustanove, uz istovremeno očuvanje akademske autonomije u nadležnosti senata. Pri tome, Ustavni sud ukazuje da u predmetima br. U-22/18, U-10/21 i U-9/22 razlog utvrđivanje neustavnosti osporenih odredbi nije bio sam sastav upravnog odbora, već zadiranje u isključive akademske nadležnosti (izbor rektora, donošenje statuta, uvjetovanje saglasnošću vlade itd.). Dakle, razlog donošenja tih odluka je bilo funkcionalno miješanje izvršne/upravljačke strukture u akademsku sferu.

35. Posljedično, u ovom kontekstu sastav upravnog odbora kao takav ne može biti izdvojen kao samostalan osnov povrede autonomije univerziteta. Prema tome, do povrede tog načela eventualno bi moglo doći samo ukoliko neka od konkretnih ingerencija upravnog odbora propisanih članom 54. ZVOZDK zadire u sferu akademskih pitanja, odnosno pitanja koja su u isključivoj nadležnosti akademske zajednice i senata, a koja se, između ostalog, odnosi na odlučivanje o akademskim pitanjima, a posebno o pitanjima nastavne, naučne, umjetničke i stručne djelatnosti visokoškolske ustanove. Pri tome, Ustavni sud naglašava da se postupci povodom kojih su podneseni zahtjevi odnose na pitanja nadležnosti upravnog odbora da odlučuje o razrješenju rektora, zbog čega Ustavni sud ne može *ex officio* širiti predmet odlučivanja na druge ingerencije iz člana 54. ZVOZDK, već mora ostati u okviru normi koje se odnose na pokrenute postupke pred redovnim sudovima. Imajući u vidu navedeno, Ustavni sud smatra da je član 52. st. 1. i 2. ZVOZDK u skladu sa čl. 4, 14, 15, 16, 18, 22. i 63. Okvirnog zakona i sa članom I/2. Ustava Bosne i Hercegovine.

b) U odnosu na član 54. stav 1. tačka m) i član 62. st. 3. i 4. ZVOZDK

36. U kontekstu prethodnog razmatranja Ustavni sud ukazuje da je ključno pitanje da li pravo upravnog odbora na razrješenje rektora ili direktora visokoškolske ustanove, na način na koji je to propisano osporenim odredbama, zadire u akademska pitanja. Odgovor na to pitanje će determinirati zaključak o tome da li propisivanje tog prava upravnog odbora ugrožava načelo akademske samouprave i autonomije, koje je zagarantirano članom 4. Okvirnog zakona. Stoga, iako je Kantonalni sud osporio kompatibilnost člana 54. ZVOZDK u cijelosti, Ustavni sud smatra da se suština njegovih navoda odnosi isključivo na inkompatibilnost člana 54. stav 1. tačka m) ZVOZDK, koja propisuje pravo upravnog odbora da razrješava rektora univerziteta i direktora visoke škole ako

ga ne razriješi senat. Iz navedenih razloga Ustavni sud će ograničiti analizu samo na navedenu odredbu člana 54. ZVOZDK.

37. U vezi s tim, Ustavni sud, prije svega, zapaža da odredbama Okvirnog zakona nije propisano u čijoj ingerenciji je razrješenje rektora, na šta ukazuje i Skupština ZDK (vidi tačku 13. ove odluke). Međutim, Ustavni sud smatra da pravo senata da bira rektora, garantirano članom 16. Okvirnog zakona, podrazumijeva i pravo da odlučuje o njegovom razrješenju. Naime, ukoliko bi pravo na razrješenje rektora bilo u isključivoj nadležnosti upravnog odbora, onda bi pravo izbora rektora od strane senata bilo neefikasno u praksi jer bi upravni odbor mogao smijeniti svakog rektora kojeg izabere senat i na taj način u suštini utjecati na sam njegov izbor. Navedeno bi, prema mišljenju Ustavnog suda, nesumnjivo bilo u suprotnosti s načelom akademske samouprave i autonomije univerziteta koju garantiraju odredbe Okvirnog zakona.

38. Međutim, Ustavni sud zapaža da odredbama ZVOZDK pravo na smjenu rektora nije u isključivoj nadležnosti upravnog odbora, već je ta nadležnost podijeljena između senata i upravnog odbora zavisno od njihovih odgovornosti za poslovanje univerziteta. Tako je članom 62. stav 2. u vezi sa članom 54. stav (1) tačka m) ZVOZDK senat ovlašten da razriješi rektora ako ne izvršava zadatke predviđene zakonom i statutom ili ih izvršava protivno njima; prekorači ovlaštenja i time nanese štetu ugledu visokoškolske ustanove; zbog neopravdanog odsustva ili spriječenosti da u neprekidnom periodu dužem od tri mjeseca obavlja dužnost; ako svojim ponašanjem povrijedi ugled institucije i funkcije koju obavlja i ako ne izvršava odluke senata. Ustavni sud smatra da navedeni razlozi potpadaju pod akademska pitanja koja su u isključivoj ingerenciji senata.

39. S druge strane, članom 62. stav 3. ZVOZDK propisano je da će senat razriješiti rektora isključivo na prijedlog upravnog odbora ako ne izvršava odluke upravnog odbora koje se odnose na finansijsko poslovanje, odlučuje o korištenju sredstava preko iznosa utvrđenog statutom visokoškolske ustanove, ako upravni odbor ne usvoji izvještaj o izvršenju finansijskog plana ili ako Skupština Kantona ne usvoji izvještaj o poslovanju i rezultatima rada visokoškolske ustanove. Pri tome je članom 62. stav 4. ZVOZDK propisano da će iz navedenih razloga rektora razriješiti upravni odbor ukoliko to ne uradi senat u roku od 15 dana od prijema prijedloga za razrješenje.

40. Iz navedenog proizlazi da, iako se čini da je ovlaštenje upravnog odbora da razriješi rektora supsidijarno, konačnu odluku o razrješenju donosi upravni odbor. Stoga je uloga senata u procesu razrješenja rektora iz navedenih razloga „prividna“ jer je lišena svoje efektivnosti. Ustavni sud dalje ukazuje da upravni odbor nesporno ima pravo i obavezu da uređuje pitanja koja se tiču finansijskog poslovanja univerziteta. To pravo podrazumijeva i neki vid odgovornosti rektora za propuste u

poslovanju univerziteta. Osnov za to je sadržan u odredbama Okvirnog zakona kojim je propisano da je upravni odbor odgovoran za poslovanje licencirane javne visokoškolske ustanove, te da je nadležan da usmjerava, kontrolira i ocjenjuje rad rektora ili direktora u domenu finansijskog poslovanja (član 14. st. 1. i 2). Također, prema članu 17. stav 2. Okvirnog zakona u domenu poslovanja rektor odgovara upravnom odboru.

41. U vezi s tim, Ustavni sud zapaža da se podnesenim zahtjevima, osim kompatibilnosti osporenih odredbi s odredbama Okvirnog zakona, postavlja i pitanje kompatibilnosti s odredbom člana I/2. Ustava Bosne i Hercegovine. Ustavni sud podsjeća da je u svojoj dosadašnjoj praksi član I/2. Ustava Bosne i Hercegovine tumačio na način da sadrži načelo vladavine prava (vidi, između ostalih, Ustavni sud, odluke o dopustivosti i meritumu br. *U-21/16* od 1. juna 2017. godine, tačka 19, i *U-6/06* od 29. marta 2008. godine, tačka 22). Kao što je Ustavni sud naglasio u navedenoj praksi, načelo vladavine prava nije ograničeno samo na formalno poštovanje ustavnosti i zakonitosti, već zahtijeva da svi pravni akti (zakoni, propisi i sl.) imaju određen sadržaj, odnosno kvalitet primjeren demokratskom sistemu, tako da služe zaštiti ljudskih prava i sloboda u odnosima građana i tijela javne vlasti u okviru demokratskog političkog sistema. U vezi s tim, Ustavni sud je naglasio da standard kvaliteta zakona traži da zakonska odredba bude dostupna licima na koja se primjenjuje (transparentnost) i da bude za njih predvidiva, to jest dovoljno jasna i precizna da oni mogu stvarno i konkretno znati svoja prava i obaveze do stepena koji je razuman u datim okolnostima kako bi se prema njima mogli ponašati (vidi Odluku o dopustivosti i meritumu broj *U-15/18* od 29. novembra 2018. godine, tačka 26). Osim toga, zakonska odredba treba da bude u skladu s javnim interesom i njom se pojedincu ne može nametati pretjeran teret, odnosno zakonska odredba mora biti proporcionalna u odnosu na sve relevantne strane (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj *U-4/19* od 5. jula 2019. godine, tačka 27). Također, zakon mora dati dovoljno jasan obim bilo kakvog diskrecionog prava koje se daje javnim vlastima, kao i način na koji se ono izvršava (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj *U-27/22* od 23. marta 2023. godine, tačka 141. s daljnjim referencama).

42. U svjetlu navedenog, prilikom implementiranja navedenih načela Okvirnog zakona kroz uređivanje finansijskog poslovanja kantonalni zakonodavac je dužan da osigura zaštitu načela akademske samouprave i autonomije. Osim toga, kantonalni zakonodavac je dužan da, u smislu člana I/2. Ustava Bosne i Hercegovine, osigura mehanizme zaštite od proizvoljnog postupanja upravnog odbora prilikom vršenja nadzora nad finansijskim poslovanjem univerziteta. To podrazumijeva da sama procedura usmjeravanja, kontroliranja i ocjenjivanja rada rektora ili direktora, propisana Okvirnim zakonom, mora sadržavati procesne garancije s ciljem zaštite od proizvoljnosti. U vezi s

tim, Ustavni sud primjećuje da su članom 62. st. 3. i 4. u vezi sa članom 54. stav (1) tačka m) ZVOZDK finansijski razlozi zbog kojih upravni odbor može smijeniti rektora propisani normativno široko i neprecizno. Konkretnije, razlozi za razrješenje koji su propisani članom 62. stav 3. tač. a) i b) ZVOZDK odnose se na propuste u finansijskom poslovanju (ako ne izvršava odluke upravnog odbora ili ako odlučuje o korištenju sredstava preko iznosa utvrđenog statutom visokoškolske ustanove), ali bez jasno utvrđenih kriterija i postupka utvrđivanja tih nepravilnosti. Također, Ustavni sud zapaža da se razlozi za razrješenje koji su propisani članom 62. stav 3. tač. c) i d) ZVOZDK odnose na neusvajanje izvještaja o izvršenju finansijskog plana, odnosno izvještaja o poslovanju i rezultatima rada. Međutim, neusvajanje izvještaja u praksi ne znači objektivno nepravilno postupanje rektora niti nužno propust u finansijskom poslovanju. Dakle, radi se o aktu koji može da se ne usvoji iz proceduralnih, političkih ili tehničkih razloga, a ne zbog stvarne odgovornosti rektora. Na kraju, član 64. stav 4. ZVOZDK propisuje automatsko razrješenje od strane upravnog odbora ukoliko senat ne postupi u roku od 15 dana. Time senat gubi stvarnu efektivnost, a odluka o razrješenju prepuštena je diskreciji upravnog odbora, što povećava rizik od proizvoljnosti i mogućeg političkog utjecaja.

43. Prema tome, za smjenu rektora iz tih razloga nije propisan mehanizam koji bi osigurao da se odluka upravnog organa o razrješenju rektora zasniva na objektivno utvrđenim činjenicama. Naime, nije propisana obaveza da nadležni organi utvrde nepravilnost, odnosno nezakonitost u radu, niti obaveza da odluka o (ne)usvajanju finansijskih izvještaja bude zasnovana na nedvosmisleno utvrđenim činjenicama i jasno obrazložena. Iz navedenog proizlazi da je smjena rektora na način na koji je propisana osporenim odredbama, u suštini, stavljena u diskrecionu ocjenu upravnog odbora, odnosno Skupštine Kantona. Tako npr. navedeni organi mogu jednostavnim neusvajanjem finansijskih izvještaja bez ikakvog obrazloženja i objektivno utvrđenih razloga odlučiti o smjeni rektora. Dakle, primjena takve zakonske odredbe može proizvesti situaciju u kojoj će rektor biti smijenjen zbog proceduralnog neusvajanja izvještaja, bez utvrđene odgovornosti i bez stvarnog utjecaja na finansijsko poslovanje. To omogućava javnoj vlasti, koja ima većinu u upravnom odboru, da razriješi rektora i iz razloga koji nisu vezani za finansijsko poslovanje, što ugrožava načelo akademske samouprave i autonomije univerziteta. Prema tome, Ustavni sud smatra da osporenim odredbama nije uspostavljen jasan obim diskrecionog ovlaštenja koje je dato upravnom odboru. S druge strane, nepostojanje jasno utvrđenih razloga za razrješenje rektora onemogućava i efikasno sudsko preispitivanje takvih odluka. Osim toga, Ustavni sud zapaža da je osporenim odredbama isključivo propisana sankcija u vidu razrješenja rektora, bez mogućnosti izricanja neke blaže sankcije, zbog čega ona nije proporcionalna legitimnom cilju – zaštiti pravilnosti finansijskog poslovanja univerziteta. Naime, takvo normativno rješenje podrazumijeva da i najmanji propust u finansijskom

poslovanju automatski dovodi do razrješenja rektora, a što je najteža sankcija koja nesporno zadire u akademska pitanja. Imajući u vidu navedeno, Ustavni sud smatra da osporene odredbe ne sadrže zaštitne mjere kako bi se spriječio potencijalni rizik od zloupotrebe propisa i proizvoljnog postupanja javne vlasti (vidi, *mutatis mutandis*, Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj U-6/25 od 29. maja 2025. godine, tač. 48. i 49). Stoga, osporene odredbe ne pružaju adekvatnu zaštitu od proizvoljnosti i kao takve ne služe zaštiti ljudskih prava, te su u suprotnosti s načelom akademske samouprave i autonomije univerziteta koju garantiraju odredbe Okvirnog zakona.

44. Imajući u vidu navedeno, Ustavni sud smatra da su član 54. stav 1. tačka m) i član 62. st. 3. i 4. ZVOZDK inkompatibilni sa čl. 4. i 63. Okvirnog zakona, te sa članom I/2. Ustava Bosne i Hercegovine.

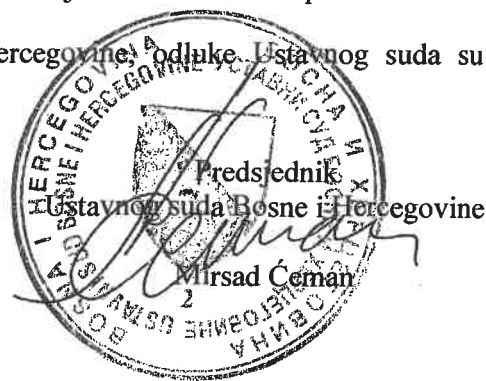
VII. Zaključak

45. Ustavni sud zaključuje da su osporene odredbe člana 54. stav 1. tačka m) i člana 62. st. 3. i 4. ZVOZDK inkompatibilne sa čl. 4. i 63. Okvirnog zakona i članom I/2. Ustava Bosne i Hercegovine jer ne pružaju adekvatnu zaštitu od proizvoljnosti i u suprotnosti su s načelom akademske samouprave i autonomije univerziteta zbog toga što su, u suštini, razlozi zbog kojih upravni odbor može smijeniti rektora propisani normativno široko i neprecizno i omogućavaju široko diskreciono pravo javne vlasti da razriješi rektora, a što je jedina propisana sankcija, bez mogućnosti izricanja bilo kakve blaže mjere.

46. S druge strane, Ustavni sud zaključuje da su odredbe člana 52. st. 1. i 2. ZVOZDK u skladu sa čl. 4, 14, 15, 16, 18, 22. i 63. Okvirnog zakona i sa članom I/2. Ustava Bosne i Hercegovine jer činjenica da je u upravnom odboru većina predstavnika osnivača, iz čijih redova se imenuje i predsjednik tog tijela, ne može *per se* dovesti do povrede akademske samouprave i autonomije ukoliko ingerencije upravnog odbora ne zadiru u sferu akademskih pitanja, odnosno pitanja koja su u isključivoj nadležnosti akademske zajednice i senata.

47. Na osnovu člana 19. stav (1) tačka a), člana 57. stav (2) tačka b), člana 59. st. (1), (2) i (3) i člana 61. stav (4) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je odlučio kao u dispozitivu ove odluke.

48. Prema članu VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine, odluke Ustavnog suda su konačne i obavezujuće.

SKUPŠTINA

316.

Na osnovu člana 37. stav 1. tačka f) Ustava Zeničko-dobojskog kantona, Skupština Zeničko-dobojskog kantona, na 46. sjednici, održanoj 29.06.2022. godine, donosi:

ZAKON O VISOKOM OBRAZOVANJU

DIO PRVI - UVODNE ODREDBE

Član 1.

(Predmet zakona)

Ovim zakonom uređuju se sistem, uslovi i način obavljanja djelatnosti visokog obrazovanja, finansiranje, kao i druga pitanja od značaja za obavljanje ove djelatnosti na području Zeničko-dobojskog kantona (u daljem tekstu: Kanton).

Član 2.

(Osnovni pojmovi)

U ovom zakonu su u upotrebi pojmovi sa sljedećim značenjem:

- a) akademsko osoblje čine lica koja su izabrana u akademska (naučno-nastavna, nastavna, umjetnička, naučna i istraživačka zvanja) zvanja i angažovana su na licenciranoj i akreditovanoj visokoškolskoj ustanovi;
- b) kratki programi studija su programi stručnog osposobljavanja zainteresovanih osoba sa završenim visokoškolskim obrazovanjem, studenata i lica sa stečenim srednjim obrazovanjem za uključivanje u radni proces;
- c) dualni studij podrazumijeva oblik studija koji se realizuje u saradnji sa privrednim društvima i poslovnim subjektima u kojima je izvođenje nastavnog procesa podijeljeno između univerziteta i privrednih društava, odnosno poslovnih subjekata;
- d) učenje na daljinu je formaliziran oblik studija samofinansirajućih studenata kojim se korištenjem kompjuterskih tehnologija i interaktivnih nastavnih materijala osigurava pristup nastavnom procesu, a što se preciznije uređuje statutom visokoškolske ustanove;
- e) cjeloživotno učenje obuhvata kontinuirano učenje koje traje tokom cijelog života, a u funkciji poboljšanja znanja, kvalifikacija i kompetencija u okviru lične, građanske i društvene perspektive u cilju zaposlenja.
- f) diploma koju izdaje licencirana i akreditovana visokoškolska ustanova predstavlja javnu ispravu kojom se dokazuje da je stečena kvalifikacija rezultat uspješno završenog ciklusa studija;
- g) dodatak diplomi (Diploma Supplement) je javna isprava koja se izdaje i prilaže uz diplomu licencirane i akreditovane visokoškolske ustanove radi detaljnijeg uvida u nivo, prirodu, sadržaj, sistem i pravila studiranja i postignute rezultate tokom studija lica kojem je diploma izdata;
- h) ECTS (European Credit Transfer System) je evropski sistem prenosa studijskih bodova i studijski bodovi se koriste za definisanje obima i zahtjevnosti svakog predmeta, a određuju se na bazi optimalnog radnog opterećenja studenta neophodnog za savladavanje predviđenog nastavnog gradiva;
- i) izborni period u zvanju je vremenski interval koji počinje od datuma izbora u akademsko zvanje, bez obzira na naučnu oblast izbora ili nastavni predmet, a završava istekom perioda izbora u akademsko zvanje;
- j) katedra je osnovna naučno-nastavna (umjetnička) jedinica univerziteta koja učestvuje u izvođenju nastave, istraživačkog i stručnog rada na univerzitetu;

- k) mandat je vremensko razdoblje na koje se biraju nosioci rukovodećih funkcija ili predstavnici određenih kategorija;
- l) novi studijski program je studijski program čijim se završetkom stiče akademsko zvanje koje se ranije nije moglo steći na toj visokoškolskoj instituciji;
- m) rukovodne funkcije na visokoškolskoj ustanovi su: rektor, prorektor, predsjedavajući i zamjenik predsjedavajućeg senata, dekan, prodekan, predsjedavajući i zamjenik predsjedavajućeg naučno-nastavnog vijeća, šef katedre, direktor studentskog centra, direktor instituta i direktor visoke škole;
- n) standardi i normativi za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja na području Kantona predstavljaju dokument koji, na prijedlog Ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport (u daljem tekstu: Ministarstvo), usvaja Vlada Kantona, a kojim se utvrđuju kriteriji čije ispunjavanje je neophodno za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja;
- o) studij (studiranje) je proces definiran nastavnim planom i programom u kojem student pohađa utvrđeni studijski program prvog, drugog ili trećeg ciklusa na licenciranoj i akreditovanoj visokoškolskoj ustanovi, a nakon čijeg uspješnog završetka student stiče pravo na akademsku titulu odnosno određeno zvanje;
- p) studijski program je skup obaveznih i izbornih nastavnih cjelina (predmeta) jednog ciklusa studija, čijim se savladavanjem stiču kompetencije, postižu zadati ciljevi i ishodi učenja, te stiče pravo na akademsku titulu odnosno određeno zvanje.

Član 3.

(Upotreba rodnoosjetljivog jezika)

Gramatički izrazi upotrebljeni u ovom zakonu za označavanje muškog i ženskog roda podrazumijevaju oba roda.

Član 4.

(Djelatnost visokog obrazovanja)

Djelatnost visokog obrazovanja je od posebnog društvenog interesa za Kanton i dio je međunarodnog, a posebno evropskog obrazovnog, naučnog, odnosno umjetničkog prostora.

DIO DRUGI - OSNOVNA NAČELA

POGLAVLJE I. CILJEVI I PRINCIPI VISOKOG OBRAZOVANJA

Član 5.

(Osnovni ciljevi visokog obrazovanja)

Osnovni ciljevi visokog obrazovanja su:

- a) ustanovljavati, razvijati, štiti i prenositi znanje i sposobnosti putem nastave i naučnoistraživačkog rada, i time doprinosti razvoju sposobnosti pojedinca i društva;
- b) pružiti mogućnost građanima da, u skladu sa propisima, pod jednakim uslovima uživaju korist visokog obrazovanja cijeli život;
- c) razvoj nauke i unapređivanje umjetničkog stvaralaštva.

Član 6.

(Strategija razvoja visokog obrazovanja)

- (1) Razvoj djelatnosti visokog obrazovanja na području Kantona definiše se Strategijom razvoja visokog obrazovanja kojom se utvrđuju ciljevi i prioriteti razvoja sektora, način njihovog ostvarivanja, finansijski i institucionalni okvir za implementaciju, monitoring, evaluaciju i izvještavanje.
- (2) Ministarstvo koordinira i vodi proces izrade Strategije razvoja visokog obrazovanja uvažavajući principe izrade strateških dokumenata u Federaciji Bosne i Hercegovine koji su propisani Zakonom o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj: 32/17) i Uredbom o izradi strateških dokumenata u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj: 74/19 i 2/21).
- (3) Strategiju razvoja visokog obrazovanja donosi Skupština Zeničko-dobojskog kantona (u daljem tekstu: Skupština Kantona), na prijedlog Vlade Zeničko-dobojskog kantona (u daljem tekstu: Vlada Kantona).

Član 7.

(Principi visokog obrazovanja)

Djelatnost visokog obrazovanja se temelji na sljedećim principima:

- a) akademskim slobodama, akademskoj samoupravi i autonomiji visokoškolske ustanove;

- b) jedinstvu nastave i naučnoistraživačkog, odnosno umjetničkog rada;
- c) otvorenosti visokoškolske ustanove prema javnosti, građanima i široj zajednici;
- d) uvažavanju evropskih humanističkih i demokratskih vrijednosti, te usklađivanju s evropskim sistemom visokog obrazovanja;
- e) poštivanju ljudskih prava i građanskih sloboda, uključujući zabranu svih oblika diskriminacije;
- f) interakciji sa zajednicom i obavezi visokoškolske ustanove da razvija društvenu odgovornost studenata i drugih članova akademske zajednice;
- g) učešću studenata u upravljanju i odlučivanju, posebno u vezi sa pitanjima koja su od značaja za kvalitet nastave;
- h) ravnopravnosti visokoškolskih ustanova bez obzira na oblik vlasništva, odnosno na to ko je osnivač;
- i) afirmaciji konkurencije obrazovnih i istraživačkih usluga radi povećanja kvaliteta i efikasnosti visokoškolskog sistema;
- j) obezbjeđivanju kvaliteta i efikasnosti studiranja;
- k) konceptu cjeloživotnog obrazovanja.
- (2) Akademska sloboda na visokoškolskoj ustanovi je sloboda svakog nastavnika, saradnika i studenta da obavlja svoju akademsku aktivnost u skladu sa ustavom i zakonom.

Član 9.

(Prava visokoškolske ustanove)

Visokoškolske ustanove imaju pravo:

- a) izabrati svoje upravne i rukovodne organe i odrediti im mandat u skladu sa zakonom i statutom;
- b) urediti svoje strukture i aktivnosti vlastitim pravilima u skladu sa zakonom i statutom;
- c) izabrati nastavno, saradničko i drugo osoblje čiji je angažman povezan sa djelatnošću visokog obrazovanja;
- d) odlučiti o kriterijima za upis i prijem studenata, kao i odrediti nastavne metode i provjere znanja studenata;
- e) samostalno razvijati i primjenjivati nastavne planove i programe, te istraživačke projekte;
- f) u skladu sa nastavnim programom i standardima izabrati predmete koji će se predavati;
- g) na univerzitetima dodjeljivati naučno-nastavna, naučna, istraživačka, umjetničko-nastavna i saradnička zvanja u skladu sa zakonom i statutom;
- h) samostalno urediti rad visokoškolske ustanove u okviru postojeće unutrašnje organizacije, u skladu sa zakonom;
- i) zapošljavati osoblje u skladu sa zakonom.

POGLAVLJE II. AKADEMSKE SLOBODE I PRAVO NA VISOKO OBRAZOVANJE

Odjeljak A. Akademske slobode

Član 8.

(Akademske slobode)

(1) Akademske slobode su:

- a) sloboda visokoškolskih ustanova u nastavnom i naučnoistraživačkom radu i umjetničkom stvaralaštvu u okviru svojih licenci, bez miješanja organa javne vlasti, uključujući slobodu objavljivanja i javnog predstavljanja naučnih rezultata i umjetničkih dostignuća;
- b) sloboda međusobne saradnje i udruživanja, u skladu sa važećim propisima.

Član 10.

(Nepovredivost akademskog prostora)

- (1) Prostor visokoškolske ustanove je nepovrediv i u njega ne mogu ulaziti pripadnici policije i drugih organa za gonjenje i sprječavanje krivičnih djela bez dozvole rektora, direktora visoke škole ili lica koja su oni ovlastili.
- (2) Izuzetno od stava (1) ovog člana, s ciljem sprječavanja krivičnog djela ili zaustavljanja izvršenja krivičnog djela, mogu se preduzimati neophodne mjere, s tim da se o preduzetim radnjama odmah obavijesti uprava visokoškolske ustanove.

Član 11.**(Jezik studija)**

Visokoškolska ustanova organizira i izvodi studije na službenim jezicima u Bosni i Hercegovini: bosanski jezik, hrvatski jezik i srpski jezik, uz ravnopravnu upotrebu oba pisma (latinice i ćirilice), a pojedine dijelove studija, kompletne studijske programe, kao i izradu i odbranu diplomskog i magistarskog rada i doktorske disertacije, može organizirati i izvoditi na stranom jeziku, u skladu sa statutom i drugim općim aktima.

Odjeljak B. Pravo na visoko obrazovanje**Član 12.****(Pravo na visoko obrazovanje)**

Pravo na visoko obrazovanje imaju sva lica koja ispunjavaju uslove stručne spreme propisane Okvirnim zakonom o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, broj: 59/07 i 59/09, u daljem tekstu: Okvirni zakon), bez obzira na rasu, boju kože, spol, seksualnu orijentaciju, etničko, nacionalno ili socijalno porijeklo, jezik, vjeroispovijest, političko ili drugo mišljenje, vezu s nekom nacionalnom zajednicom, status stečen rođenjem, fizički ili drugi nedostatak, imovinsko stanje, rođenje, starosnu dob ili neki drugi status.

Član 13.**(Pristup studiju stranim državljanima)**

- (1) Visokoškolska ustanova će osigurati pristup studiju stranim državljanima i licima bez državljanstva u skladu sa utvrđenim načelima u Evropskom području visokog obrazovanja, osiguravajući studij pod istim uslovima kao i državljanima Bosne i Hercegovine, afirmirajući mobilnost studenata i nastavnika..
- (2) Osnivač može odrediti različitu cijenu školarine za studente strane državljanje.

DIO TREĆI - VISOKOŠKOLSKE USTANOVE**Član 14.****(Univerzitet i visoka škola)**

- (1) Djelatnost visokog obrazovanja obavljaju univerziteti i visoke škole.
- (2) Univerzitet je visokoškolska ustanova koja se bavi nastavnim, naučnim i istraživačkim radom, koja nudi akademske stepene sva tri ciklusa, sa ciljevima koji uključuju unapređenje znanja, misli i školstva u Bosni i

Hercegovini i Kantonu; obrazovni, kulturni, društveni i ekonomski razvoj Bosne i Hercegovine; promociju demokratskog građanskog društva i postizanje najviših standarda nastave i istraživačkog rada i koja realizira najmanje pet različitih studijskih programa iz najmanje tri naučne oblasti – prirodne nauke, tehničke nauke, društvene nauke, biomedicina i zdravstvo, biotehničke i humanističke nauke.

- (3) Izuzetno od stava (1) ovog člana univerzitet u polju umjetnosti može se osnovati ako ima sva tri nivoa studija iz najmanje tri oblasti umjetnosti.
- (4) Visoka škola je visokoškolska ustanova koja je akreditovana za davanje diploma i stepena prvog ciklusa, sa ciljevima koji uključuju pripremu i obuku pojedinaca za stručni, ekonomski i kulturni razvoj Bosne i Hercegovine i Kantona, kao i promociju demokratskog građanskog društva, te postizanje visokih standarda nastave i učenja, koja realizira najmanje jedan studijski program iz jedne naučne oblasti i ispunjava druge uslove u skladu sa zakonom.
- (5) Visokoškolska ustanova može organizirati smještaj i ishranu studenata u skladu sa zakonom i osnivačkim aktom.

Član 15.**(Javnost rada)**

- (1) Rad visokoškolske ustanove je javan.
- (2) Na visokoškolskoj ustanovi nije dozvoljeno političko ili stranačko organiziranje niti djelovanje.

Član 16.**(Imovina visokoškolske ustanove)**

- (1) Visokoškolska ustanova stiče imovinu, upravlja njome i koristi je u skladu sa zakonom.
- (2) Imovina visokoškolske ustanove obezbijedena od osnivača za osnivanje i rad visokoškolske ustanove imovina je osnivača, ako aktom o osnivanju ustanove nije drugačije određeno.
- (3) Visokoškolska ustanova ne može raspolagati nepokretnostima u vlasništvu osnivača bez prethodno pribavljene saglasnosti Skupštine Kantona za javnu ustanovu.
- (4) Sredstva za rad visokoškolske ustanove mogu se koristiti samo za obavljanje djelatnosti visokoškolske ustanove.

(5) Imovina visokoškolske ustanove stečena poklonom i zaviještanjem je vlasništvo visokoškolske ustanove koja je tu imovinu stekla.

(6) Visokoškolska ustanova samostalno upravlja fondacijama, odnosno fondovima i zadužbinama koji su joj povjereni, u skladu sa zakonom.

(7) Imovina visokoškolske ustanove ne može biti iskorištena u cilju promjene statusa visokoškolske ustanove ili uzurpacije prava osnivača od strane drugih subjekata ili same visokoškolske ustanove.

(8) Imovinske interese javne visokoškolske ustanove u postupcima pred sudom ili drugim nadležnim organom zastupa Kantonalno pravobranilaštvo.

DIO ČETVRTI – OSNIVANJE, STATUSNE PROMJENE I PRESTANAK RADA VISOKOŠKOLSKE USTANOVE

POGLAVLJE I. OSNIVANJE

Odjeljak A. Osnivanje visokoškolske ustanove

Član 17.

(Status visokoškolske ustanove)

- (1) Univerzitet i visoka škola osnivaju se kao ustanove.
- (2) Javne visokoškolske ustanove obavljaju svoju djelatnost kao javnu službu.
- (3) Visokoškolska ustanova ima status pravnog lica.

Član 18.

(Osnivači visokoškolske ustanove)

- (1) Visokoškolsku ustanovu može osnovati domaće ili strano pravno ili fizičko lice.
- (2) Visokoškolsku ustanovu mogu osnovati dva ili više osnivača, u kojem slučaju se njihova međusobna prava, obaveze i odgovornosti utvrđuju ugovorom.
- (3) Visokoškolske ustanove mogu biti javne i privatne.
- (4) Visokoškolsku ustanovu kao javnu ustanovu može osnovati Skupština Kantona, samostalno ili zajedno sa drugim fizičkim ili pravnim licima, na prijedlog Vlade Kantona.

Odjeljak B. Elaborat o osnivanju

Član 19.

(Elaborat o osnivanju visokoškolske ustanove)

- (1) Osnivač visokoškolske ustanove, odnosno Vlada Kantona za javnu ustanovu, formira ekspertsku komisiju koja će pripremiti elaborat o opravdanosti osnivanja visokoškolske ustanove.
- (2) Članovi ekspertske komisije su univerzitetski nastavnici iz naučne i stručne oblasti za koju se osniva visokoškolska ustanova.
- (3) Elaborat iz stava (1) ovog člana sadrži dokaze o opravdanosti osnivanja visokoškolske ustanove, kao i dokaze da su ispunjeni propisani uslovi za osnivanje i rad visokoškolske ustanove.
- (4) Elaborat se podnosi Ministarstvu za obrazovanje, nauku, kulturu i sport Zeničko-dobojskog kantona (u daljem tekstu: Ministarstvo), sa zahtjevom za donošenje rješenja o ispunjenosti uslova za početak rada i obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja.

Član 20.

(Komisija matičara)

- (1) Osnivač visokoškolske ustanove, odnosno Vlada Kantona za javnu ustanovu, prije donošenja akta o osnivanju usvaja elaborat.
- (2) Osnivač visokoškolske ustanove, odnosno Vlada Kantona nakon usvajanja elaborata, imenuje komisiju matičara i utvrđuje rok za podnošenje izvještaja.
- (3) Komisija matičara:
 - a) donosi nastavne planove i nastavne programe;
 - b) donosi opći akt o pravilima studija;
 - c) objavljuje konkurs i vrši izbor nastavnika i saradnika za uže naučne, odnosno umjetničke oblasti ili za nastavne predmete prve i druge godine studija, od kojih najmanje jednu polovinu u radnom odnosu sa punim radnim vremenom, u skladu sa odredbama ovog zakona;
 - d) predlaže broj studenata za upis u prvu godinu studija.
- (4) Bliži propis o sastavu i radu komisije matičara donosi ministar Ministarstva (u daljem tekstu: ministar).

Član 21.**(Akt o osnivanju visokoškolske ustanove)**

- (1) Kada osnivač pozitivno ocijeni izvještaj komisije matičara donosi akt o osnivanju visokoškolske ustanove.
- (2) Aktom o osnivanju visokoškolske ustanove utvrđuje se:
 - a) naziv osnivača;
 - b) naziv i sjedište visokoškolske ustanove;
 - c) djelatnost visokoškolske ustanove;
 - d) iznos i sredstva za osnivanje i početak rada i način njihovog obezbjeđivanja;
 - e) izvori i način obezbjeđivanja sredstava za rad visokoškolske ustanove;
 - f) međusobna prava i obaveze između osnivača i visokoškolske ustanove;
 - g) način raspolaganja viškom prihoda nad rashodima i način na koji se pokriva višak rashoda nad приходima;
 - h) prava, obaveze i odgovornost visokoškolske ustanove u pravnom prometu;
 - i) lice koje će do imenovanja organa rukovođenja predstavljati i zastupati visokoškolsku ustanovu i njegova ovlaštenja i odgovornosti;
 - j) rok za donošenje statuta visokoškolske ustanove, imenovanje organa upravljanja i rukovođenja visokoškolske ustanove;
 - k) druga pitanja od značaja za rad visokoškolske ustanove.

Član 22.**(Rješenje o ispunjavanju uslova za osnivanje i početak rada)**

- (1) Ministarstvo formira komisiju koja ispituje uslove za početak rada i obavljanja djelatnosti visokog obrazovanja.
- (2) Komisija broji pet članova i čine je univerzitetski nastavnici i najmanje jedan predstavnik osnivača.
- (3) Na osnovu pozitivne ocjene komisije, Ministarstvo donosi rješenje o ispunjavanju uslova za osnivanje i početak rada i obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja.

- (4) Rješenje iz stava (3) ovog člana je upravni akt protiv koga nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

Odjeljak C. Standardi i kriteriji**Član 23.****(Standardi i kriteriji)**

- (1) Visokoškolska ustanova može početi sa radom i obavljanjem djelatnosti ako ispunjava kriterije i standarde za osnivanje visokoškolske ustanove, koje donosi Ministarstvo, u skladu sa zakonom.
- (2) Visokoškolska ustanova ispunjava kadrovske uslove ako akademsko osoblje koje je u radnom odnosu izvodi najmanje jednu polovinu nastave na nastavnim predmetima za sve cikluse koje organizira utvrđenim nastavnim planom, osim na akademiji umjetnosti.
- (3) Izuzetno, za studij medicinske grupe nauka, broj angažiranih zaposlenika iz zdravstvene institucije /ustanove u nastavnom procesu u visokoškolskoj ustanovi ulazi u broj nastavnika iz stava (2) ovog člana, a što se regulira posebnim ugovorom između visokoškolske ustanove i zdravstvene institucije /ustanove.
- (4) Uslovi iz stava (2) ovog člana, ne primjenjuju se na nove studijske programe u periodu od 5 godina od njihovog pokretanja.

Član 24.**(Dozvola za rad)**

- (1) Nakon donošenja rješenja o ispunjavanju uslova za osnivanje i početak rada, obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja, kao i akta o osnivanju, na zahtjev visokoškolske ustanove, Ministarstvo izdaje dozvolu za rad - licencu.
- (2) Visokoškolska ustanova se smatra osnovanom upisom u sudski registar, čime stiče status pravnog lica.

Član 25.**(Visokoškolska ustanova sa sjedištem izvan Kantona)**

- (1) Visokoškolska ustanova sa sjedištem izvan Kantona ili u drugoj državi može organizirati studij na području Kantona uz prethodnu saglasnost Vlade Kantona.
- (2) Na osnovu saglasnosti iz stava (1) ovog člana Ministarstvo utvrđuje da li su ispunjeni uslovi iz člana 23. ovog zakona.

Član 26.**(Periodično utvrđivanje uslova za rad)**

- (1) Ministarstvo najmanje jednom, u pet godina utvrđuje da li visokoškolska ustanova ispunjava uslove propisane ovim zakonom.
- (2) Ako Ministarstvo utvrdi da visokoškolska ustanova, odnosno, studijski program visokoškolske ustanove ne ispunjava uslove, utvrdit će rok za otklanjanje nedostataka koji ne može biti manji od jedne godine.
- (3) U roku iz stava (2) ovog člana ne može se vršiti upis studenata u prvu godinu studija u visokoškolskoj ustanovi, odnosno organizacionoj jedinici koja ne ispunjava uslove iz ovog zakona.
- (4) Ukoliko se u određenom roku nedostaci ne otklone, visokoškolskoj ustanovi ili njenom organizacionom dijelu koji ne ispunjavaju uslove iz ovog zakona, Ministarstvo će zabraniti obavljanje djelatnosti i o tome obavijestiti osnivača.
- (5) Pravosnažno rješenje o trajnoj zabrani rada Ministarstvo dostavlja osnivaču, nadležnom registarskom sudu i Agenciji za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta (u daljem tekstu: Agencija), radi brisanja visokoškolske ustanove iz registra.

POGLAVLJE II. STATUSNE PROMJENE I PRESTANAK RADA**Član 27.****(Statusne promjene)**

- (1) Visokoškolska ustanova može, u skladu sa zakonom, proširiti, odnosno promijeniti djelatnost, naziv i sjedište, kao i vršiti statusne promjene: spajanje, pripajanje, podjelu i izdvajanje.
- (2) Prije donošenja odluke o statusnoj promjeni osnivač usvaja elaborat o opravdanosti statusne promjene.
- (3) Elaborat sadrži: opravdanost potrebe za statusnom promjenom, dužinu trajanja studija, okvirni nastavni plan i nastavni program, stručni naziv koji se stiče po završetku studija, ispunjavanje općih i posebnih uslova po standardima visokog obrazovanja i normativima, sredstva potrebna za ispunjavanje tih uslova i način njihovog osiguravanja.
- (4) Prijedlog elaborata osnivaču podnosi visokoškolska ustanova.

Član 28.**(Prestanak rada visokoškolske ustanove)**

- (1) Visokoškolska ustanova prestaje sa radom:
 - a) ako više ne postoji potreba za obavljanje djelatnosti visokoškolske ustanove;
 - b) ako prestanu da postoje uslovi za obavljanje djelatnosti visokoškolske ustanove;
 - c) ako je visokoškolskoj ustanovi izrečena mjera zabrane obavljanja djelatnosti, zbog toga što ne ispunjava uslove u skladu sa zakonom, a u roku određenom u izrečenoj mjeri nije ispunila te uslove;
 - d) ako se pravosnažnom odlukom suda utvrdi ništavnost upisa u sudski registar;
 - e) ako je u nemogućnosti da ispunjava zakonom propisane obaveze, a aktom o osnivanju nije utvrđena odgovornost osnivača za te obaveze;
 - f) ako se pripoji drugoj visokoškolskoj ustanovi, spoji sa drugom visokoškolskom ustanovom ili podijeli na dvije ili više visokoškolskih ustanova;
 - g) ako se organizira kao privredno društvo;
 - h) u drugim slučajevima određenim zakonom ili aktom o osnivanju.
- (2) Akt o prestanku rada visokoškolske ustanove donosi osnivač.
- (3) Aktom o prestanku rada visokoškolske ustanove utvrđuje se način zaštite prava korisnika usluga i druga pitanja od značaja za prestanak rada visokoškolske ustanove, u skladu sa zakonom i statutom visokoškolske ustanove.
- (4) U slučaju prestanka rada javne visokoškolske ustanove osnivač je dužan zatečenim studentima omogućiti završetak započetih studija.
- (5) Prije donošenja akta o prestanku rada javne visokoškolske ustanove iz razloga utvrđenih u tački a), b) i e) Vlada Kantona formira ekspertsku komisiju sa zadatkom da pripremi elaborat o opravdanosti prestanka rada javne visokoškolske ustanove.

Član 29.**(Obaveze nakon prestanka rada visokoškolske ustanove)**

Odgovornost osnivača je da u slučaju prestanka rada visokoškolske ustanove osigura trajno čuvanje javnih isprava, arhiva i druge dokumentacije u skladu sa zakonom.

DIO PETI - LICENCA I AKREDITACIJA**POGLAVLJE I. KRITERIJI ZA LICENCIRANJE****Član 30.****(Licenca)**

- (1) Licenca je dozvola za rad koju izdaje Ministarstvo i kojom se visokoškolskoj ustanovi dozvoljava pružanje usluga visokog obrazovanja.
- (2) Licencom se utvrđuje vrsta ustanove, akreditovani studijski programi, kao i stepeni i diplome koje se mogu dodjeljivati.
- (3) Kriterije iz stava (1) ovog člana donosi Ministarstvo na osnovu preporuke Agencije.

Član 31.**(Licenciranje)**

Visokoškolska ustanova može početi da radi i obavlja svoju djelatnost nakon dobijanja licence.

Član 32.**(Akreditacija)**

- (1) Akreditacija je proces kojim se na osnovu vanjske revizije i ocjene kvaliteta potvrđuje da je visokoškolska ustanova u svom radu i studijski program koji ona izvodi ispunila utvrđene standarde i kriterije.
- (2) Standarde i kriterije za akreditaciju donosi Agencija.
- (3) Stručnjake za ocjenu i reviziju kvaliteta određene visokoškolske ustanove, odnosno studijskog programa imenuje ministarstvo sa liste eksperata koju vodi Agencija.
- (4) U postupku akreditacije dokorskog studijskog programa utvrđuje se da li su ispunjeni uslovi za obavljanje naučnoistraživačkog, odnosno umjetničkog rada, u skladu sa zakonom.
- (5) Postupak akreditacije bliže se uređuje Pravilnikom koji donosi Ministarstvo.

POGLAVLJE II. POSTUPAK IZDAVANJA AKREDITACIJE**Član 33.****(Postupak izdavanja akreditacije)**

- (1) Zahtjev za akreditaciju visokoškolska ustanova, odnosno osnivač podnosi Ministarstvu najmanje šest mjeseci prije datuma za koji se traži akreditacija.

(2) U postupku akreditacije Ministarstvo može:

- a) izdati uvjerenje o akreditaciji visokoškolske ustanove, odnosno studijskog programa;
 - b) utvrditi nedostatke u pogledu ispunjavanja uslova, kvaliteta rada visokoškolske ustanove, odnosno studijskog programa i odrediti rok za otklanjanje navedenih nedostataka, s tim što po isteku roka odlučuje o zahtjevu;
 - c) donijeti rješenje kojim se zahtjev odbija.
- (3) Akreditacija po zahtjevu iz stava (1) ovog člana izdaje se najduže na pet godina, nakon čega se mora provesti ponovna akreditacija.
- (4) Ponovni zahtjev za akreditaciju može se podnijeti po isteku roka od godinu dana od donošenja rješenja kojim se zahtjev za akreditaciju odbija.

Član 34.**(Ovlaštenje akreditovane visokoškolske ustanove)**

- (1) Akreditovana i licencirana visokoškolska ustanova je jedina ovlaštena dodjeljivati akademske titule i zvanja i izdavati diplome navedene u rješenju o akreditaciji.
- (2) Neće se priznati akademske titule, stručna i naučna zvanja i diplome koje su izdale visokoškolske ustanove bez akreditacije i licence.

Član 35.**(Oduzimanje licence)**

- (1) Ako se na temelju inspekcijuskog nadzora utvrdi da je visokoškolska ustanova prestala ispunjavati uslove iz licence i akreditacije, a uočeni propusti se ne mogu otkloniti bez ozbiljnih posljedica na kvalitet studija, Ministarstvo će na osnovu mišljenja i preporuka Agencije, rješenjem oduzeti licencu.
- (2) Ako se uočeni nedostaci mogu otkloniti Ministarstvo će ostaviti rok, ne duži od šest mjeseci, u kojem visokoškolska ustanova mora otkloniti uočene nedostatke.

POGLAVLJE III. SAMOVREDNOVANJE I OSIGURAVANJE KVALITETA**Član 36.****(Samovrednovanje i osiguravanje kvaliteta)**

- (1) Senat visokoškolske ustanove izrađuje i donosi dokument o politici osiguravanja kvaliteta i metode samovrednovanja za sva tri studijska ciklusa.

(2) Visokoškolske ustanove će razviti vlastite sisteme osiguravanja kvaliteta kako bi osigurali kvalitet i realizaciju svoje obrazovne misije.

(3) Visokoškolska ustanova sprovodi kontinuirano, po pravilu na kraju akademske godine, a najviše u intervalima od tri akademske godine, postupak samovrednovanja i ocjene kvaliteta svojih studijskih programa, nastave i uslova rada.

(4) Postupak iz stava (3) ovog člana visokoškolska ustanova, odnosno njene organizacione jedinice sprovode u skladu sa statutom, odnosno opštim aktom visokoškolske ustanove i metodama samovrednovanja koje utvrđuje senat.

(5) Izvještaj o samovrednovanju i ocjeni kvaliteta objavljuje se tako da bude dostupan akademskom osoblju i studentima u toj visokoškolskoj ustanovi.

(6) Na zahtjev Ministarstva, odnosno Agencije, visokoškolska ustanova dostavlja informaciju o postupku i rezultatima samovrednovanja i ocjene kvaliteta, kao i druge podatke od značaja za osiguranje kvaliteta.

Član 37.

(Interne evaluacije)

Visokoškolska ustanova izvodi periodične interne evaluacije u skladu sa trajanjem nastavnih ciklusa utvrđenih ovim zakonom i statutom.

Član 38.

(Uspostavljanje informacionog sistema)

(1) Visokoškolska ustanova uspostavlja informacioni sistem kojim se osigurava realizacija mjera politike osiguranja kvaliteta i stalni pristup informacijama o:

- a) progresu studenata i uspjehnosti;
- b) uposlenosti diplomiranih studenata;
- c) zadovoljstvu studenata nastavnim programima;
- d) efikasnosti nastavnog osoblja;
- e) strukturi studentske populacije;
- f) raspoloživim nastavnim resursima i njihovoj cijeni;
- g) indikatorima performansi ustanove;
- h) drugim elementima bitnim za osiguranje kvaliteta visokog obrazovanja.

(2) Za potrebe održavanja informacionog sistema, visokoškolska ustanova uspostavlja informatičku službu u skladu sa standardima i normativima.

Član 39.

(Misija visokoškolske ustanove)

Visokoškolska ustanova donosi, publikuje, i kontinuirano ažurira misiju, odnosno izjavu o misiji, kojom precizno i sažeto opisuje visokoškolsku ustanovu, definiše njen status, identifikuje postavljene ciljeve i politike, određuje način prilagođavanja organizacione strukture ustanove potrebama studenata i društvene zajednice, te daje naznake o načinu realizacije postavljenih ciljeva.

DIO ŠESTI - EVIDENCIJA, JAVNE ISPRAVE, REGISTAR

Član 40.

(Matične knjige i evidencije)

(1) Visokoškolska ustanova vodi matične knjige studenata i lica koja su završila prvi, drugi, odnosno treći ciklus visokog obrazovanja, stekla visoku stručnu spremu, stručni, naučni, odnosno umjetnički stepen magistra i naučni stepen doktora nauka, kao i evidencije o ispitima, o uspjehu studenata na kraju školske godine, o izdatim diplomama i dodacima diplomi kao i druge evidencije utvrđene općim aktima visokoškolske ustanove.

(2) Matične knjige i evidencije o izdatim diplomama i dodacima diplomi čuvaju se trajno.

(3) Bliži propis o načinu vođenja matičnih knjiga i evidencija o izdatim diplomama i dodacima diplomi donosi ministar.

(4) Općim aktima visokoškolske ustanove uređuje se način vođenja druge evidencije.

Član 41.

(Javne isprave)

(1) Na osnovu službene evidencije, visokoškolska ustanova izdaje javne isprave.

(2) Javne isprave u smislu stava (1) ovog člana su:

- a) diploma o stečenom stepenu stručne spreme i zvanju;
- b) dodatak diplomi o stepenu stručne spreme;
- c) diploma o stečenom naučnom stepenu magistra i naučnom stepenu doktora nauka;

- d) dodatak diplomi o stečenom stepenu magistra i naučnom stepenu doktora nauka;
 - e) indeks;
 - f) ispisnica;
 - g) uvjerenje o diplomiranju;
 - h) uvjerenje o položenim ispitima;
 - i) uvjerenje o uspjehu u toku studija;
 - j) uvjerenje o učešću u pojedinim oblicima stručnog usavršavanja i permanentnog obrazovanja;
 - k) druge isprave u skladu sa zakonom.
- (3) Indeks kao javna isprava može se izdati u vidu elektronske kartice.
- (4) Bliži propis o sadržaju javnih isprava, osim diplome i dodatka diplomi, donosi ministar.

Član 42.

(Izdavanje javne isprave)

- (1) Kada se nastava ostvaruje na stranom jeziku, javne isprave se izdaju na obrascu koji je štampan dvojezično, s tim da student može zahtijevati izdavanje javne isprave odvojeno.
- (2) Na zahtjev studenta visokoškolska ustanova izdaje javnu ispravu o savladanom dijelu studijskog programa, koja sadrži podatke o nivou, prirodi i sadržaju studija, kao i o postignutim rezultatima.
- (3) Diploma se izdaje na jednom od službenih jezika države Bosne i Hercegovine i po zahtjevu na engleskom jeziku, a dodatak diplomi izdaje se na jednom od službenih jezika države Bosne i Hercegovine i na engleskom jeziku.

Član 43.

(Priznavanje inostranih kvalifikacija i perioda studija)

- (1) Za priznavanje inostranih visokoškolskih obrazovnih kvalifikacija i perioda studija nadležne su visokoškolske ustanove na području Kantona.
- (2) Priznavanje inostranih visokoškolskih obrazovnih kvalifikacija i perioda studija vrši se prema Pravilniku o priznavanju inostranih visokoškolskih obrazovnih kvalifikacija, koji donosi ministar Ministarstva.

Član 44.

(Ništavnost javnih isprava)

- (1) Diplomu, odnosno dodatak diplomi Ministarstvo oglašava ništavnim ako su izdati od neovlaštene ustanove ili su potpisani od neovlaštenog lica ili imalac diplome nije ispunio sve ispitne obaveze na način utvrđen zakonom i studijskim programom.
- (2) Visokoškolska ustanova oglašava ništavnom diplomu o stečenom akademskom nazivu magistra, ako utvrdi da završni rad nije rezultat samostalnog rada kandidata.
- (3) Visokoškolska ustanova oglašava ništavnom diplomu o stečenom naučnom nazivu doktora nauka, ako utvrdi da doktorska disertacija nije originalan naučni, odnosno umjetnički rezultat.

Član 45.

(Razlozi za ništavnost javnih isprava)

- (1) Javne isprave iz člana 41. ovog zakona, izdate od strane visokoškolske ustanove koja obavlja djelatnost visokog obrazovanja na području Kantona, a nema dozvolu za rad na području Kantona izdatu u skladu sa ovim zakonom, su ništavne.
- (2) Nadležna inspekcija za obrazovanje i nauku po službenoj dužnosti zabranjuje rad visokoškolskoj ustanovi koja obavlja djelatnost visokog obrazovanja na području Kantona suprotno odredbi stava (1) ovog člana.

Član 46.

(Registar)

- (1) Ministarstvo vodi evidenciju visokoškolskih ustanova (u daljem tekstu: registar).
- (2) Sadržaj i način vođenja registra propisuje ministar.

DIO SEDMI - STATUT VISOKOŠKOLSKE USTANOVE

Član 47.

(Statut visokoškolske ustanove)

- (1) Statut je osnovni akt visokoškolske ustanove kojim se uređuju pitanja značajna za obavljanje djelatnosti visokoškolske ustanove.
- (2) Statut donosi senat visokoškolske ustanove uz prethodno pribavljeno mišljenje Upravnog odbora.
- (3) Izmjene i dopune statuta vrše se odlukom, na način i u postupku predviđenom za njegovo donošenje.

Član 48.
(Sadržaj statuta)

Statut sadrži odredbe kojima se reguliraju sljedeća pitanja:

- a) organizacija visokoškolske ustanove;
- b) zastupanje i predstavljanje visokoškolske ustanove;
- c) pravila za izbor članova upravnog odbora;
- d) način organiziranja i izvođenje studija;
- e) pravila studiranja i prava studenata;
- f) izbor u nastavno-naučna, umjetničko-nastavna, naučna, istraživačka i saradnička zvanja;
- g) način implementacije Evropskog kreditnog transfer sistema (u daljem tekstu: ECTS);
- h) kriteriji za dodjelu akademskih titula;
- i) obaveze visokoškolske ustanove prema osnivaču;
- j) ovlaštenja visokoškolske ustanove u pravnom prometu;
- k) organizacija i nadležnosti organizacionih jedinica;
- l) statusne promjene, obrazovanje novih organizacionih jedinica i studijskih programa;
- m) ostvarivanje prihoda, upravljanje sredstvima i imovinom;
- n) akademska, finansijska i druga ovlaštenja organizacionih jedinica u pravnom prometu;
- o) organizaciju naučnoistraživačkog i umjetničkog rada;
- p) kriteriji za provođenje procesa evaluacije i objavljivanje rezultata provedene evaluacije;
- r) broj članova senata i način njihovog biranja;
- s) oblik i nivo učešća studenata u radu ustanove;
- t) način izjašnjavanja i donošenja odluka po pojedinim pitanjima, kao i preciziranje odluka koje se mogu donositi tajnim glasanjem;
- u) druga pitanja u skladu sa zakonom i osnivačkim aktom.

DIO OSMI - ORGANI VISOKOŠKOLSKE USTANOVE

Član 49.

(Organi visokoškolske ustanove)

(1) Organi Univerziteta su:

- a) upravni odbor,
- b) senat,
- c) rektor.

(2) Organi visoke škole su:

- a) upravni odbor,
- b) senat i
- c) direktor.

(3) Visokoškolska ustanova može imati i druge stručne organe za vođenje poslovanja ili nadzorne organe, čije se osnivanje, sastav i nadležnost uređuju osnivačkim aktom i statutom.

(4) Osoba angažovana na visokoškolskoj ustanovi može obavljati najviše dvije rukovodne funkcije.

(5) Obaveza svih organa upravljanja, rukovođenja, nadzora i drugih organa Univerziteta je da u postupku izbora i imenovanja osiguraju odgovarajuću spolnu zastupljenost.

Član 50.

(Organi privatne visokoškolske ustanove)

Nadležnost, broj, sastav, trajanje mandata, način izbora i razrješenja kao i način rada i odlučivanja organa privatne visokoškolske ustanove, uređuje se statutom, s tim što se mora obezbijediti odgovarajuće učešće predstavnika akademskog osoblja i studenata u donošenju odluka koje su od njihovog interesa.

Član 51.

(Upravni odbor)

Organ upravljanja visokoškolskom ustanovom je upravni odbor.

Član 52.**(Sastav, broj i mandat upravnog odbora)**

- (1) Upravni odbor visokoškolske ustanove ima sedam članova i čine ga četiri predstavnika iz reda osnivača koje imenuje osnivač, te dva predstavnika iz reda stalno uposlenih i jedan predstavnik iz reda studenata koje imenuje senat u skladu sa statutom u javnoj i transparentnoj proceduri javnog konkursa.
- (2) Predsjednik upravnog odbora visokoškolske ustanove imenuje se iz reda osnivača.
- (3) U slučaju javne visokoškolske ustanove članove upravnog odbora iz reda osnivača imenuje Vlada Kantona u skladu sa odredbama Zakona o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima („Službene novine Federacije BiH“, broj: 12/03, 34/03 i 65/13), a dva predstavnika iz reda stalno uposlenih i jednog predstavnika iz reda studenata imenuje senat visokoškolske ustanove u javnoj i transparentnoj proceduri javnog konkursa u skladu sa statutom.
- (4) Mandat članova upravnog odbora je četiri godine.
- (5) Članovima upravnog odbora javne visokoškolske ustanove pripada naknada za rad u upravnom odboru u visini koju utvrdi Vlada Kantona.
- (6) Rektor, prorektori, rukovodioci organizacionih jedinica univerziteta i članovi senata visokoškolske ustanove ne mogu biti članovi upravnog odbora te visokoškolske ustanove.

Član 53.**(Razrješenje člana upravnog odbora)**

- (1) Osnivač razrješava člana upravnog odbora kojeg je imenovao i prije isteka mandata na koji je imenovan:
 - a) ako se utvrdi da je odgovoran za neuspješan ili nezakonit rad visokoškolske ustanove;
 - b) ako se utvrdi da ima lične ili druge interese koji su u suprotnosti sa interesima visokoškolske ustanove (sukob interesa);
 - c) ako svojim radom povrijedi ugled dužnosti koju obavlja;
 - d) na njegov lični zahtjev;
 - e) ako ne ispunjava dužnost člana upravnog odbora u skladu sa utvrđenim smjernicama ili uputama;
 - f) u drugim slučajevima utvrđenim zakonom, osnivačkim aktom i statutom.

- (2) U slučaju javne visokoškolske ustanove člana upravnog odbora iz reda osnivača iz razloga nabrojanih u tačkama a), b), c), d), e) i f) stava (1) ovog člana razrješava Vlada Kantona.
- (3) Razrješenje člana upravnog odbora visokoškolske ustanove kojeg imenuje senat bliže se uređuje statutom visokoškolske ustanove.

Član 54.**(Nadležnost upravnog odbora)**

Upravni odbor obavlja poslove utvrđene zakonom, aktom o osnivanju i statutom visokoškolske ustanove, a naročito:

- a) na prijedlog senata daje prethodno mišljenje na Statut visokoškolske ustanove,
- b) donosi akt kojim se utvrđuje način obračuna plaća i drugih primanja u javnoj visokoškolskoj ustanovi uz prethodnu saglasnost Vlade Kantona, te donosi opći akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, kao i druge opće akte u skladu sa zakonom i statutom visokoškolske ustanove;
- c) donosi odluku o osnivanju drugih pravnih lica, u skladu sa zakonom i statutom visokoškolske ustanove;
- d) utvrđuje planove finansiranja i razvoja, uključujući i organizovanje novih organizacionih jedinica i studijskih programa;
- e) donosi godišnji program rada visokoškolske ustanove na prijedlog senata visokoškolske ustanove;
- f) donosi finansijski plan i usvaja godišnji obračun;
- g) usmjerava, kontrolira i ocjenjuje rad rektora, odnosno direktora u domenu finansijskog poslovanja;
- h) rješava pitanja odnosa sa osnivačem;
- i) odlučuje o korištenju sredstava za rad preko iznosa utvrđenog statutom visokoškolske ustanove;
- j) odlučuje o prigovoru zaposlenika na odluke organa visokoškolske ustanove koji su u prvom stepenu odlučivali o pravima, obavezama i odgovornostima zaposlenika iz radnog odnosa;
- k) najmanje jedanput godišnje podnosi osnivaču izvještaj o poslovanju i rezultatima rada visokoškolske ustanove;

- l) donosi konačnu odluku o izboru i razrješenju direktora studentskog centra;
- m) obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom, aktom o osnivanju i statutom.

Član 55.

(Sastav senata)

- (1) Senat je najviše akademsko tijelo koje čine predstavnici akademskog osoblja u visokoškolskoj ustanovi, kao i predstavnici studenata.
- (2) Broj članova, sastav i način rada senata utvrđuje se statutom visokoškolske ustanove.
- (3) Najmanje 15% članova senata su studenti, predstavnici sva tri studijska ciklusa, koje bira studentski predstavnički organ.

Član 56.

(Nadležnost senata)

- (1) Senat visokoškolske ustanove odlučuje o svim akademskim pitanjima, a posebno o pitanjima nastavne, naučne, umjetničke i stručne djelatnosti visokoškolske ustanove.
- (2) Senat visokoškolske ustanove:
 - a) donosi Statut visokoškolske ustanove uz prethodno pribavljeno mišljenje Upravnog odbora;
 - b) donosi Etički kodeks, kojim se utvrđuju etička načela u visokom obrazovanju, objavljivanju naučnih rezultata, odnosu prema intelektualnoj svojini, odnosima između nastavnika i saradnika, drugih zaposlenih i studenata, odnosu prema javnosti i sredstvima javnog informiranja i uopće o nastupanju visokoškolske ustanove, nastavnika, saradnika i studenata u pravnom prometu;
 - c) predlaže upravnom odboru godišnji program rada visokoškolske ustanove;
 - d) donosi opće akte u skladu sa ovim zakonom i statutom visokoškolske ustanove;
 - e) donosi nastavne planove i nastavne programe dodiplomskog, postdiplomskog i doktorskog studija;
 - f) bira i razrješava rektora univerziteta, direktora visoke škole, a prorektore na obrazloženi prijedlog rektora;

g) donosi konačne odluke po prigovoru kandidata za izbor i razrješenje dekana i prodekana, kao i direktora instituta;

h) bira akademsko osoblje na prijedlog naučno-nastavnog vijeća, odnosno vijeća organizacione jedinice;

i) donosi konačne odluke po prigovoru kandidata za izbor u akademsku zvanja;

j) imenuje komisije u postupku stjecanja doktorata nauka;

k) dodjeljuje počasno zvanje „profesor emeritus“, te „počasni doktor nauka“;

l) daje inicijativu upravnom odboru za organiziranje i ukidanje fakulteta i drugih organizacionih jedinica univerziteta, kao i studijskih programa;

m) odobrava razvojne i organizacione planove;

n) imenuje stalna ili privremena tijela, radne grupe, komitete, grupe za praćenje kvaliteta rada i slično;

o) propisuje odredbe kojima se regulira rad organa koje imenuje senat;

p) utvrđuje upisnu politiku;

r) obavlja druge poslove u skladu sa zakonom i statutom visokoškolske ustanove.

- (3) Senat ustanove odlučuje o akademskim pitanjima na prijedlog stručnih organa organizacionih jedinica kao i drugih organa visokoškolske ustanove i predstavničkih tijela studenata.

Član 57.

(Rektor univerziteta i direktor visoke škole)

- (1) Univerzitetom rukovodi rektor, a visokom školom direktor visoke škole, u skladu sa ovim zakonom i statutom visokoškolske ustanove.
- (2) Za rektora javnog univerziteta bira se nastavnik u naučno-nastavnom zvanju redovnog profesora koji ispunjava uslove za to zvanje na univerzitetu na kojem se prijavljuje.
Za direktora javne visoke škole bira se lice koje ispunjava uslove za nastavnika te visoke škole.

Član 58.**(Izbor rektora i direktora visoke škole)**

- (1) Rektora javnog univerziteta i direktora javne visoke škole bira i konačno imenuje senat na osnovu javnog konkursa na mandat od četiri godine, i može biti ponovo izabran.
- (2) Ista osoba se može imenovati na dva uzastopna mandata u istoj visokoškolskoj ustanovi.
- (3) Postupak izbora rektora javnog univerziteta i direktora javne visoke škole mora osigurati poštovanje principa zakonitosti, kvaliteta, otvorenosti i transparentnosti.
- (4) Postupak izbora i razrješenja, uslovi i kriteriji za izbor i razlozi razrješenja rektora javnog univerziteta i direktora javne visoke škole utvrđuju se osnivačkim aktom i statutom.

Član 59.**(Nadležnost rektora univerziteta i direktora visoke škole)**

- (1) Rektor univerziteta, odnosno direktor visoke škole obavlja poslove utvrđene zakonom i statutom, a naročito:
 - a) zastupa i predstavlja visokoškolsku ustanovu;
 - b) organizira i rukovodi radom visokoškolske ustanove i odgovoran je za zakonitost rada visokoškolske ustanove;
 - c) predlaže opće akte i donosi pojedinačne akte u skladu sa zakonom i statutom visokoškolske ustanove;
 - d) predlaže upravnom odboru i senatu mjere za unapređenje rada visokoškolske ustanove;
 - e) predlaže upravnom odboru mjere za efikasno i zakonito obavljanje djelatnosti visokoškolske ustanove;
 - f) predlaže upravnom odboru, senatu i osnivaču osnove planova rada i razvoja visokoškolske ustanove;
 - g) predlaže upravnom odboru unutrašnju organizaciju i sistematizaciju radnih mjesta;
 - h) predlaže imenovanje prorektora univerziteta;
 - i) izvršava odluke upravnog odbora, senata i drugih organa visokoškolske ustanove;

- j) odlučuje o korištenju sredstava do iznosa utvrđenog statutom visokoškolske ustanove;
- k) odlučuje o pravima, obavezama i odgovornostima zaposlenika iz radnog odnosa;
- l) podnosi upravnom odboru izvještaj o izvršenju finansijskog plana;
- m) naredbodavac je za izvršenje finansijskog plana;
- n) učestvuje u radu Rektorske konferencije Bosne i Hercegovine;
- o) obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom, osnivačkim aktom i statutom visokoškolske ustanove.

- (2) Rektor ne može biti imenovan za predsjedavajućeg senata visokoškolske ustanove.

Član 60.**(Prorektor univerziteta)**

- (1) Prorektora na univerzitetu imenuje senat na obrazloženi prijedlog rektora i mandat izabranog prorektora vezan je za mandat rektora.
- (2) Prorektor pomaže u radu rektoru visokoškolske ustanove.
- (3) Prorektor može učestvovati u radu senata bez prava glasa.
- (4) Broj prorektora, uslovi i nadležnosti prorektora bliže se uređuju statutom visokoškolske ustanove.

Član 61.**(Odgovornost rektora univerziteta i direktora visoke škole)**

- (1) Rektor univerziteta, odnosno direktor visoke škole za svoj rad u domenu akademskih pitanja odgovara senatu, a u domenu poslovanja upravnom odboru.
- (2) Rektor, odnosno direktor jednom godišnje podnosi senatu i upravnom odboru izvještaj o svom radu.

Član 62.**(Razrješenje rektora, prorektora univerziteta i direktora visoke škole)**

- (1) Rektor, prorektor i direktor visoke škole prestaje mandat:
 - a) istekom perioda na koji je imenovan;
 - b) ostavkom;

- c) prijevremenim razrješenjem;
 - d) izborom na neku drugu funkciju nespojivu sa funkcijom koju obavlja.
- (2) Senat donosi odluku o razrješenju rektora, prorektora i direktora visoke škole i prije isteka perioda na koji je izabran odnosno imenovan:
- a) ako bude pravosnažno osuđen za krivično djelo;
 - b) ako ne izvršava zadatke predviđene zakonom i statutom ili ih izvršava protivno njima;
 - c) prekorači ovlaštenja i time nanese štetu ugledu visokoškolske ustanove;
 - d) zbog neopravdane odsutnosti ili spriječenosti da u neprekidnom periodu dužem od tri mjeseca obavlja dužnost;
 - e) ako svojim ponašanjem povrijedi ugled institucije i funkcije koju obavlja.
- (3) Obrazložen prijedlog za razrješenje rektora i direktora visoke škole, zbog jednog ili više razloga navedenih u ovom članu, senatu može podnijeti:
- a) ministar u ime osnivača visokoškolske ustanove kao javne ustanove,
 - b) osnivač visokoškolske ustanove kao ustanove,
 - c) najmanje jedna trećina članova Upravnog odbora,
 - d) najmanje jedna trećina članova senata,
 - e) najmanje tri naučno-nastavna odnosno umjetnička vijeća organizacionih jedinica.
- (4) Obrazložen prijedlog za razrješenje prorektora zbog jednog ili više razloga navedenih u stavovima (1) i (2) ovog člana, senatu podnosi rektor.
- (5) Postupak razrješenja rektora, prorektora i direktora visoke škole uređuje se statutom visokoškolske ustanove u skladu sa ovim zakonom.

Član 63.

(Obustavljanje općeg i pojedinačnog akta)

- (1) Rektor univerziteta, odnosno direktor visoke škole obustavlja od izvršenja opći i pojedinačni akt donesen u visokoškolskoj ustanovi koji nije u saglasnosti sa ustavom ili je u suprotnosti sa zakonom i drugim propisima, kao i izvršavanje općeg i pojedinačnog akta

kojim se nanosi šteta visokoškolskoj ustanovi ili društvenoj zajednici i dužan je da o tome obavijesti Ministarstvo.

- (2) U slučaju nepostupanja ovlaštenih osoba iz stava (1) ovog člana, obaveza Ministarstva je da ukoliko u vršenju nadzora putem nadležne inspekcije utvrdi da su odluke koje donose organi visokoškolske ustanove protivne zakonu, iste poništi, odnosno obustavi od daljeg izvršenja.

DIO DEVETI - ORGANIZACIJA UNIVERZITETA

POGLAVLJE I. VRSTE I DEFINICIJE ORGANIZACIONIH JEDINICA

Odjeljak A. Vrste organizacionih jedinica i ovlaštenja u pravnom prometu

Član 64.

(Vrste organizacionih jedinica)

- (1) Univerzitet ima organizacione jedinice kao što su fakulteti, akademije, visoke škole ili naučnoistraživački instituti koji izvode nastavni, naučnoistraživački i umjetnički rad u jednom ili više obrazovnih i naučnih područja.
- (2) Radi komercijalizacije rezultata naučnoistraživačkog i umjetničkog rada, visokoškolska ustanova, kao i njene organizacione jedinice, uz saglasnost visokoškolske ustanove, mogu osnovati svoje organizacione jedinice, u čijem radu mogu učestvovati i studenti (centar za transfer tehnologija, inovacioni centar, naučno-tehnološki park, inženjerski biro, radionice, umjetnički sastavi, galerije, umjetnički performansi), kao i druge organizacione jedinice.
- (3) Organizacija i nadležnost organizacionih jedinica bliže se uređuje statutom visokoškolske ustanove.

Član 65.

(Organizacione jedinice univerziteta)

- (1) Fakultet je organizaciona jedinica univerziteta koja izvodi univerzitetske studije i razvija stručni i naučni rad u jednom ili više naučnih i stručnih područja.
- (2) Akademija je organizaciona jedinica univerziteta koja organizira i izvodi univerzitetske umjetničke studije, te razvija umjetničko stvaralaštvo i naučnoistraživački rad na području umjetnosti.

- (3) Naučni institut je naučnoistraživačka organizaciona jedinica univerziteta koja obavlja fundamentalna, primijenjena i razvojna istraživanja iz odgovarajućeg naučnog područja i stručnih oblasti.
- (4) Radi obezbjeđenja cjelovitosti studentskog standarda, univerzitet u svom sastavu može imati i studentski centar, kao organizacionu jedinicu.
- (5) Organizacione jedinice nemaju svojstvo pravnog lica.
- (6) Visokoškolska ustanova može na osnovu iskazanih opravdanih akademskih potreba imati i pridružene organizacione jedinice, kao i organizacione jedinice sa posebnim statusom, a što se bliže uređuje osnivačkim aktom ili statutom visokoškolske ustanove.
- (3) Sredstvima organizacione jedinice raspolaže rukovodilac te jedinice i bez njegove saglasnosti nije moguće raspolagati prihodima organizacione jedinice, u skladu sa zakonom, statutom i usvojenim finansijskim planom visokoškolske ustanove.
- (4) Statutom se reguliraju pitanja u vezi s otvaranjem trezorskog podračuna organizacione jedinice, način nastupa organizacionih jedinica na tržištu, način raspolaganja novčanim sredstvima koja se ostvare na tržištu, donacijama ili na drugi način van budžetskog finansiranja.

Odjeljak B. Organi organizacionih jedinica

Član 69.

(Organi organizacionih jedinica u sastavu univerziteta)

- (1) Organi fakulteta, akademije i visoke škole kao organizacionih jedinica univerziteta, su:
- naučno-nastavno, odnosno umjetničko-nastavno vijeće,
 - dekan.
- (2) Organizacione jedinice univerziteta iz stava (1) ovog člana mogu imati i druge organe u skladu sa statutom visokoškolske ustanove.

Član 67.

(Uvođenje novog studija)

- (1) Fakulteti i akademije mogu se organizovati u visokoškolskoj ustanovi radi uvođenja novih studijskih programa u skladu sa standardima i normativima visokog obrazovanja.
- (2) Ukoliko se na fakultetu izvode studiji iz više obrazovnih i naučnih područja, organizuju se studijski programi za svako obrazovno i naučno područje.

Član 68.

(Ovlaštenja u pravnom prometu)

- (1) Organizaciona jedinica univerziteta može imati određena ovlaštenja u pravnom prometu, kao i poseban obračun rezultata poslovanja, u skladu sa osnivačkim aktom i statutom visokoškolske ustanove.
- (2) Organizacione jedinice iz stava (1) ovog člana, mogu istupati u pravnom prometu pod nazivom univerziteta u čijem su sastavu i svojim nazivom, u skladu sa statutom.

Član 70.

(Naučno-nastavno i umjetničko-nastavno vijeće)

- (1) Naučno-nastavno, odnosno umjetničko-nastavno vijeće je akademsko tijelo organizacione jedinice i čine ga svi nastavnici i po jedan predstavnik saradnika matičnih katedri te organizacione jedinice u radnom odnosu, nastavna baza organizacione jedinice, kao i izabrani studenti.
- (2) Rektor i prorektori visokoškolske ustanove su članovi naučno-nastavnog odnosno umjetničko-nastavnog vijeća one organizacione jedinice sa koje dolaze na tu poziciju.
- (3) Nastavnici i saradnici mogu biti u naučno-nastavnom vijeću samo jedne organizacione jedinice.
- (4) Naučno-nastavno, odnosno umjetničko-nastavno vijeće:
- predlaže nastavne planove i programe za sve studijske programe na toj organizacionoj jedinici;

- b) bira i razrješava dekana i prodekane fakulteta, odnosno umjetničke akademije i visoke škole kao organizacione jedinice univerziteta;
 - c) obrazuje komisije u postupku sticanja naučnog stepena magistra, imenuje mentora i usvaja izvještaje komisije za ocjenu i odbranu magistarskog rada;
 - d) odlučuje o prigovorima studenata na odluku dekana o pojedinačnim obavezama i odgovornostima;
 - e) obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom i statutom visokoškolske ustanove.
- (5) Naučno-nastavno, odnosno umjetničko-nastavno vijeće ima predsjedavajućeg koji priprema i predsjedava sjednicama.
- (6) Predsjedavajući se bira iz reda članova naučno-nastavnog, odnosno umjetničko-nastavnog vijeća, s tim da dekan, prodekani, saradnici i studenti ne mogu biti imenovani za predsjedavajućeg.
- (7) Rad naučno-nastavnog, odnosno umjetničko-nastavnog vijeća biće uređen poslovníkom o radu kojeg donosi vijeće u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

**Član 71.
(Dekan)**

- (1) Dekan rukovodi radom i predstavlja i zastupa fakultet, akademiju ili visoku školu kao organizacionu jedinicu univerziteta, predlaže rektoru unutrašnju organizaciju i sistematizaciju radnih mjesta na fakultetu i ima sva prava i obaveze utvrđene osnivačkim aktom i statutom ustanove.
- (2) Dekan se bira na mandat od četiri godine i može biti ponovo izabran.
- (3) Ista osoba se može birati na dva uzastopna mandata u istoj organizacionoj jedinici.
- (4) Dekana bira naučno-nastavno, odnosno umjetničko-nastavno vijeće, a na osnovu javnog konkursa.
- (5) Postupak i kriteriji za imenovanje i razrješenje dekana bliže se uređuju statutom visokoškolske ustanove.
- (6) Dekanu prestaje mandat:
 - a) istekom perioda na koji je imenovan;
 - b) ostavkom;

- c) prijevremenim razrješenjem;
 - d) izborom na neku drugu funkciju nespojivu sa funkcijom dekana.
- (7) Naučno-nastavno, odnosno umjetničko-nastavno vijeće donosi odluku o razrješenju dekana i prije isteka perioda na koji je izabran odnosno imenovan:
- a) ako bude pravosnažno osuđen za krivično djelo;
 - b) ako ne izvršava zadatke predviđene zakonom i statutom ili ih izvršava protivno njima;
 - c) prekorači ovlaštenja i time nanese štetu ugledu visokoškolske ustanove, a što se preciznije uređuje statutom;
 - d) zbog neopravdane odsutnosti ili spriječenosti da u neprekidnom periodu dužem od tri mjeseca obavlja dužnost;
 - e) ako svojim ponašanjem povrijedi ugled funkcije dekana.
- (8) Obrazložen zahtjev za razrješenje dekana, zbog jednog ili više razloga navedenih u stavu (7) ovog člana, naučno-nastavnom, odnosno umjetničko-nastavnom vijeću može podnijeti osnivač visokoškolske ustanove kao ustanove, upravni odbor visokoškolske ustanove ili rektor visokoškolske ustanove.

**Član 72.
(Organi instituta)**

- (1) Organi instituta kao organizacione jedinice univerziteta su direktor i naučno vijeće.
- (2) Institut može imati i druge organe u skladu sa statutom visokoškolske ustanove.
- (3) Naučno vijeće instituta čine šefovi podorganizacionih jedinica instituta i zaposlenici instituta izabrani u naučna zvanja ili u zvanje istraživača savjetnika.
- (4) Naučno vijeće u okviru svoje nadležnosti:
 - a) predlaže senatu visokoškolske ustanove programe naučnoistraživačkog i stručnog rada instituta i programe stručnog usavršavanja;
 - b) imenuje komisije za pripremanje prijedloga za izbor u naučna i istraživačka zvanja;
 - c) utvrđuje prijedlog za izbor kandidata u naučna i istraživačka zvanja;

- d) bira direktora instituta na osnovu javnog konkursa;
 - e) utvrđuje prijedlog za stručno usavršavanje u zemlji i inostranstvu;
 - f) utvrđuje prijedlog za realizaciju praktične nastave;
 - g) utvrđuje naučnoistraživačke projekte;
 - h) utvrđuje strateške projekte za razvoj instituta;
 - i) brine se o nabavci i održavanju naučnoistraživačke infrastrukture;
 - j) obavlja i druge poslove u skladu sa statutom i drugim općim aktima visokoškolske ustanove.
- (5) Bliže odredbe o nadležnostima naučnog vijeća sadržane su u statutu visokoškolske ustanove.
- (6) Naučno vijeće ima predsjedavajućeg koji priprema i predsjedava sjednicama.
- (7) Predsjedavajući se bira iz reda članova vijeća, s tim da direktor ne može biti imenovan za predsjedavajućeg.
- (8) Rad vijeća biće uređen poslovníkom o radu kojeg donosi vijeće u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 73.

(Direktor instituta)

- (1) Organ rukovođenja naučnog instituta je direktor.
- (2) Direktor naučnog instituta obavlja poslove utvrđene zakonom i statutom visokoškolske ustanove, a naročito:
- a) predstavlja institut i ima prava i obaveze u skladu sa statutom visokoškolske ustanove;
 - b) predlaže rektoru unutrašnju organizaciju i sistematizaciju radnih mjesta na institutu;
 - c) donosi pojedinačne akte u skladu sa zakonom i statutom visokoškolske ustanove;
 - d) odlučuje u prvom stepenu o pojedinačnim pravima, obavezama i odgovornostima zaposlenika iz radnog odnosa ili u vezi sa radnim odnosom na institutu;
 - e) organizuje naučnoistraživački i stručni rad na institutu i predlaže mjere za njegovo poboljšanje;
 - f) za svoj rad odgovara vijeću instituta i rektoru, za rad iz domena finansijskog poslovanja odgovara rektoru.

- g) obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom i statutom visokoškolske ustanove.

Član 74.

(Mandat direktora instituta)

- (1) Direktor se bira na mandat od četiri godine i može biti ponovo izabran.
- (2) Ista osoba se može imenovati na dva uzastopna mandata u tom naučnom institutu.
- (3) Za direktora instituta bira se lice koje pored općih zakonskih uslova ima naučni stepen doktora nauka i izbor u jedno od naučno-nastavnih zvanja (redovni profesor, vanredni profesor, docent), odnosno naučnih zvanja (naučni savjetnik, viši naučni saradnik, naučni saradnik), ukoliko ispunjava uslove za to zvanje na visokoškolskoj odnosno naučnoj ustanovi.
- (4) Direktora instituta bira naučno vijeće, a na osnovu javnog konkursa.
- (5) Bliže odredbe o postupku izbora i razrješenja, te razlozima za smjenu direktora instituta prije isteka mandata, poslovima, odgovornostima i ostalim pitanjima koja se odnose na funkciju direktora sadržane su u statutu visokoškolske ustanove.

Član 75.

(Direktor studentskog centra)

- (1) Organ rukovođenja studentskog centra je direktor.
- (2) Direktor studentskog centra obavlja poslove utvrđene zakonom i statutom visokoškolske ustanove, a naročito:
- a) predstavlja studentski centar i ima prava i obaveze u skladu sa statutom univerziteta;
 - b) predlaže rektoru unutrašnju organizaciju i sistematizaciju radnih mjesta u studentskom centru;
 - c) donosi pojedinačne akte u skladu sa zakonom i statutom visokoškolske ustanove;
 - d) odlučuje u prvom stepenu o pojedinačnim pravima, obavezama i odgovornostima zaposlenika iz radnog odnosa ili u vezi sa radnim odnosom u studentskom centru;
 - e) predlaže promjenu i proširivanje djelatnosti i organizacije studentskog centra;
 - f) predlaže mjere za poboljšanje i unapređenje procesa rada u studentskom centru;

- g) za svoj rad odgovara rektoru visokoškolske ustanove;
- h) obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom i statutom visokoškolske ustanove.

Član 76.

(Mandat direktora studentskog centra)

- (1) Direktor se bira na mandat od četiri godine i može biti ponovo izabran.
- (2) Ista osoba može se imenovati na dva uzastopna mandata.
- (3) Direktora bira upravni odbor visokoškolske ustanove, a na osnovu javnog konkursa.
- (4) Za direktora centra bira se lice koje pored općih zakonskih uslova ima visoku stručnu spremu i najmanje tri godine radnog iskustva na odgovarajućim rukovodećim poslovima.
- (5) Bliže odredbe o postupku izbora i razrješenja, te razlozima za smjenu direktora centra prije isteka mandata, poslovima, odgovornostima i ostalim pitanjima koja se odnose na funkciju direktora sadržane su u statutu visokoškolske ustanove.

POGLAVLJE II. IZBOR U NAUČNO-NASTAVNA ZVANJA

Odjeljak A. Naučno-nastavna i umjetnička zvanja

Član 77.

(Naučno-nastavna i umjetnička zvanja)

- (1) Univerzitet dodjeljuje naučno-nastavna i umjetnička zvanja, i to:
 - a) redovni profesor;
 - b) vanredni profesor;
 - c) docent;
 - d) lektor;
 - e) viši asistent;
 - f) asistent.
- (2) Visoka škola dodjeljuje nastavna i umjetnička zvanja, i to:
 - a) profesor visoke škole;
 - b) predavač visoke škole;
 - c) asistent.

Član 78.

(Period na koji se bira akademsko osoblje)

- (1) Period na koji se bira akademsko osoblje na univerzitetu je:
 - a) asistent na period od četiri godine bez mogućnosti reizbora;
 - b) viši asistent na period od pet godina s mogućnošću ponovnog izbora isključivo ako postigne stepen trećeg ciklusa;
 - c) lektor na period od pet godina bez mogućnosti reizbora;
 - d) docent na period od pet godina s mogućnošću ponovnog izbora;
 - e) vanredni profesor na period od šest godina s mogućnošću ponovnog izbora;
 - f) redovni profesor trajno.
- (2) Redovni profesor zaključuje ugovor o radu na neodređeno vrijeme.
- (3) Period na koji se bira akademsko osoblje na visokoj školi je:
 - a) asistent na period od četiri godine bez mogućnosti reizbora;
 - b) predavač visoke škole na period od pet godina s mogućnošću ponovnog izbora;
 - c) profesor visoke škole trajno.

Član 79.

(Način izbora akademskog osoblja)

- (1) Izbor akademskog osoblja vrši se javnim konkursom, u skladu sa kriterijima određenim zakonom, statutom visokoškolske ustanove i općeprihvaćenim standardima u datoj struci.
- (2) Konkurs iz stava (1) ovog člana obavezno se raspisuje za sva akademska zvanja, na način kojim se osigurava jednaka akademska konkurencija, bez bilo kakvih oblika diskriminacije u odnosu na postojeći radno-pravni status kandidata, i koji se objavljuje u najmanje jednom dnevnom listu, kao i na službenoj internet stranici visokoškolske ustanove.
- (3) Izuzetno, kada se nastava zbog nedostatka kadra ne može realizirati angažmanom nastavnika i saradnika koji je u radnom odnosu, visokoškolska ustanova može angažovati izabranog nastavnika, višeg asistenta ili asistenta, bez zasnivanja radnog odnosa radi održavanja nastave, u skladu sa statutom.

- (4) Sa licima iz stava (3) ovog člana visokoškolska ustanova zaključuje ugovor o realizaciji nastave u skladu sa općim aktom.
- (5) Konkurs za napredovanje nastavnika obavezno se raspisuje u više i isto zvanje, a akademsko osoblje visokoškolske ustanove koje ne zadovolji uslove za napredovanje u više zvanje (docent, vanredni profesor i redovni profesor) ima pravo na jedan reizbor u isto nastavničko odnosno saradničko zvanje (viši asistent isključivo ako postigne stepen trećeg ciklusa).
- (6) Sa nastavnikom i saradnikom koji nakon isteka izbornog perioda ne bude izabran u isto ili više zvanje, visokoškolska ustanova može, prije otkazivanja ugovora o radu, ponuditi članu akademskog osoblja zaključivanje novog ugovora o radu na poslovima za koje se ne traži izbor u akademsko zvanje ako za to postoji mogućnost i potreba.
- (7) U slučaju prvog izbora u akademsko zvanje nastavnik, asistent ili viši asistent je obavezan u roku od jedne godine od dana izbora dostaviti uvjerenje kojim se dokazuje da posjeduje minimum pedagoškog obrazovanja.
- (8) Visokoškolska ustanova minimum pedagoškog obrazovanja iz stava (7) ovog člana utvrđuje svojim statutom.

Odjeljak B. Prava i obaveze

Član 80.

(Prava i obaveze po pitanju akademskog izbora)

- (1) Nastavnik ne može biti biran u više naučno-nastavno, umjetničko-nastavno i nastavno zvanje prije isteka roka iz člana 78. ovog zakona.
- (2) Nastavnik koji je izabran u isto naučno-nastavno, odnosno umjetničko-nastavno zvanje (izbor u isto zvanje), koji ispunio uslove za izbor u više zvanje, može podnijeti inicijativu za pokretanje postupka za izbor u više zvanje i prije isteka roka iz člana 78. ovog zakona, pri čemu se uzimaju u obzir i ispunjeni uslovi od posljednjeg izbora.
- (3) Prijedlog za pokretanje postupka za izbor u više ili isto zvanje, prema senatu visokoškolske ustanove podnosi naučno-nastavno vijeće fakulteta, odnosno akademije, na osnovu zahtjeva katedre koja pokreće zahtjev prema naučno-nastavnom vijeću fakulteta, odnosno akademije, na osnovu pismenog zahtjeva nastavnika ili saradnika.

- (4) Komisija za pripremanje prijedloga za izbor dužna je dostaviti prijedlog u roku od 30 dana od imenovanja i isti dostaviti naučno-nastavnom vijeću fakulteta, odnosno umjetničko-nastavnom vijeću akademije.
- (5) Na osnovu prijedloga komisije naučno-nastavno vijeće utvrđuje prijedlog za izbor u daljem roku od 15 dana i dostavlja ga senatu univerziteta.
- (6) Senat univerziteta donosi odluku o izboru u roku od 30 dana od dana dostavljanja prijedloga uz navođenje pravne pouke nezadovoljnom kandidatu za izbor u akademsko zvanje.
- (7) Kandidat za izbor u naučno-nastavno i umjetničko-nastavno zvanje koji je nezadovoljan odlukom senata univerziteta može podnijeti zahtjev za preispitivanje odluke o izboru.
- (8) Zahtjev se podnosi senatu univerziteta u roku od 15 dana od dana prijema odluke o izboru.
- (9) Senat donosi odluku o izboru, najkasnije u roku od 30 dana od dana prijema zahtjeva za preispitivanje donesene odluke o izboru, nakon čega je osigurana redovna sudska nadležnost.

Član 81.

(Registar časopisa i zbornika)

- (1) Senat visokoškolske ustanove formira registar časopisa i zbornika sa naučnih skupova koji se koristi pri izboru u naučno-nastavna i umjetničko-nastavna zvanja.
- (2) Način upisa u registar časopisa i zbornika radova visokoškolske ustanove bliže se reguliše pravilnikom i procedurama za izbor i napredovanje nastavnika i saradnika koji donosi senat.

- (3) Pri ocjeni validnosti publikacija vodi se računa o međunarodnom ugledu, referentnosti, načinu recenzija radova i drugim relevantnim pokazateljima.

Član 82.

(Reference za izbor u zvanja)

- (1) Pod priznatom publikacijom za izbor u naučno-nastavna zvanja podrazumijeva se naučni časopis, zbornik radova sa konferencije u štampanoj ili elektronskoj formi koji su upisani u Registar iz člana 81. ovog zakona.
- (2) Pod objavljenom knjigom u smislu ovog zakona podrazumijeva se tematski cjelovit i kompaktan recenziran naučni ili stručni sadržaj u štampanoj ili elektronskoj formi koji:

- a) obrađuje tematiku iz naučne oblasti za koju se vrši izbor;
- b) je dobio najmanje dvije afirmativne recenzije;
- c) je katalogiziran, odnosno da ima ISBN broj.
- b) vanredni profesor: proveden najmanje jedan izborni period u zvanju docenta, završen stepen najmanje prvog ciklusa, veći broj javno predstavljenih umjetničkih projekata, priznanja za uspješno djelovanje u odgovarajućoj oblasti i rezultati u nastavnom radu;

Odjeljak C. Uslovi za izbor

Član 83.

(Uslovi za izbor u naučno-nastavna zvanja)

Uslovi za izbor akademskog osoblja u naučno-nastavna zvanja na visokoškolskoj ustanovi su:

- a) redovni profesor: proveden najmanje jedan izborni period u zvanju vanrednog profesora, najmanje dvije objavljene knjige, najmanje osam naučnih radova objavljenih u priznatim publikacijama, sve nakon sticanja zvanja vanrednog profesora, te uspješno mentorstvo ili komentorstvo kandidata za stepen drugog i trećeg ciklusa;
- b) vanredni profesor: proveden najmanje jedan izborni period u zvanju docenta, najmanje pet naučnih radova objavljenih u priznatim publikacijama, objavljena knjiga i originalni stručni uspjeh kao što je projekt, patent ili originalni metod, sve nakon izbora u zvanje docenta, te mentorstvo kandidata za stepen drugog ciklusa;
- c) docent: naučni stepen doktora u datoj oblasti, najmanje tri naučna rada objavljena u priznatim publikacijama, pokazane nastavničke sposobnosti;
- d) lektor: završen stepen drugog ciklusa (magisterij);
- e) viši asistent: završen stepen drugog ciklusa (magisterij), i
- f) asistent: završen studij prvog ciklusa sa 240 ECTS bodova ili studij drugog ciklusa, sa prosječnom ocjenom ne manjom od 8,00 ili 3,50.

Član 84.

(Uslovi za izbor u umjetničko-nastavna zvanja)

Uslovi za izbor u umjetničko-nastavna zvanja u koja se bira akademsko osoblje na studijskim profilima na univerzitetu, su:

- a) redovni profesor: prethodno proveden najmanje jedan izborni period u zvanju vanrednog profesora, završen stepen najmanje prvog ciklusa, veći broj javno predstavljenih umjetničkih projekata koji su doprinijeli razvoju kulture i umjetnosti i dali doprinos podizanju nivoa nastavnog i umjetničkog kadra;

- c) docent: završen stepen najmanje prvog ciklusa, veći broj javno predstavljenih umjetničkih projekata i rezultati u nastavnom radu;
- d) viši asistent: završen stepen najmanje prvog ciklusa i javno predstavljeni umjetnički projekti;
- e) asistent: završen stepen prvog ciklusa s najmanje 240 ECTS bodova i prosječnom ocjenom 8 ili 3,5.

Član 85.

(Uslovi za izbor u nastavna zvanja na visokoj školi)

- (1) Minimalni uslovi za izbor u nastavna zvanja na visokoj školi su:
 - a) profesor visoke škole: završen stepen trećeg ciklusa i pokazana nastavna sposobnost;
 - b) predavač visoke škole: završen stepen drugog ciklusa i pokazana nastavna sposobnost;
 - c) asistent: završen stepen prvog ciklusa, s najmanjom prosječnom ocjenom 8 ili 3,5.
- (2) Na visokoj školi nastavu mogu izvoditi i lica koja imaju zvanja redovnog profesora, vanrednog profesora i docenta, birana na univerzitetima.

Član 86.

(Uslovi za izbor u umjetnička zvanja na visokoj školi)

Minimalni uslovi za izbor u umjetnička zvanja na visokoj školi su:

- a) profesor visoke škole: nakon sticanja zvanja predavača, završen stepen najmanje prvog ciklusa, istaknuti javno predstavljeni oblici umjetničkog stvaralaštva i pokazana nastavna sposobnost;
- b) predavač visoke škole: u periodu od posljednjeg izbora, završen stepen najmanje prvog ciklusa, javno predstavljeni oblici umjetničkog stvaralaštva i pokazana nastavna sposobnost;
- c) asistent: završen stepen prvog ciklusa, s najmanjom prosječnom ocjenom 8 ili 3,5.

Član 87.**(Izvođenje nastave na umjetničko-nastavnim predmetima)**

Na visokoj školi nastavu mogu izvoditi i lica koja imaju izbor na umjetničko-nastavnim predmetima na univerzitetima.

DIO DESETI - RADNI ODNOSI**Član 88.****(Zasnivanje radnog odnosa u javnoj visokoškolskoj ustanovi)**

- (1) Radni odnos u javnoj visokoškolskoj ustanovi zasniva se putem javnog konkursa, odnosno javnog oglasa.
- (2) Nenastavno osoblje (radnici za obavljanje drugih poslova osnovne djelatnosti visokoškolske ustanove, administrativnih, tehničkih, pomoćno-tehničkih i pomoćnih poslova) može putem internog oglasa napredovati na neposredno više radno mjesto ili platni razred u okviru iste stručne spreme pod uslovima i na način utvrđen općim aktima visokoškolske ustanove.
- (3) Svi radnici visokoškolske ustanove obavljaju ljekarske sistematske preglede prije početka nastave za tu akademsku godinu.
- (4) Podaci o zdravstvenom stanju radnika se koriste u skladu sa važećim propisima zaštite ličnih podataka.
- (5) Sredstva za obavljanje ljekarskog pregleda iz stava (3) ovog člana obezbjeđuje visokoškolska ustanova.
- (6) Kriteriji, postupak i druga pitanja zasnivanja radnog odnosa i obavljanja ljekarskih pregleda u javnoj visokoškolskoj ustanovi uređuju se općim aktom visokoškolske ustanove.

Član 89.**(Dodatno radno angažovanje)**

- (1) Nastavnik, odnosno saradnik može zaključiti ugovor kojim se angažuje na drugoj visokoškolskoj ustanovi ili kod drugog pravnog lica samo ako takav rad ne remeti normirani oblik rada i sedmični fond sati u visokoškolskoj ustanovi kod koje je u radnom odnosu, niti bi dovodio do sukoba interesa, a uz prethodno odobrenje visokoškolske ustanove sa kojom ima zasnovan radni odnos.
- (2) Prethodno odobrenje za angažman nastavnika i saradnika daje senat visokoškolske ustanove.

- (3) Općim aktom visokoškolske ustanove bliže se propisuju uslovi i postupak za davanje i oduzimanje odobrenja iz stava (1) ovog člana.

Član 90.**(Plaćeno odsustvo)**

Akademskom osoblju visokoškolske ustanove, može se odobriti plaćeno odsustvo u trajanju do dva semestra radi naučnog, stručnog ili umjetničkog usavršavanja, u skladu sa statutom visokoškolske ustanove.

Član 91.**(Mirovanje radnog odnosa)**

Pored razloga utvrđenih zakonom, nastavniku i saradniku u visokoškolskoj ustanovi se može odobriti neplaćeno odsustvo, u trajanju do jedne godine za koji period mu miruju prava i obaveze iz radnog odnosa, u slučajevima utvrđenim statutom visokoškolske ustanove.

Član 92.**(Mirovanje prava za izbor u naučna zvanja)**

- (1) Nastavniku i saradniku koji je na neplaćenom odsustvu, porodiljskom odsustvu i odsustvu radi njege djeteta, bolovanju preko tri mjeseca, kao i imenovanim na javnu funkciju u organima vlasti za vrijeme obavljanja javne funkcije i u drugim slučajevima utvrđenim zakonom, rokovi za izbor u naučna zvanja miruju i ne uračunavaju se u izborni period, ukoliko je to za njega povoljnije.
- (2) Izuzetno, za vrijeme trajanja proglašenja stanja prirodne nesreće ili stanja epidemije ili pandemije ili ratnog stanja, asistent i viši asistent mogu produžiti izborni period, a najduže 36 mjeseci od dana isteka izbornog perioda, o čemu konačnu odluku donosi senat visokoškolske ustanove.

Član 93.**(Penzionisanje nastavnika i radnika iz reda nenastavnog osoblja)**

- (1) Nastavniku prestaje radni odnos na visokoškolskoj ustanovi na kraju akademske godine u kojoj navršava 68 godina života.
- (2) Radniku iz reda nenastavnog osoblja visokoškolske ustanove prestaje radni odnos na kraju kalendarske godine u kojoj navršava 65 godina života.
- (3) Izuzetno iz stava (1) i stava (2) ovog člana, nastavnik ili radnik iz reda nenastavnog osoblja može biti penzionisan na vlastiti zahtjev, ako ispunjava uslove za starosnu, prijevremenu i invalidsku penziju propisane Zakonom o penzijskom i invalidskom osiguranju („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj: 13/18, 93/19 - odluka US, 90/21 i 19/22).

Član 94.**(Zaštita prava akademskog osoblja i drugog osoblja)**

- (1) Zaštita prava akademskog i drugog osoblja na visokoškolskoj ustanovi ostvaruje se u skladu sa zakonom, statutom i drugim aktima visokoškolske ustanove.
- (2) U pogledu prava i obaveza iz radnog odnosa akademskog i drugog osoblja u visokoškolskoj ustanovi primjenjuju se odredbe Zakona o radu, ako ovim zakonom nije drugačije uređeno.

DIO JEDANAESTI - STUDENTI**POGLAVLJE I. UPIS STUDENATA, UPISNA POLITIKA, KRITERIJI****Odjeljak A. Upis studenata****Član 95.****(Upis studenata)**

- (1) Na odobrene, odnosno akreditovane studijske programe upisuju se kandidati pod uslovima utvrđenim zakonom i općim aktom visokoškolske ustanove.
- (2) Studenti ostvaruju prava i izvršavaju obaveze u toku studija u skladu sa zakonom, statutom i drugim općim aktima visokoškolske ustanove.

Član 96.**(Indeks)**

- (1) Lice koje se upiše na studijske programe stiče status studenta i visokoškolska ustanova mu izdaje indeks.
- (2) Sadržaj i oblik indeksa propisuje ministar.

Član 97.**(Ugovor)**

- (1) Studenti koji su primljeni i upisani u visokoškolsku ustanovu stupaju u ugovorni odnos sa tom ustanovom, odnosno fakultetom ili umjetničkom akademijom i drugim organizacionim jedinicama univerziteta u skladu sa zakonom, podzakonskim aktima i statutom.
- (2) Visokoškolska ustanova i student zaključuju ugovor u pismenoj formi.
- (3) Bitni elementi ugovora utvrđuju se statutom.

Član 98.**(Upisna politika)**

- (1) Upisnom politikom definiraju se uslovi, procedure i kriteriji za prijem studenata svih studijskih ciklusa na visokoškolsku ustanovu.
- (2) Na temelju upisne politike visokoškolska ustanova će osigurati sljedeće:
 - a) propisati pravila i procedure za prijem i upis studenata na osnovu kriterija koji će obezbijediti transparentne i jasno definirane uslove za upis;
 - b) osigurati promotivni materijal sa relevantnim sadržajem, tačnim podacima koji se odnose na vrijeme upisa, koji će biti dostupan zainteresiranim kandidatima;
 - c) osigurati transparentnost procedura selekcije kandidata za upis, pažljivo i efikasno provođenje istih, vodeći računa o povjerljivosti podataka o studentima;
 - d) osigurati da potencijalni kandidati budu obaviješteni o svim informacijama relevantnim za prijem i upis;
 - e) osigurati da odabrani studenti budu obaviješteni o svim značajnijim promjenama od vremena kada je objavljen konkurs za upis, kao i da studenti budu obaviješteni o svim opcijama koje imaju na raspolaganju u datim okolnostima;
 - f) upoznati studente koji su uspješno prošli prijemne procedure o pravilima upisa, mogućnostima koje se pružaju studentima kao podrška učenju ili poboljšanju studentskog standarda.

Član 99.**(Kriteriji za odabir kandidata)**

- (1) Upis na studij obavlja se na osnovu javnog konkursa koji sadrži: uslove za upis, broj mjesta za upis, postupak, podatke o ispravama koje se podnose, kao i rokovima za podnošenje prijava.
- (2) Visokoškolska ustanova utvrđuje postupak odabira kandidata i kriterije na osnovu kojih se vrši klasifikacija i odabir kandidata za upis.
- (3) Kandidat za upis na studij prvog ciklusa polaže prijemni ispit ili ispit za provjeru sklonosti i sposobnosti, u skladu sa općim aktom visokoškolske ustanove.

Član 100.**(Upis stranih državljana i lica bez državljanstva)**

Strani državljanin i lice bez državljanstva može se upisati na studijske programe pod istim uslovima kao i domaći državljanin, u skladu sa ovim zakonom i statutom visokoškolske ustanove.

Odjeljak B. Prava i obaveze studenata**Član 101.****(Prava studenata)**

(1) Studenti imaju sljedeća prava:

- a) prisustvovanje svim predavanjima, seminarima i drugim oblicima nastave organiziranim u okviru njihovih predmeta u skladu sa njihovim statusom i zavisno od mogućnosti i drugih oblika organizirane nastave;
- b) na konsultacije i mentorski rad;
- c) na završetak studija u kraćem roku;
- d) izjašnjavanje o kvaliteti nastave i nastavnika;
- e) pritužbi u slučaju povrede studentskih prava utvrđenih zakonom, statutom ili drugim općim aktom visokoškolske ustanove;
- f) korištenje biblioteke i drugih usluga za studente;
- g) učestvovanje na izborima za studentska mjesta u studentskim predstavničkim tijelima i drugim tijelima ustanovljenim u skladu sa statutom visokoškolske ustanove;
- h) na blagovremeno i tačno informiranje o svim pitanjima koja se odnose na studije;
- i) na samoorganiziranje i izražavanje vlastitog mišljenja;
- j) na ravnopravnost u pogledu uslova studija i tretmana u visokoškolskoj ustanovi, kao i na povlastice koje nosi status studenta;
- k) na različitost i zaštitu od diskriminacije;
- l) na priznavanje i prijenos bodova između visokoškolskih ustanova u Bosni i Hercegovini;
- m) iznijeti svoja viđenja u pogledu kvaliteta nastave ili drugih usluga visokoškolske ustanove;
- n) druga prava utvrđena statutom i drugim općim aktima visokoškolske ustanove.

(2) Visokoškolska ustanova je dužna organizirati studentske i druge službe na način ažurnog, stručnog i kvalitetnog pružanja usluga studentima i dostupnosti istih u toku radnog vremena visokoškolske ustanove.

(3) Način ostvarivanja prava studenata bliže se uređuje statutom.

Član 102.**(Obaveze studenata)**

Studenti imaju sljedeće obaveze:

- a) pridržavati se pravila koje je propisala visokoškolska ustanova;
- b) ispunjavati nastavne i druge obaveze;
- c) ukazivati dužno poštovanje prema pravima osoblja i drugih studenata u visokoškolskoj ustanovi;
- d) ukazivati dužnu i punu pažnju svom studiju i učestvovati u akademskim aktivnostima.

Član 103.**(Sadržaj statuta u odnosu na studente)**

Statut visokoškolske ustanove obavezno sadrži odredbe koje:

- a) osiguravaju slobodu studenata da, u skladu sa zakonom, ispituju i testiraju primljena znanja i da nude nove ideje i kontroverzna i nepopularna mišljenja, a da se time ne izlažu opasnosti od gubitka svog statusa ili bilo koje druge privilegije koju, eventualno u visokoškolskoj ustanovi uživaju;
- b) osiguravaju, u skladu sa zakonom, slobodu govora, organiziranja i okupljanja studenata;
- c) štite studente od diskriminacije prema bilo kom osnovu kao što je spol, rasa, seksualna orijentacija, fizički ili drugi nedostatak, bračno stanje, boja kože, jezik, vjeroispovijest, političko ili drugo mišljenje, nacionalno, etničko ili socijalno porijeklo, veza s nekom nacionalnom zajednicom, imovina, rođenje, starosna dob ili neki drugi status;
- d) pružaju pravične i nepristrasne mehanizme rješavanja pitanja disciplinske odgovornosti studenata.

Član 104.**(Disciplinska odgovornost studenta)**

(1) Student odgovara za povredu obaveze koja je u vrijeme izvršenja bila utvrđena općim aktom visokoškolske ustanove.

- (2) Za težu povredu obaveze studentu se može izreći i mjera isključenja sa studija na visokoškolskoj ustanovi.
- (3) Disciplinski postupak ne može se pokrenuti po isteku šest mjeseci od dana saznanja za povredu obaveze i počinioca, a najkasnije 12 mjeseci od dana kada je povreda učinjena.
- (4) Općim aktom visokoškolske ustanove utvrđuju se teže i lakše povrede obaveze, disciplinski organi i postupak za utvrđivanje odgovornosti studenta.

Član 105.

(Pravo na sudsku zaštitu)

Studenti imaju pravo pred nadležnim sudom osporiti sve konačne odluke visokoškolske ustanove, koje se na njih odnose.

Član 106.

(Osiguranje adekvatnih uslova osobama sa posebnim obrazovnim potrebama)

Visokoškolska ustanova će osigurati adekvatne uslove za pristup studiju, studiranje i rad osoba sa posebnim obrazovnim potrebama.

Odjeljak C. Prestanak statusa studenata

Član 107.

(Prestanak statusa studenta)

- (1) Status studenta prestaje završetkom studijskog programa i dobivanjem stepena za koji se školuje, ispisom iz visokoškolske ustanove prije završetka studija, odnosno kada student ne upiše narednu godinu studija, ne obnovi upis u istu godinu u propisanom roku, a ne miruju mu prava i obaveze studenta.
- (2) Status redovnog studenta prestaje:
 - a) ako visokoškolska ustanova redovnom studentu izrekne disciplinsku mjeru prestanka statusa redovnog studenta u postupku utvrđenom općim aktom visokoškolske ustanove;
 - b) kada redovni student dva puta obnovi istu studijsku godinu i ne stekne uslove za upis u višu godinu studija;
 - c) ako redovni student prvog ciklusa studija zasnjuje radni odnos.
- (3) Prestankom statusa studenta prestaje njegovo članstvo u organima visokoškolske ustanove bez obzira na mandat.

Član 108.

(Pojedinačna prava i obaveze studenata i primjena Zakona o upravnom postupku)

- (1) Visokoškolska ustanova rješava o pojedinačnim pravima i obavezama studenta, a naročito o:
 - a) upisu kandidata u prvu godinu studija;
 - b) upisu studenta u narednu godinu studija;
 - c) pravu studenta na izdavanje diplome;
 - d) mjeri isključenja;
 - e) obavezi plaćanja troškova studija,
 - f) drugim slučajevima utvrđenim zakonom.
- (2) Kada se rješava o pravima i obavezama studenata iz stava (1) ovog člana visokoškolska ustanova postupa po Zakonu o upravnom postupku („Službene novine Federacije BiH“, broj: 2/98 i 48/99).

POGLAVLJE II. STUDENTSKI PREDSTAVNIČKI ORGAN

Član 109.

(Studentski predstavnički organ)

- (1) Studenti svoje interese ostvaruju organizirani kroz studentski predstavnički organ.
- (2) Studentski predstavnički organ univerziteta čine izabrani predstavnici studenata fakulteta, visokih škola i akademija univerziteta iz sva tri studijska ciklusa.
- (3) Studentski predstavnički organ visoke škole čine predstavnici studenata iz svih studijskih programa i svih studijskih godina.
- (4) Statut ili drugi akt visokoškolske ustanove obavezno sadrži odredbe o načinu, izboru i broju članova studentskog predstavničkog tijela.
- (5) Studentski predstavnički organ radi po principu reprezentativnosti, na način da se osigura adekvatno proporcionalno zastupanje studenata u skladu sa stavovima (2) i (3) ovog člana.

Član 110.

(Izbor i razrješenje studentskih predstavnika)

- (1) Studentske predstavnike u organe visokoškolske ustanove bira i razrješava predstavnički organ.

(2) Studentski predstavnički organ zastupa interese studenata i daje doprinos društvenim, kulturnim, akademskim ili fizičko-rekreativnim potrebama studenata na osnovu demokratskih principa i u skladu sa zakonom.

(3) Studentski predstavnički organi mogu osnovati ili pristupiti asocijaciji studentskih predstavničkih organa u Bosni i Hercegovini, putem kojih se ostvaruje članstvo u međunarodnim organizacijama i asocijacijama studenata.

Član 111.

(Saradnja visokoškolskih ustanova)

Saradnja visokoškolske ustanove sa drugim studentskim udruženjima, organizacijama i asocijacijama koje okupljaju studente odvija se preko univerzitetskog studentskog predstavničkog organa ili studentskog predstavničkog organa visoke škole.

Član 112.

(Uređivanje rada studentskog predstavničkog organa)

(1) Studentski predstavnički organ donosi poslovnik o radu, kojim se uređuje način rada studentskog predstavničkog organa.

(2) Studenti obavezno učestvuju u donošenju akata kojima se uređuje rad studentskog predstavničkog organa i druga pitanja koja se tiču prava, obaveza i odgovornosti studenata.

Član 113.

(Stalno stručno usavršavanje)

(1) Stalne i povremene oblike stručnog usavršavanja organizira visokoškolska ustanova putem organizacionih jedinica.

(2) Program stručnog usavršavanja donosi senat na svoju inicijativu ili na prijedlog naučno-nastavnog vijeća fakulteta, odnosno nastavno-umjetničkog vijeća akademije.

(3) O učešću u pojedinim oblicima stručnog usavršavanja kandidatu se izdaju odgovarajuća uvjerenja.

DIO DVANAESTI - VISOKOOBRAZOVNA DJELATNOST

POGLAVLJE I. NAČIN STUDIRANJA, CIKLUSI STUDIRANJA, STUDIJSKI PROGRAMI

Odjeljak A. Način studiranja

Član 114.

(Način studiranja)

(1) Visoko obrazovanje može se sticati redovno, vanredno, učenjem na daljinu ili kombiniranjem ova tri načina studiranja, na način utvrđen statutom.

(2) Visokoškolska ustanova odnosno njene organizacione jedinice u okviru svoje djelatnosti mogu obavljati naučnoistraživačku, umjetničku, ekspertsko-konsultantsku i izdavačku djelatnost, a mogu da obavljaju i druge poslove iz naučnog, stručnog, istraživačkog i umjetničkog rada, pod uslovom da se tim poslovima ne ugrožava kvalitet nastave.

(3) Visokoškolska ustanova odnosno fakultet, umjetnička akademija i visoka škola kao organizaciona jedinica u okviru svoje djelatnosti može realizirati programe cjeloživotnog učenja van okvira studijskih programa za koje je dobila dozvolu za rad, na način utvrđen općim aktom visokoškolske ustanove.

(4) Lice koje je upisano na program iz stava (3) ovog člana nema status studenta i nakon uspješno savladanog programa izdaje mu se uvjerenje.

Član 115.

(Organizacija predavanja nastave za studente)

(1) Visokoškolska ustanova je dužna organizirati predavanja i druge oblike nastave za sve studente, osim pri organiziranju studijskog programa na daljinu, u skladu sa općim aktom visokoškolske ustanove.

(2) Bliže uslove i način organiziranja studijskog programa na daljinu propisuje ministar.

Član 116.

(Informiranje studenata o održavanju nastave)

(1) Visokoškolska ustanova je dužna na odgovarajući način informirati studente o:

- a) načinu, vremenu i mjestu održavanja nastave;
- b) ciljevima, metodama i sadržajima nastave;

- c) sadržajima, metodama, kriterijima i mjerilima ispitivanja;
 - d) načinu obezbjeđenja javnosti na ispitu i načinu uvida u rezultate;
 - e) kao i o drugim pitanjima od značaja za studente.
- (2) Način informiranja studenata o pitanjima iz stava (1) ovog člana bliže se uređuje općim aktom visokoškolske ustanove.

Član 117.

(Angažman studenata)

- (1) Zbir od 60 ECTS bodova odgovara prosječnom ukupnom angažmanu studenta u obimu 40-satne radne sedmice tokom jedne školske godine.
- (2) Ukupno angažiranje studenta sastoji se od nastave (predavanja, vježbe, praksa, seminari i drugo), samostalnog rada, kolokvija, ispita, izrade završnih radova, dobrovoljnog rada u lokalnoj zajednici i ostalih vidova angažiranja.

Odjeljak B. Ciklusi studiranja

Član 118.

(Ciklusi studiranja)

- (1) Visoko obrazovanje organizuje se u tri ciklusa:
- a) prvi ciklus ili dodiplomski studij vodi do akademskog zvanja završenog dodiplomskog studija (the degree of Bachelor) ili ekvivalenta, stečenog nakon najmanje tri i najviše četiri godine redovnog studija nakon sticanja svjedočanstva o završenoj srednjoj školi, koji se vrednuje sa najmanje 180 odnosno 240 ECTS bodova;
 - b) drugi ciklus ili postdiplomski studij vodi do akademskog zvanja magistra ili ekvivalenta, stečenog nakon završenog dodiplomskog studija i traje jednu ili dvije godine, a vrednuje se sa 60, odnosno 120 ECTS bodova, i to tako da u zbiru sa prvim ciklusom nosi 300 ECTS bodova;
 - c) treći ciklus vodi do akademskog zvanja doktora ili ekvivalenta, traje tri godine, i vrednuje se sa 180 ECTS bodova.
- (2) Jedan semestar studija vrednuje se sa 30 ECTS bodova.

- (3) Iz odredbi stava (1) ovog člana izuzima se studij medicinske grupe nauka u prvom ciklusu koji se vrednuje za farmaciju sa 300 ECTS bodova, a za medicinu sa 360 ECTS bodova.

Član 119.

(Akademske titule i stručna zvanja)

- (1) Završetkom određenog ciklusa studija stiče se pravo na akademsku titulu, odnosno stručno zvanje u određenoj oblasti, u skladu sa Okvirnim zakonom i Pravilnikom o korištenju akademskih titula, te sticanju naučnih i stručnih zvanja, koji donosi ministar Ministarstva.
- (2) Izuzev zvanja koja se dodjeljuju u smislu stava (1) ovog člana, u vidu počasnog doktorata nauka (honoris causa), ne mogu se dodjeljivati zvanja koja nisu predviđena zakonom i Pravilnikom o korištenju akademskih titula, te sticanju naučnih i stručnih zvanja.
- (3) Profesor emeritus može učestvovati u izvođenju nastave na drugom i trećem ciklusu studija, biti član komisije u postupcima izbora nastavnika, te u postupcima sticanja naučnog stepena magistra odnosno doktora nauka, te biti mentorom kandidatima za sticanje naučnog stepena magistra ili doktora nauka.
- (4) Kriteriji i postupak izbora profesora emeritusa bliže se utvrđuje statutom visokoškolske ustanove.

Odjeljak C. Studijski program

Član 120.

(Studijski program)

- (1) Studij na visokoškolskoj ustanovi realizira se po studijskim programima.
- (2) Visokoškolska ustanova dužna je izvršiti akreditaciju studijskih programa u skladu sa ovim zakonom, Okvirnim zakonom o visokom obrazovanju i podzakonskim aktima.
- (3) Visokoškolska ustanova može prema potrebi organizovati interdisciplinarne studijske programe, kao i druge skraćene studijske programe prema specifičnim potrebama tržišta rada.

Član 121.

(Donošenje studijskog programa)

- (1) Studijski program donosi senat u skladu sa statutom ili drugim općim aktom, a sadrži:

- a) stručni i akademski naziv i stepen koji se stiče završetkom studija;
 - b) uslove za upis na studijski program;
 - c) listu obaveznih i izbornih predmeta i broj sati potrebnih za njihovu realizaciju;
 - d) bodovnu vrijednost svakog predmeta i završnog rada iskazanu u ECTS bodovima;
 - e) uslove za prelazak sa drugih studijskih programa u okviru istih ili srodnih oblasti studija;
 - f) način izbora predmeta iz drugih studijskih programa;
 - g) uslove upisa u slijedeći semestar ili trimestar, odnosno slijedeću godinu studija, te način završetka studija;
 - h) način izvođenja studija i način provjere znanja za svaki predmet;
 - i) druga pitanja od značaja za izvođenje studijskog programa.
- (2) Usklađivanje studijskog programa sa organizacijom rada i dostignućima nauke i umjetnosti ne smatra se novim studijskim programom.
- (3) Novi studijski program na javnoj visokoškolskoj ustanovi uvodi se u skladu sa postupkom propisanim Pravilnikom o uvođenju novog studijskog programa koji donosi ministar Ministarstva.
- (4) Odluku o pokretanju studijskog programa iz stava (3) ovog člana donosi Vlada Kantona uz prethodno pribavljeno mišljenje Ministarstva finansija.

Član 122.

(Uvođenje studijskog programa od javnog interesa)

- (1) Radi ostvarenja javnog interesa, a u cilju obezbjeđenja neophodnog stručnog kadra, Ministarstvo može zahtijevati od javne visokoškolske ustanove da uvede novi studijski ili inovira postojeći studijski program, kojim se omogućava sticanje odgovarajućih kvalifikacija.
- (2) Sredstva za uvođenje studijskog programa od javnog interesa obezbjeđuje osnivač.

Član 123.

(Zajednički studijski program)

- (1) Visokoškolske ustanove mogu usvojiti zajednički studijski program koji izvode dvije ili više visokoškolskih ustanova.
- (2) Studijskim programom iz stava (1) ovog člana stiče se zajednička diploma.

Član 124.

(Dualni studij)

- (1) Visokoškolska ustanova može organizovati dualni studij u kojem kroz aktivnu nastavu na ustanovi i praktičnu obuku radom u poslovnom subjektu stiču, usavršavaju, odnosno izgrađuju znanja, vještine i kompetencije u skladu sa studijskim programom i standardom kvalifikacije.
- (2) Dualni studij se može organizovati kao samostalni studijski program i kao jedan od modula unutar drugih studijskih programa.
- (3) Dualni studij se realizuje kroz teorijsku nastavu na visokoškolskoj ustanovi i praktičnu obuku i rad u poslovnim subjektima.
- (4) Visokoškolska ustanova koja želi realizovati studijske programe po dualnom modelu studija formira mrežu poslovnih subjekata i drugih organizacija koji imaju potrebu za zapošljavanjem lica sa kvalifikacijama koje se stiču na toj ustanovi.
- (5) Međusobni odnos visokoškolske ustanove, poslovnih subjekata i drugih organizacija i studenata u studijskim programima, odnosno modulima po dualnom modelu uređuju se posebnim ugovorom.
- (6) Ugovorima iz stava (5) ovog člana osiguranje kvalitete studija povjerava se visokoškolskoj ustanovi.
- (7) Statutom visokoškolske ustanove preciznije se uređuju sva pitanja u vezi sa realizacijom dualnog studija iz ovog člana.

Član 125.

(Provjera znanja)

- (1) Uspješnost studenata u savladavanju pojedinog nastavnog predmeta kontinuirano se prati tokom nastave, na način predviđen nastavnim planom i programom, odnosno studijskim programom i izražava se u bodovima.

- (2) Oblici provjere znanja mogu biti pismeni, usmeni i praktični, a provjera znanja je u pravilu pismena i vrši se testom ili pismenim radom.
- (3) Općim aktom visokoškolske ustanove uređuje se način polaganja ispita i ocjenjivanja studenata, kao i način i postupak prigovaranja na dobijenu ocjenu.

Član 126.

(Mjesto provjere znanja)

- (1) Ispit se polaže u sjedištu visokoškolske ustanove, odnosno u objektima navedenim u dozvoli za rad.
- (2) Izuzetno, visokoškolska ustanova može organizirati polaganje ispita van sjedišta samo ako se radi o ispitu iz predmeta čiji karakter to zahtijeva.
- (3) U slučaju postojanja opravdanih razloga ispit i dio ispita može se održati online.
- (4) Ispit i svi oblici provjere znanja su javni.

POGLAVLJE II. PRAVILA STUDIRANJA

Odjeljak A. Utvrđivanje pravila studiranja

Član 127.

(Utvrđivanje pravila studiranja)

Statutom visokoškolske ustanove ili drugim općim aktom bliže se uređuju naročito:

- a) vrijeme održavanja nastave za studente;
- b) način polaganja ispita, ocjenjivanja i izvršavanja drugih obaveza, kao i način i postupak odobravanja teme, formiranje komisije i odbrana završnog rada;
- c) način i vrijeme obavještanja studenata o ostvarivanju prava i izvršavanju obaveza iz nastave, o datumu i mjestu održavanja ispita i o rezultatima ispita i drugih izvršenih obaveza;
- d) pravo prigovora na ocjenu;
- e) bliži uslovi za upis u narednu godinu studija;
- f) uslovi sticanja diplome;
- g) prava i obaveze studenata koji su obnovili upis;
- h) uslovi i način ponovnog sticanja statusa studenta;
- i) način prepoznavanja položenih ispita na visokoškolskoj ustanovi;

- j) uslovi za nastavak studija prilikom prelaska sa druge visokoškolske ustanove;
- k) uslovi pod kojima zainteresirana lica mogu pohađati nastavu i polagati ispite iz određenih nastavnih predmeta;
- l) uslovi za prijevremeno završavanje studija;
- m) uslovi i način uključivanja studenata u naučnoistraživački rad;
- n) pohvale i nagrade;
- o) lakše i teže povrede obaveza studenata;
- p) zaštita prava studenata, nadležni organi i postupak odlučivanja o pravima, obavezama i odgovornostima studenata, kao i o zaštiti prava kandidata koji nisu primljeni po konkursu za upis u prvu godinu studija;
- r) obaveze nastavnika i saradnika u izvođenju nastave;
- s) druga pitanja od značaja za studij.

Član 128.

(Polaganje i prijenos ispita)

- (1) Polaganjem ispita student stiče određeni broj bodova u skladu sa studijskim programom.
- (2) Studijskim programom može se usloviti opredjeljenje studenata za određeni predmet prethodno položenim ispitima iz jednog ili više predmeta utvrđenih studijskim programom.
- (3) Student može prenijeti u narednu godinu studija, unutar trajanja jednog ciklusa, najviše 12 ECTS bodova ili najviše dva predmeta, ukoliko senat ne odluči drugačije.
- (4) Studentu koji obnavlja studijsku godinu visokoškolska ustanova može unutar jednog ciklusa, u skladu sa svojim kapacitetima i organizacionim mogućnostima, odlukom naučno-nastavnog vijeća dozvoliti pohađanje nastave i polaganje nastavnih predmeta iz naredne studijske godine pod uslovom da ukupno opterećenje studenata po semestru ne prelazi 30 ECTS bodova.
- (5) Prilikom svakog ponovnog polaganja završnog ili popravnog ispita iz predmeta u godini koju obnavlja student je obavezan platiti naknadu za obavljanje ispita u visini koju utvrdi senat visokoškolske ustanove.

Član 129.**(Mirovanje prava i obaveza studenata)**

- (1) Prava i obaveze studenta miruju dok je na porodijskom odsustvu ili tokom trajanja bolesti zbog koje nije mogao pohađati nastavu i polagati ispite, a što utvrđuje dekan na osnovu prethodno pribavljenog mišljenja nadležne zdravstvene ustanove.
- (2) Visokoškolska ustanova može studentu, na njegov zahtjev, odobriti da mu miruju prava i obaveze određeno vrijeme, a najduže godinu dana, iz razloga koji se bliže uređuju statutom.
- (3) Zahtjev za mirovanje iz stava (2) ovog člana se podnosi u vrijeme upisa prvog semestra ili trimestra tekuće akademske godine.
- (4) Izuzetno, za vrijeme trajanja proglašenja stanja prirodne nesreće ili stanja epidemije ili pandemije ili ratnog stanja, visokoškolska ustanova može studentu, na njegov zahtjev, odobriti mirovanje prava i obaveza i mimo rokova utvrđenih u stavu (2) ovog člana.

Odjeljak B. Ocjenjivanje**Član 130.****(Ocjenjivanje)**

- (1) Uspješnost studenta prati se kontinuirano tokom nastave i izražava se u bodovima.
- (2) Ispunjavanjem predispitnih obaveza i polaganjem ispita student može ostvariti najviše 100 bodova.
- (3) Uspjeh studenta na ispitu ocjenjuje se brojnomo, opisnom ili slovnom ocjenom kako slijedi:
 - a) ocjena 5 (pet), opisno „ne zadovoljava“, odgovara slovnoj ocjeni „F, FX“;
 - b) ocjena 6 (šest), opisno „dovoljan“, odgovara slovnoj ocjeni „E“;
 - c) ocjena 7 (sedam), opisno „dobar“, odgovara slovnoj ocjeni „D“;
 - d) ocjena 8 (osam), opisno „vrlodobar“, odgovara slovnoj ocjeni „C“;
 - e) ocjena 9 (devet), opisno „odličan“, odgovara slovnoj ocjeni „B“;
 - f) ocjena 10 (deset), opisno „izvanredan“, odgovara slovnoj ocjeni „A“.

(4) Prolazne su ocjene od 6 (šest, dovoljan, „E“) do 10 (deset, izvanredan, „A“).

(5) U indeks se upisuju samo prolazne ocjene.

Član 131.**(Završni rad i disertacija)**

- (1) Studijskim programom prvog ciklusa može biti predviđen završni rad.
- (2) Studijski program drugog ciklusa obavezno sadrži završni rad.
- (3) Doktorska disertacija je završni dio studijskog programa trećeg ciklusa, osim doktorata umjetnosti, koji je umjetnički projekt.
- (4) Broj bodova kojima se iskazuje završni rad, odnosno završni dio studijskog programa ulazi u ukupan broj bodova potrebnih za završetak studija.
- (5) Način i postupak pripreme i odbrane završnog rada, odnosno disertacije uređuje se općim aktom visokoškolske ustanove.

Odjeljak C. Nastavni plan i program**Član 132.****(Nastavni plan i program)**

- (1) Nastava se izvodi po nastavnom planu i nastavnom programu.
- (2) Nastavnim planom utvrđuju se nastavni predmeti, ukupan broj časova predavanja, vježbi i drugih oblika nastavnog rada (u daljem tekstu: nastava).
- (3) Nastavnim programom utvrđuje se sadržaj nastavnog predmeta, način izvođenja nastave i polaganja ispita i drugih vidova provjere znanja, obavezni udžbenici, priručnici i druga obavezna literatura na osnovu kojih se polaže ispit iz tog nastavnog predmeta.

Član 133.**(Donošenje nastavnih planova i programa)**

- (1) Nastavne planove i nastavne programe svih ciklusa donosi senat univerziteta, na prijedlog naučno-nastavnih, odnosno nastavno-umjetničkih vijeća organizacionih jedinica, odnosno senat visoke škole.
- (2) Visokoškolska ustanova će osigurati efikasnu dostupnost i transparentnost nastavnih planova i programa.

Član 134.**(Primjena nastavnih planova i programa)**

Primjenu nastavnih planova i nastavnih programa prati senat visokoškolske ustanove koji je dužan svake četiri godine od početka njihove primjene pokrenuti postupak za njihovo cjelovito preispitivanje.

Član 135.**(Završetak započeto studija)**

Studenti imaju pravo da završe započeti studij po nastavnom planu i programu koji je važio prije izvršene izmjene, u roku utvrđenom statutom visokoškolske ustanove.

Član 136.**(Nastavni predmeti)**

- (1) Nastavni predmeti su obavezni, stručni, izborni, zajednički i opći.
- (2) Nastavni predmeti mogu se nastavnim planom definirati kao obavezni za pojedine studijske programe i izborni.
- (3) Univerzitet može utvrditi da neki od stručnih predmeta budu zajednički predmeti kojima se daje zajednička stručna osnova studentima koji studiraju komplementarne naučne, odnosno umjetničke oblasti.
- (4) Nastava i ispiti iz određenih predmeta mogu se obavljati i na drugoj visokoškolskoj ustanovi koja je matična za taj predmet, što se uređuje ugovorom između visokoškolskih ustanova.
- (5) U situaciji proglašenja stanja prirodne nesreće ili stanja epidemije ili pandemije ili ratnog stanja nastava i pojedini dijelovi ispita mogu se obavljati na daljinu, uz primjenu informaciono-komunikacionih tehnologija.
- (6) Način organizacije nastave, održavanja ispita i uslove za upis naredne godine svojim odlukama utvrđuje senat visokoškolske ustanove.

Član 137.**(Organizacija nastave)**

- (1) Nastava i ispiti obavljaju se u toku akademske godine.
- (2) Datum početka nastave, vremenski plan realizacije nastavnih planova i ispitivanja studenata utvrđuje senat.
- (3) Nastava se organizuje po semestrima ili trimestrima, što se utvrđuje statutom.

- (4) Na početku akademske godine u svim visokoškolskim ustanovama nastava počinje intoniranjem himne Bosne i Hercegovine uz obavezno isticanje državnih simbola Bosne i Hercegovine.

Član 138.**(Sedmično opterećenje studenata)**

Sedmični broj časova nastave za studente određuje se na osnovu kontakt sati definiranih ECTS bodovima. Maksimalno sedmično opterećenje studenata iznosi 40 sati, uzimajući u obzir ukupno radno opterećenje.

Član 139.**(Dobrovoljni rad)**

- (1) Dobrovoljni rad je rad studenata bez naknade, koji organizira visokoškolska ustanova na projektima od značaja za lokalnu zajednicu i koji se vrednuju u sistemu visokog obrazovanja.
- (2) Uslovi, način organiziranja i vrednovanja dobrovoljnog rada uređuju se općim aktom visokoškolske ustanove.

Član 140.**(Počasni doktorat)**

- (1) Univerzitet može dodijeliti počasni doktorat (honoris causa) istaknutim naučnim i javnim osobama iz zemlje i inostranstva za izuzetne doprinose u pojedinim područjima naučnog, naučnonastavnog, kulturnog i umjetničkog stvaralaštva, kao i za izuzetne doprinose u duhovnom i materijalnom razvoju i djelovanju na promociji mira, tolerancije, humanosti.
- (2) Postupak dodjele i oduzimanja počasnog doktorata utvrđuje se općim aktom univerziteta.

DIO TRINAESTI - FINANSIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA PRIMJENU ZAKONA**Član 141.****(Finansiranje visokoškolskih ustanova)**

- (1) Visokoškolska ustanova stiče sredstva za obavljanje svoje djelatnosti:
 - a) iz sredstava osnivača;
 - b) iz sredstava fondova;
 - c) od donacija, zavještanja i poklona;
 - d) od školarine;
 - e) prodajom intelektualnih, kulturnih, materijalnih i komercijalnih dobara i usluga;

- f) iz prihoda na osnovu autorskih prava i патената;
 - g) iz drugih izvora u skladu sa zakonom.
- (2) Način finansiranja visokoškolske ustanove uređuje se aktom osnivača.

Član 142.

(Finansiranje studijskih programa javne visokoškolske ustanove)

- (1) Odlukom Vlade Kantona utvrđuje se način finansiranja svih studijskih ciklusa u javnoj visokoškolskoj ustanovi za studente koji se finansiraju iz budžeta Kantona.
- (2) Minimalnu cijenu studija za studente koji se finansiraju iz budžeta Kantona, utvrđuje Vlada Kantona.
- (3) Senat utvrđuje upisne kvote i donosi odluke o visini školarine koju plaćaju studenti u javnoj visokoškolskoj ustanovi, uz prethodnu saglasnost Vlade Kantona.

Član 143.

(Sredstva za provođenje studijskih programa)

- (1) Sredstvima visokoškolske ustanove iz člana 141. ovog zakona osigurava se provođenje odobrenih, odnosno akreditovanih studijskih programa u okviru djelatnosti javne visokoškolske ustanove kao i za obavljanje naučnoistraživačkog, odnosno umjetničkog rada koji je u funkciji podizanja kvaliteta nastave.
- (2) Sredstvima iz stava (1) ovog člana obezbjeđuju se:
- a) plaće, naknade plaća i naknade zaposlenicima u javnoj visokoškolskoj ustanovi u skladu sa zakonom i kolektivnim ugovorom;
 - b) naknade drugim licima koja učestvuju u naučno-nastavnom procesu u skladu sa zakonom i podzakonskim aktima;
 - c) oprema za rad i stvaranje uslova za studiranje;
 - d) materijalni troškovi i investiciono održavanje;
 - e) rad drugih pravnih lica čiji je osnivač univerzitet, a čijom se djelatnošću osigurava cjelovitost i potreban standard sistema visokog obrazovanja;
 - f) razvoj i ulaganja u ustanovi i podsticanje razvoja nastavno-naučnog i nastavno-umjetničkog rada;
 - g) rad sa darovitim studentima i međunarodna saradnja;
 - h) druge namjene u skladu sa zakonom.

(3) Visina sredstava za namjene iz stava (2) ovog člana, utvrđuje se na osnovu godišnjeg programa rada i standarda visokog obrazovanja i drugih propisa kojim se uređuje ova oblast.

(4) Akt kojim se utvrđuje način obračuna plaća i drugih primanja u javnoj visokoškolskoj ustanovi donosi upravni odbor ustanove, uz prethodnu saglasnost Vlade Kantona.

Član 144.

(Vlastiti prihodi)

Vlastiti prihodi javne visokoškolske ustanove, koji su kao takvi definisani posebnim propisima Kantona, raspodjeljuju se na način i u rokovima utvrđenim posebnim propisima Kantona, statutom i usvojenim finansijskim planom javne visokoškolske ustanove.

DIO ČETRNAESTI - NADZOR NAD PRIMJENOM ZAKONA

Član 145.

(Nadzor)

- (1) Nadzor nad provođenjem ovog zakona i propisa donesenih za njegovo provođenje vrši Ministarstvo.
- (2) Nadzor nad zakonitošću rada visokoškolskih ustanova vrši Ministarstvo.
- (3) Nadzor iz stava (1) i (2) ovog člana, vrši se na način koji ne narušava autonomiju visokoškolske ustanove i ne ometa njen redovni rad.

Član 146.

(Inspeksijski nadzor)

- (1) Inspeksijski nadzor nad provođenjem ovog zakona, provedbenih propisa, kao i akata i odluka tijela visokoškolske ustanove donesenih u cilju izvršenja obaveza utvrđenih ovim zakonom vrši nadležna inspekcija za obrazovanje i nauku, u skladu sa zakonom.
- (2) Nadzor nad primjenom propisa o radu (zaključivanje ugovora u radu, otkazivanje ugovora o radu i prestanak radnog odnosa, ostvarivanje prava, obaveza i odgovornosti iz radnog odnosa), vrši nadležna inspekcija rada.
- (3) Kada u vršenju inspeksijskog nadzora nadležna inspekcija za obrazovanje i nauku utvrdi da visokoškolska ustanova/organizaciona jedinica ne ispunjava uslove za rad propisane ovim zakonom i

Standardima i normativima, odredit će primjeren rok za otklanjanje utvrđenih nedostataka i o tome obavijestiti osnivača visokoškolske ustanove kao ustanove, odnosno Ministarstvo ukoliko se radi o visokoškolskoj ustanovi kao javnoj ustanovi.

(4) U slučaju iz stava (3) ovog člana, nadležna inspekcija može zabraniti visokoškolskoj ustanovi/organizacionoj jedinici upis novih studenata, kao i preduzimanje i provođenje drugih aktivnosti čije zakonito obavljanje je uslovljeno prethodnim otklanjanjem utvrđenih nedostataka i nepravilnosti.

(5) Ukoliko visokoškolska ustanova u roku koji je utvrđen od strane nadležne inspekcije ne otkloni utvrđene nepravilnosti, nadležna inspekcija će o tome dostaviti obavijest Ministarstvu s ciljem donošenja rješenja o zabrani daljnjeg rada i brisanja visokoškolske ustanove/organizacione jedinice iz Registra licenciranih i akreditovanih visokoškolskih ustanova.

(6) Ministarstvo će donijeti rješenje iz stava (5) ovog člana i po službenoj dužnosti izvršiti brisanje visokoškolske ustanove/organizacione jedinice iz Registra licenciranih i akreditovanih visokoškolskih ustanova.

(7) Kada nadležna inspekcija za obrazovanje i nauku utvrdi nepravilnosti u radu visokoškolske ustanove/organizacione jedinice koje ne sprečavaju daljnji rad odnosno kada utvrdi da visokoškolska ustanova/organizaciona jedinica ne postupa ili postupa nepravilno ili nepotpuno prema obavezama koje su joj određene propisima, obavezna je prema utvrđenom činjeničnom stanju naložiti odgovarajuće upravne mjere i to:

a) narediti da se utvrđeni nedostaci i nepravilnosti otklone na način i u roku kako je određeno ovim zakonom ili ukoliko takav rok nije propisan odrediti primjereni rok u skladu sa zakonom;

b) narediti preduzimanje odgovarajućih upravnih radnji i mjera radi otklanjanja utvrđenih nepravilnosti ili nedostatka koje je visokoškolska ustanova obavezna preduzeti u roku i na način kako je naloženo;

c) narediti visokoškolskoj ustanovi preduzimanje odgovarajućih mjera radi potpune i pravilne primjene ovog zakona, drugih propisa i akata donesenih na osnovu ovog zakona;

d) zabraniti preduzimanje radnji za koje smatra da su u suprotnosti sa ovim zakonom, provedbenim propisima i aktima donesenim u cilju provođenja ovog zakona;

e) podnijeti zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka;

f) podnijeti izvještaj nadležnom organu o učinjenom krivičnom djelu;

g) preduzeti druge mjere i radnje za koje je zakonom i drugim propisima ovlaštena.

(8) Inspekcija za obrazovanje i nauku upravne mjere nalaže rješenjem, protiv kojeg se može izjaviti žalba Ministarstvu.

DIO PETNAESTI - KAZNENE ODREDBE

Član 147.

(Kazne za prekršaj)

(1) Novčanom kaznom od 2.000 do 10.000 KM kaznit će se za prekršaj visokoškolska ustanova ako:

a) se na visokoškolskoj ustanovi vrši političko ili stranačko organiziranje ili djelovanje, što je u suprotnosti sa odredbama člana 15. ovog zakona;

b) visokoškolska ustanova sa sjedištem izvan Kantona ili u drugoj državi organizira studij na području Kantona bez prethodne saglasnosti Vlade Kantona, što je u suprotnosti sa odredbama člana 25. ovog zakona;

c) rektor ili direktor ne obustavi od izvršenja opći akt koji nije u saglasnosti sa ustavom ili je u suprotnosti sa zakonom, kao i pojedinačni akt kojim se nanosi šteta visokoškolskoj ustanovi ili društvenoj zajednici, i o tome ne obavijesti Ministarstvo, što je u suprotnosti sa odredbama člana 63. ovog zakona.

(2) Za prekršaje iz stava (1) ovog člana, kaznit će se i odgovorno lice u visokoškolskoj ustanovi novčanom kaznom od 1.500 do 3.000 KM.

Član 148.

(Kazne za prekršaj)

(1) Novčanom kaznom od 1.500 do 8.000 KM kaznit će se za prekršaj visokoškolska ustanova ako:

a) otpočne sa radom prije upisa u sudski registar suprotno članu 24. ovog zakona;

- b) otpočne sa radom bez dobijanja licence i akreditacije, suprotno odredbama članova 30., 31., 32., 33. i 34. ovog zakona;
- c) ne vodi propisane matične knjige i evidencije u skladu sa članom 40. ovog zakona;
- d) ne pokrene i provede postupak za izbor nastavnika i saradnika u isto ili više zvanje u skladu sa odredbama člana 79. i 80. ovog zakona;
- e) izvrši izbor nastavnika i saradnika suprotno odredbama članova 83., 84., 85., 86. i 87. ovog zakona;
- f) ne vrši ljekarski sistematski pregled radnika visokoškolske ustanove u skladu sa članom 88. stav (3) ovog zakona;
- g) ne zaključi ugovor u skladu sa odredbama člana 97. ovog zakona;
- h) ne provede postupak upisa studenata u skladu sa odredbama članova 95., 99. i 100. ovog zakona,
- i) ne izvodi nastavu po nastavnom planu i nastavnom programu koji je donio nadležni organ, shodno članu 133. ovog zakona;
- j) ne izvrši naloženu upravnu mjeru u roku i na način kako je naloženo rješenjem nadležne inspekcije za obrazovanje i nauku iz člana 146. ovog zakona.

- (2) Za prekršaje iz stava (1) ovog člana kaznit će se i odgovorno lice u visokoškolskoj ustanovi novčanom kaznom od 1.500 do 3.000 KM.

Član 149.

(Kazne za prekršaj)

- (1) Novčanom kaznom od 1.000 do 5.000 KM kaznit će se za prekršaj visokoškolska ustanova ako:
- a) rektor ili direktor bude imenovan ili razriješen suprotno odredbama člana 58. i 62. ovog zakona;
- b) dekan bude imenovan ili razriješen suprotno odredbi člana 71. ovog zakona.
- (2) Za prekršaje iz stava (1) ovog člana, kaznit će se i odgovorno lice visokoškolske ustanove novčanom kaznom od 500 do 1000 KM.

DIO ŠESNAESTI – OVLAŠTENJE ZA DONOŠENJE PROPISA

Član 150.

(Nadležnost ministra za donošenje provedbenih propisa)

Ministar će u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti bliže propise o:

- a) sastavu i radu komisije matičara iz člana 20. ovog zakona;
- b) načinu vođenja matičnih knjiga i evidencija o izdatim diplomama i dodacima diplomi iz člana 40. ovog zakona;
- c) sadržaju javnih isprava iz člana 41. ovog zakona;
- d) priznavanju inostranih visokoškolskih obrazovnih kvalifikacija iz člana 43. ovog zakona;
- e) sadržaju i načinu vođenja registra iz člana 46. ovog zakona;
- f) sadržaju indeksa iz člana 96. ovog zakona;
- g) korištenju akademskih titula i sticanju naučnih i stručnih zvanja iz člana 119. ovog zakona,
- h) postupku uvođenja novog studijskog programa iz člana 121. ovog zakona.

Član 151.

(Nadležnost Vlade za donošenje provedbenih propisa)

Vlada Kantona će u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona utvrditi standarde i normative visokog obrazovanja i donijeti odluku o načinu finansiranja studijskih ciklusa iz sredstava budžeta Kantona iz člana 142. ovog zakona.

DIO SEDAMNAESTI – PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 152.

(Pravo na završetak studija)

- (1) Student upisan na visoku školu ili studijski odsjek u dvogodišnjem trajanju prije stupanja na snagu ovog zakona ima pravo završiti započeti studij prema nastavnom planu i programu koji je važio u vrijeme njegovog upisa u roku utvrđenom statutom univerziteta.

- (2) Student upisan na dodiplomski ili postdiplomski studij na dan stupanja na snagu ovog zakona ima pravo dovršiti započeti studij prema nastavnom planu i programu koji je važio prilikom upisa u prvu godinu studija i steći odgovarajući stručni, odnosno naučni naziv prema propisima koji su važili do stupanja na snagu ovog zakona.
- (3) Lice koje je započelo postupak za sticanje naučnog stepena magistra ili doktora nauka prema predbolonjskom sistemu studija ima pravo dovršiti započeti studij i steći naučni stepen magistra ili doktora nauka najkasnije do 31.12.2022. godine.

Član 153.

(Stečena naučna i stručna zvanja)

- (1) Lica koja su stekla određena stručna i naučna zvanja zadržavaju pravo njihovog korištenja u skladu sa propisima prema kojima su ih stekli.
- (2) Lica iz stava (1) ovog člana mogu tražiti od visokoškolske ustanove na kojoj su stekli zvanja da im u postupku i pod uslovima predviđenim statutom visokoškolske ustanove izda dokument (potvrdu ili diplomu) o ekvivalenciji ranije stečenog akademskog naziva sa novim akademskim nazivom.
- (3) Doktorat nauka stečen prema propisima koji su bili na snazi prije stupanja na snagu ovog zakona istovrsni su s doktoratima nauka stečenim prema ovom zakonu, te lica koja su ih stekla imaju ista prava kao i lica koja su doktorat nauka stekla prema ovom zakonu.

Član 154.

(Teološki fakulteti, visoke teološke škole i akademije)

- (1) Odredbe ovog zakona ne odnose se na teološke fakultete, visoke teološke škole i akademije.
- (2) Institucije iz stav (1) ovog člana, mogu biti u sastavu univerziteta što se regulira posebnim ugovorom.

Član 155.

(Primjena drugih zakona)

Na pitanja koja nisu bliže uređena ovim zakonom, adekvatno se primjenjuje Okvirni zakon, Zakon o ustanovama („Službeni list RBiH“, broj: 6/92, 8/93 i 13/94), kao i drugi propisi koji uređuju ovu oblast.

Član 156.

(Usklađivanje općih akata)

- (1) Postojeće visokoškolske ustanove obavezne su uskladiti svoju organizaciju, rad, opće akte i ugovore o radu sa ovim zakonom, najkasnije u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

- (2) Visokoškolske ustanove Zeničko-dobojskog kantona su u obavezi da usklade statut sa odredbama ovog zakona u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.
- (3) Javna visokoškolska ustanova uspostavlja internu reviziju u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji („Službene novine Federacije BiH“, broj: 15/21).

Član 157.

(Lica izabrana na rukovodeće funkcije)

- (1) Lica izabrana na rukovodeće funkcije, po uslovima koji su važili prije stupanja na snagu ovog zakona, zadržavaju svoj status do isteka mandata.
- (2) Tekući mandati organa rukovođenja iz stava (1) ovog člana, računaju se kao prvi mandat, i iste osobe mogu biti ponovo birane na iste funkcije ukoliko ispunjavaju uslove predviđene odredbama ovog zakona.
- (3) Postupci izbora nastavnika i saradnika započeti prije stupanja na snagu ovog zakona okončat će se po ranijim propisima ukoliko je to povoljnije za njih.

Član 158.

(Primjena važećih propisa)

- (1) Do donošenja propisa iz člana 150. ovog zakona primjenjuju se provedbeni propisi koji su važili do stupanja na snagu ovog zakona.
- (2) Stupanjem na snagu ovog zakona prestaje sa primjenom Zakon o visokom obrazovanju („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 6/09, 9/13, 13/13, 4/15, 5/18, 04/19, 19/20 i 15/21).

Član 159.

(Stupanje na snagu)

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“.

Broj: 01-02-10421/22
Datum; 29.06.2022. godine
Zenica

PREDSJEDAVAJUĆI

Čazim Huskić, s.r.

.....

666.

Na osnovu člana 6. stav (1) Zakona o javnim priznanjima Zeničko-dobojskog kantona („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 6/13, 2/14 i 15/21) i člana 3. Rješenja o imenovanju Odbora za javna priznanja Zeničko-dobojskog kantona, broj: 02-04-9538/24 od 17.05.2024. godine, Odbor za javna priznanja Zeničko-dobojskog kantona, na 2. sjednici, održanoj dana 21.06.2024. godine, donio je

O D L U K U
O DODJELI PLAKETE
ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA

Član 1.

Javno priznanje Plaketa Kantona dodjeljuje se Suadu Kaknji kao priznanje za izuzetan doprinos razvoju Zeničko-dobojskog kantona u oblasti društvenih djelatnosti.

Član 2.

Ova Odluka dostavlja se Skupštini Zeničko-dobojskog kantona na verifikaciju.

Član 3.

Odluka stupa na snagu danom donošenja.

Broj: 02-04-9538-10/24

Datum, 21.06.2024. godine

Zenica

PREDSJEDNIK ODBORA
ZA JAVNA PRIZNANJA

Mirsad Čizmić, s.r.

.....

667.

Na osnovu člana 158. stav 2. Poslovnika Skupštine Zeničko-dobojskog kantona – Četvrti prečišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 5/24), Skupština Zeničko-dobojskog kantona na 28. sjednici, održanoj dana 31.07.2024. godine, donosi:

AUTENTIČNO TUMAČENJE
odredbi člana 54. tačka b) i člana 56. stav (2)
tačka d) Zakona o visokom obrazovanju
(„Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj:
12/22)

Član 1.

(Predmet autentičnog tumačenja)

Utvrđuje se autentično tumačenje odredbe člana 54. tačka b) i odredbe člana 56. stav (2) tačka d) Zakona o visokom obrazovanju („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 12/22 - u daljem tekstu: Zakon), a kojim se precizira pravilan smisao navedenih odredbi Zakona.

Član 2.

(Pravilan smisao odredbe člana 54. tačka b) Zakona)

Član 54. tačka b) Zakona glasi:

„Upravni odbor obavlja poslove utvrđene zakonom, aktom o osnivanju i statutom visokoškolske ustanove, a naročito:

b) donosi akt kojim se utvrđuje način obračuna plaća i drugih primanja u javnoj visokoškolskoj ustanovi uz prethodnu saglasnost Vlade Kantona, te donosi opći akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, kao i druge opće akte u skladu sa zakonom i statutom visokoškolske ustanove;“

Odredbu člana 54. tačka b) Zakona, u smislu nadležnosti za donošenje pravilnika o radu, treba razumjeti tako da je donošenje pravilnika o radu u nadležnosti upravnog odbora visokoškolske ustanove.

Član 3.

(Pravilan smisao odredbe člana 56. stav (2) tačka d) Zakona)

Član 56. stav (2) tačka d) Zakona glasi:

„Senat visokoškolske ustanove:

d) donosi opće akte u skladu sa ovim zakonom i statutom visokoškolske ustanove;“

Odredbu člana 56. stav (2) tačka d) Zakona, u smislu nadležnosti za donošenje pravilnika o radu, treba razumjeti da donošenje pravilnika o radu kao općeg akta nije u nadležnosti senata visokoškolske ustanove.

Član 4.**(Primjena autentičnog tumačenja i objavljivanje)**

Ovo autentično tumačenje se primjenjuje i važi od dana primjene odredbi Zakona za koje se daje autentično tumačenje i isto će se objaviti u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“.

Broj: 01-02-13709-1/24
Datum, 31.07.2024. godine
Zenica

PREDSJEDAVALAČ
Ćazim Huskić, s.r.
.....

V L A D A**668.**

Na osnovu člana 16. stav 2. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona - Prečišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 7/10 i 3/23) i člana 10. Odluke o preuzimanju prava i obaveza osnivača i usklađivanju organizacije i poslovanja Javne ustanove Kantonalna bolnica Zenica („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 11/12 i 13/18), na prijedlog Ministarstva zdravstva, Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 36. sjednici održanoj dana 19.07.2024. godine,
d o n o s i

ODLUKU

o davanju saglasnosti na Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Javne ustanove Kantonalna bolnica Zenica

Član 1.**(Predmet)**

Daje se saglasnost na Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Javne ustanove Kantonalna bolnica Zenica broj: 00-1-04-84/24 od 03.07.2024. godine, u skladu sa Odlukom Upravnog odbora JU Kantonalna bolnica Zenica broj: 00-1-02-87/24 od 03.07.2024. godine.

Član 2.**(Stupanje na snagu)**

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u „Službenim novinama Zeničko dobojskog kantona“.

Broj: 02-30-13102/24
Datum, 19.07.2024. godine
Zenica

PREMIJER
Nezir Pivić, s.r.
.....

Član 10.**(Nadležnost za realizaciju finansiranja i kontrolu)**

Za realizaciju finansiranja sportskih kolektiva od posebnog značaja zaduženo je Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport Zeničko-dobojskog kantona.

IV. Prijelazne i završne odredbe**Član 11.****(Dostavljanje dokaza o ispunjavanju uslova za dodjelu sredstava)**

Sve sportske organizacije iz člana 4. ovog Zakona dužne su dostaviti dokaze o ispunjavanju uslova za dodjelu sredstava, shodno članu 8. ovog Zakona, nadležnom kantonalnom Ministarstvu za obrazovanje, nauku kulturu i sport, najkasnije 60 dana od stupanja na snagu ovog Zakona.

Član 12.**(Obaveza korisnika sredstava)**

Svi korisnici sredstava obavezni su da se pridržavaju odredbi ovog Zakona i pratećih pravilnika, te da na zahtjev Ministarstva dostave dodatne informacije i dokumentaciju u vezi sa realizacijom sredstava.

Član 13.**(Donošenje podzakonskih akata)**

Ministarstvo je obavezno donijeti neophodne akte potrebne za primjenu ovog Zakona u roku od 90 dana od dana njegovog stupanja na snagu. Ovi akti obuhvataju, ali nisu ograničeni na:

- a) Detaljne kriterije i procedure za dodjelu sredstava,
- b) Način praćenja i izvještavanja korisnika sredstava,
- c) Proceduru za provođenje provjera i sankcionisanje nepravilnosti,
- d) Oblik i sadržaj izvještaja koji korisnici sredstava dostavljaju Ministarstvu.

Član 14.**(Stupanje na snagu i objavljivanje)**

Ovaj Zakon stupa na snagu osam dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona.“

Broj: 01-02-5684/25
Datum, 24.03.2025. godine
Zenica

PREDSJEDAVAJUĆI
Čazim Huskić, s.r.

202.

Na osnovu člana 37. stav 1. tačka f) Ustava Zeničko-dobojskog kantona, Skupština Zeničko-dobojskog kantona na 37. sjednici, održanoj dana 24.03.2025. godine, donosi

ZAKON**O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O VISOKOM OBRAZOVANJU****Član 1.****(Izmjena i dopuna člana 2.)**

- (1) U Zakonu o visokom obrazovanju („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 12/22 i 15/24 - Autentično tumačenje), u članu 2. tačka a) mijenja se i glasi:

„a) akademsko osoblje čine lica koja su izabrana u akademska zvanja koja mogu biti nastavna, naučnonastavna ili umjetnička i angažovana su na licenciranoj i akreditovanoj visokoškolskoj ustanovi.“

- (2) U tački m) iza riječi „vijeća,“ dodaju se riječi: „predsjedavajući i zamjenik predsjedavajućeg vijeća doktorskog studija, šef centra, voditelj laboratorije,“.

Član 2.**(Izmjena člana 49.)**

U članu 49. stav (4) mijenja se i glasi:

„(4) Osoba angažovana na javnoj visokoškolskoj ustanovi može obavljati najviše jednu rukovodnu funkciju, osim ako nije drugačije propisano osnivačkim aktom.“

Član 3.**(Izmjena i dopuna člana 52.)**

- (1) U članu 52. stav (4) se mijenja i glasi:

„(4) Senat je obavezan u roku od 15 dana od dana imenovanja članova upravnog iz stava (3) ovog člana dostaviti Ministarstvu akt o imenovanju članova upravnog odbora.“

- (2) Iza stava (4) dodaju se novi stavovi (5) i (6) koji glase:

„(5) Mandat članova upravnog odbora koje imenuje osnivač je četiri godine, a mandat članova upravnog odbora koje imenuje senat je vezan za mandat članova upravnog odbora koje imenuje osnivač.

(6) Postupak izbora novih članova upravnog odbora pokreće se tri mjeseca prije isteka mandata imenovanim članovima upravnog odbora.“

- (3) Dosadašnji stavovi (5) i (6) postaju stavovi (7) i (8).

Član 4.**(Dopuna člana 53.)**

U članu 53. iza stava (3) dodaje se novi stav (4) koji glasi:

„(4) Mandat člana upravnog odbora koji je imenovan na mjesto razriješenog člana upravnog odbora iz stavova (2) i (3) ovog člana, traje do isteka mandata aktuelnog upravnog odbora.“

Član 5.**(Izmjena i dopune člana 54.)**

(1) U članu 54. u tački b) ispred riječi: „donosi akt“ dodaju se riječi: „na prijedlog rektora“, a iza riječi „mjesto“, dodaju se riječi: „pravilnik o radu“,

(2) Tačka f) mijenja se i glas

„f) na prijedlog rektora donosi finansijski plan i usvaja godišnji obračun i usvaja izvještaj o izvršenju finansijskog plana iz člana 59. stav (1) tačka l) ovog Zakona;

(3) Iza tačke l) dodaje se nova tačka m) koja glasi:

„m) razrješava rektora univerziteta i direktora visoke škole, ako ga ne razriješi senat“.

(4) Dosadašnja tačka „m)“ postaje tačka „n)“.

Član 6.**(Izmjene člana 56.)**

(1) U članu 56. stavu (2) tačka d) iza riječi „ustanove“ dodaju se riječi: „iz domena akademskih pitanja“.

(2) U stavu (2) tački m) riječ „odobrava“ zamjenjuje se sa riječi „predlaže“.

(3) U tački p) riječ „utvrđuje“ zamjenjuje se sa riječi „predlaže“.

Član 7.**(Izmjene člana 58.)**

(1) U članu 58. stavu (3) riječi: „ , otvorenosti i transparentnosti“ zamjenjuju se sa riječima: „i tajnosti“.

(2) U stavu (4) riječi „i razrješenja“, „i razlozi razrješenja“ se brišu.

Član 8.**(Izmjena i dopuna člana 60.)**

(1) U članu 60. iza stava (1) dodaje se novi stav (2) koji glasi:

„(2) Postupak izbora prorektora javnog univerziteta osigurava poštovanje principa zakonitosti, kvaliteta i tajnosti.“

(2) Dosadašnji stavovi (2), (3) i (4) postaju stavovi (3), (4) i (5).

Član 9.**(Izmjene i dopune člana 62.)**

(1) U članu 62. stavu (1) iza tačke d) dodaje se nova tačka e) koja glasi:

„e) danom pravosnažnosti sudske presude kojom je osuđen za krivično djelo.“

(2) U stavu (2) tačka a) se briše.

(3) Dosadašnje tačke b), c), d) i e) postaju tačke a), b), c) i d).

(4) Iza tačke d) dodaje se tačka e) koja glasi:

„e) ako ne izvršava odluke senata u skladu sa obavezom iz člana 59. stav (1) tačka i) ovog Zakona.“

(5) Iza stava (2) dodaju se novi stavovi (3), (4) i (5) koji glase:

„(3) Senat na prijedlog upravnog odbora donosi odluku o razrješenju rektora javnog univerziteta i direktora visoke škole i prije isteka perioda na koji je izabran odnosno imenovan u sljedećim slučajevima:

a) ako ne izvršava odluke upravnog odbora u skladu sa obavezom iz člana 59. stav (1) tačka i) ovog Zakona, ukoliko se odluke odnose na finansijsko poslovanje.

b) ako odlučuje o korištenju sredstava preko iznosa utvrđenog statutom visokoškolske ustanove protivno odredbi člana 59. stav (1) tačka j) ovog Zakona.

c) ako upravni odbor ne usvoji izvještaj o izvršenju finansijskog plana iz člana 59. stav (1) tačka l) ovog Zakona.

d) ako Skupština Kantona ne usvoji izvještaj o poslovanju i rezultatima rada visokoškolske ustanove.

(4) Ako senat ne razriješi rektora i direktora visoke škole zbog razloga navedenih u stavu (3) ovog člana u roku od 15 dana od prijema prijedloga za razrješenje, upravni odbor razrješava rektora javnog univerziteta i direktora javne visoke škole.

- (5) U slučaju prijevremenog razrješenja rektora univerziteta ili direktora visoke škole, senat je obavezan u roku od dva dana od dana prijevremenog razrješenja rektora univerziteta ili direktora visoke škole imenovati vršioca dužnosti rektora ili direktora visoke škole.“
- (6) U stavu (3) u tački a) riječi: „u ime osnivača visokoškolske ustanove kao javne ustanove“ se brišu.
- (7) U stavu (5) brišu se riječi: „rektora,” i „direktora visoke škole”.
- (8) Dosadašnji stavovi (3), (4) i (5) postaju stavovi (6), (7) i (8).
- (9) Iza stava (8) dodaje se stav (9) koji glasi:
„(9) Lice koje je razriješeno prije isteka mandata ne može ponovo obavljati istu funkciju, odnosno ne može biti ponovo imenovano na istu funkciju.”

Član 10.

(Izmjena člana 80.)

Član 80. mijenja se i glasi:

„Član 80.

(Prava i obaveze po pitanju akademskog izbora)

- (1) Član akademskog osoblja u zvanju asistenta ili višeg asistenta ima pravo biti izabran u više zvanje i prije isteka perioda na koji je biran ukoliko je ispunio sve uvjete propisane ovim Zakonom i statutom.
- (2) Član akademskog osoblja koji je izabran u isto naučno-nastavno, odnosno umjetničko-nastavno zvanje (izbor u isto zvanje) i član akademskog osoblja u saradničkom zvanju kojem je produžen izborni period, kada ispune uslove za izbor u više zvanje, mogu podnijeti inicijativu za pokretanje postupka za izbor u više zvanje i prije isteka roka iz člana 78. ovog zakona, odnosno isteka roka predviđenog odlukom o produženju izbornog perioda, pri čemu se uzimaju u obzir ostvareni uslovi za napredovanje i ispunjeni uslovi od posljednjeg izbora.
- (3) Prijedlog za pokretanje postupka za izbor u više ili isto zvanje, prema senatu visokoškolske ustanove podnosi naučno-nastavno vijeće fakulteta, odnosno akademije, na osnovu zahtjeva katedre koja pokreće zahtjev prema naučno-nastavnom vijeću fakulteta, odnosno akademije, na osnovu pismenog zahtjeva nastavnika ili saradnika.

- (4) Komisija za pripremanje prijedloga za izbor koja se u skladu sa odredbama statuta imenuje nakon raspisanog konkursa iz člana 79. ovog Zakona, dužna je naučno-nastavnom vijeću fakulteta, odnosno umjetničko-nastavnom vijeću akademije, dostaviti prijedlog iz stava (3) ovog člana u roku od 30 dana od imenovanja.
- (5) Na osnovu prijedloga komisije naučno-nastavno vijeće utvrđuje prijedlog za izbor u daljem roku od 15 dana i dostavlja ga senatu.
- (6) Senat donosi odluku o izboru u roku od 30 dana od dana dostavljanja prijedloga.“

Član 11.

(Izmjena člana 92.)

U nazivu člana 92. riječ „naučna“ zamjenjuje se sa riječi „akademska“.

Član 12.

(Izmjena i dopuna člana 119.)

- (1) U članu 119. stav (4) se mijenja i glasi:
„(4) Inicijativu za dodjelu titule profesor emeritus pokreće matična katedra i trebaju je podržati najmanje dva naučno-nastavna vijeća.“
- (2) Iza stava (4) dodaju se novi stavovi (5) i (6) koji glase:
„(5) Kriteriji za dodjelu titule profesor emeritus su:
a) posebno isticanje u naučnom i umjetničkom radu;
b) međunarodna reputacija u akademskim krugovima;
c) period od najmanje 15 godina proveden u nastavi;
d) najmanje 20 objavljenih članaka, najmanje pet objavljenih knjiga i najmanje dva projekta od značaja za struku i nauku, vodeći računa da neko od djela mora biti publicirano u periodu ne dužem od sedam godina od dana podnošenja zahtjeva za dodjelu počasnog zvanja profesora emeritusa, odnosno veći broj javno predstavljenih umjetničkih radova od značaja. (6) Ostali kriteriji i postupak izbora profesora emeritusa bliže se utvrđuju statutom visokoškolske ustanove.“

Član 13.

(Dopuna člana 121.)

U članu 121. iza stava (4) dodaje se novi stav (5) koji glasi:
„(5) Zahtjev za uvođenje studijskog programa iz stava (3) ovog člana podnosi se najkasnije do 31.12. tekuće godine, za studijski program koji se pokreće u idućoj akademskoj godini.“

Član 14.**(Stupanje na snagu)**

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“.

Broj: 01-02-5693/25
Datum, 24.03.2025. godine
Zenica

PREDSJEDAVALA
Čazim Huskić, s.r.

203.

Na osnovu člana 22. stav 3., a u vezi sa članom 23. Poslovnika Skupštine Zeničko-dobojskog kantona - Četvrti prečišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 5/24), Skupština Zeničko-dobojskog kantona na 37. sjednici održanoj 24.03.2025. godine, donijela je:

ODLUKU

**o izmjenama Odluke o izboru stalnih radnih tijela
9. saziva Skupštine Zeničko-dobojskog kantona**

Član 1.**(Izmjena sastava dva stalna radna tijela)**

U Odluci o izboru stalnih radnih tijela 9. saziva Skupštine Zeničko-dobojskog kantona („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 18/23 i 4/24), u članu 1. vrše se sljedeće izmjene:

Pod rimskim brojem VI **Komisija za poljoprivredu, šumarstvo, vodoprivredu i veterinarstvo**, redni broj 3. mijenja se i glasi:

„3. Spahija Kozlić - član“.

Pod rimskim brojem XIV **Komisija za boračka i invalidska pitanja**, redni broj 1. mijenja se i glasi:

„1. Spahija Kozlić - predsjedavajući“.

Član 2.**(Stupanje na snagu i objavljivanje)**

Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“.

Broj: 01-01-5694/25
Datum, 24.03.2025. godine
Zenica

PREDSJEDAVALA
Čazim Huskić, s.r.

V L A D A

204.

Na osnovu člana 16. stav 1. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona - Prečišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 7/10 i 3/23) i člana 123. stav 3. Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća („Službene novine Federacije BiH“, broj: 39/03, 22/06 i 43/10), na prijedlog Kantonalne uprave civilne zaštite, Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 73. sjednici, održanoj 21.03.2025. godine, donosi

U R E D B U

**o izmjeni Uredbe o organizovanju
službi zaštite i spašavanja u
Zeničko-dobojskom kantonu**

Član 1.**(Izmjena člana 4.)**

U Uredbi o organizovanju službi zaštite i spašavanja u Zeničko-dobojskom kantonu („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj 7/08, 11/16, 10/17 i 9/20) član 4. se mijenja i glasi:

„Član 4.

**(Određivanje subjekta u kojim se organizuje
služba zaštite i spašavanja)**

- (1) „Služba za spašavanje na vodi i pod vodom“ formira se u Udruženju Sportski i naučno-istraživački klub „Atom“ Zavidovići, zajedno sa udruženjem Udruženje Rafting klub „Krivaja“ Zavidovići. Služba za spašavanje na vodi i pod vodom vrši poslove spašavanja ljudi i materijalnih dobara u području oko rijeka, učestvuje u evakuaciji stanovništva i materijalnih dobara iz ugroženih područja, snabdijevanju poplavom ugroženog stanovništva potrebnim namirnicama i drugim sredstvima radi preživljavanja, na saniranju posljedica izazvanim poplavama, ispumpavanju vode iz poplavljenih objekata, izvlačenju utopljenika i materijalnih dobara i uklanjanju neeksplozivnih ubojnih sredstava koja se nalaze u rijekama i dr.
- (2) „Služba za spašavanje iz ruševina“ formira se u Proizvodno, trgovinskom, transportnom društvu „TRGOŠPED“ d.o.o. Kakanj, „TANS-PUTEVI“ d.o.o. Doboj Jug i Gorskoj službi spašavanja stanica Zenica – USAR tim. Služba za spašavanje iz ruševina obavlja radnje i postupke na izviđanju ruševina, pronalaženju i spašavanju ljudi zatrpanih u ruševinama, osiguranju oštećenih i pomjerenih dijelova konstrukcija zgrada i objekata radi sprječavanja zarušavanja, izvlačenju